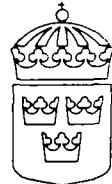

Regeringens proposition 1992/93:237

om godkännande av vissa marina konventioner
m.m.

Prop.
1992/93:237

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 18 mars 1993.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Olof Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö samt konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten. Båda konventionerna utgör revideringar och moderniseringar av befintliga konventioner - Helsingforskonventionen samt Paris- och Oslokonventionerna. För att fullgöra de åtaganden som följer av konventionerna föreslås att dumpningslagen (1971:1154) utvidgas till att omfatta förbränning av avfall.

Under år 1992 har inom ECE antagits en konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar. Insatser inom ramen för konventionen väntas medföra minskad föroreningsbelastning på Östersjön. Konventionen föreslås godkännas av riksdagen. De förpliktelser som följer av denna konvention täcks av befintlig svensk miljölagstiftning.

Slutligen föreslås att riksdagen godkänner att den svensk-danska Öresundsöverenskommelsen från år 1974 upphör. Överenskommelsen, som syftat till att minska utsläppen av föroreningar i Öresund, kommer att ersättas av andra former av samarbete i miljövårdsfrågor mellan länderna.

Propositionens lagförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon får inte avfall dumpas vare sig som fast ämne, vätska eller gas. Dumpning får inte heller ske från svenska fartyg eller luftfartyg i det fria havet. Avfall som är avsett att dumpas i det fria havet får inte föras ut ur landet eller ur den ekonomiska zonen.

Vad som sägs i första stycket om dumpning gäller också i fråga om förbränning av avfall.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 mars 1993

Närvarande: statsminister Bildt, ordförande, och statsråden B.Westerberg, Johansson, Laurén, Hörlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Lundgren, Unckel, P.Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Johansson

Proposition om godkännande av vissa marina konventioner m.m.

1 Inledning

Under år 1992 skedde en betydande utveckling när det gäller några av de konventioner som reglerar skyddet av miljön i de havsområden som omger Sverige. Såväl Helsingfors- som Paris- och Oslokonventionerna reviderades och moderniseras. Under året tillkom även en konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar inom ECE, Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa.

Helsingforskonventionen, som har till syfte att skydda Östersjöområdets marina miljö mot föroreningar från olika källor, undertecknades år 1974 och trädde i kraft år 1980. Den under år 1992 framlagda revideringen innebär bl.a. att konventionen utvidgas till att för svenska vidkommende även omfatta våra kustområden. Den nya Helsingforskonventionen undertecknades vid en diplomatisk konferens i Helsingfors i april 1992. Konventionen träder i kraft sedan alla de fördragsslutande parterna - Östersjöstaterna - beslutat ratificera eller godkänna den. Konventionens text på engelska samt en översättning till svenska bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Oslo- och Pariskonventionerna trädde i kraft år 1974 respektive år 1980. Den förstnämnda har till syfte att förhindra havsförörening genom

dumpning från fartyg och luftfartyg, medan den andra konventionen syftar till att förhindra havsförörening från landbaserade källor. Den är 1992 antagna nya konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten utgör en sammanslagning och modernisering av de nämnda Oslo- och Pariskonventionerna. Konventionen träder i kraft viss tid efter att samtliga parter till Oslo- och Pariskonventionerna ratificerat eller godkänt den. Konventionens text på engelska samt en översättning till svenska bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Under år 1992 har inom ramen för samarbetet i ECE antagits en konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar. Den nya konventionen har till ändamål att hindra, kontrollera och minska vattenförörening som ger upphov till gränsöverskridande påverkan. Konventionen träder i kraft efter det att det sextonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats. Konventionens text på engelska samt en översättning till svenska bör bifogas protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

Sedan år 1974 har det funnits en överenskommelse mellan Sverige och Danmark om åtgärder för att minska föröreningarna direkt eller indirekt till Öresund. Till överenskommelsen, som trädde i kraft år 1975, har knutits ett tilläggsavtal om motsvarande åtgärder i Kattegatt. För frågor i anslutning till nämnda överenskommelse har funnits en särskild svensk-dansk Öresundskommission. Riksdagen godkände år 1974 överenskommelsen med Danmark (prop. 1974:175, bet. 1974:JoU47, rskr. 1974:367). Under år 1992 har överläggningar mellan Sverige och Danmark ägt rum angående ett överförande av kommissionens uppgifter till de lokala och regionala miljövårdsmyndigheterna med ansvar för miljövården i Öresund respektive Kattegatt. Detta förutsätter att Öresundsöverenskommelsen upphävs.

1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö och konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten har remissbehandlats. Remissyttandena finns tillgängliga i Miljö- och naturresursdepartementet (Dnr M93/807/5).

2 Internationellt marint miljösamarbete och de nya havskonventionerna

2.1 Inledning

Det internationella miljösamarbetet på havs- och vattenområdet har lång tradition. Havsmiljön stod i centrum redan på FN-konferensen om den mänskliga miljön i Stockholm år 1972. Att haven var hotade av miljöförstöring stod klart mycket tidigt.

Medvetenheten om havsföröreningarnas omfattning och problemets vidd följdes av medvetenheten om att ett enskilt land inte enbart genom nationella åtgärder kan lösa problemen i sin havsmiljö. Ett regionalt och

Detta gäller inte minst sjöfartsanknutna miljöfarliga verksamheter, som bl.a. regleras genom Londonkonventionen om förhindrande av havsförningar till följd av dumpning av avfall samt Marpol-konventionen, MARPOL 73/78, som rör åtgärder för att förebygga förening från fartyg.

Mycket av arbetet som sker med stöd av marina konventioner är regionalt. Det regionala miljösamarbetet har ökat kraftigt under de senaste decennierna. Det finns ett flertal konventioner som berör Sverige där hanteringen av föreningar i havsområden regleras. Av störst betydelse från svensk synvinkel är den regionala konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö, den så kallade Helsingforskonventionen, och de två konventionerna om förhindrande av föreningar i Nordsjön och Nordostatlanten, nämligen Oslo- och Pariskonventionerna. De nämnda marina konventionerna utarbetades under slutet av 1960-talet och i början av 1970-talet och framlades för undertecknande år 1972 respektive år 1974. Sistnämnda år undertecknades också den bilaterala överenskommelsen för att skydda Öresund mot föreningar.

Efter att dessa överenskommelser har trätt i kraft har viktiga förändringar skett inom såväl det politiska området som miljöområdet. I och med de politiska förändringarna i Östeuropa i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet har det skapats helt nya förutsättningar för ett effektivare miljöpolitiskt samarbete om Östersjön, exempelvis genom åtgärdsprogrammet för Östersjön. Erfarenheter kan dras av det samarbete på nordisk och internationell nivå som har utvecklats och förstärkts under det senaste decenniet. Andra överenskommelser av betydelse har kommit till som t.ex. den nordiska miljöskyddskonventionen och Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang. Av stor betydelse i fråga om skyddet av den marina miljön närmast det svenska sjöterritoriet är lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon som trädde i kraft den 1 januari 1993, liksom det nya avtal mellan Sverige och övriga nordiska länder om samarbete i fråga om bekämpning av förening av havet genom olja eller andra skadliga ämnen som ligger färdigt för undertecknande.

2.2 Östersjön

2.2.1 Nuvarande samarbete

Östersjöområdet är med sitt bräckta vatten särskilt känsligt för föreningar. Havsområdet karakteriseras av faktorer som stora djup och salthaltsskillnader och en mycket långsam vattenomsättning.

Östersjön är påverkad av allvarliga miljöstörningar. Internationella och nationella ansträngningar har hittills bara i viss utsträckning kunnat mildra eller råda bot på dessa störningar. Föreningarna har nu med-

fört att skadorna kan bli bestående om åtgärder inte vidtas. Höga närsaltshalter har medfört återkommande algbloningar med syrebrist som följd. De allvarliga miljöeffekter som kan konstateras är att på nästan hälften av egentliga Östersjöns botten är bottendjuret praktiskt taget borta. Metallutsläppen har minskat från vissa länder, dock ligger halterna av vissa metaller över de naturliga bakgrundsvärdena.

Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö undertecknades år 1974 av representanter för de dåvarande sju strandstaterna vid Östersjön. Konventionen trädde i kraft år 1980. Konventionen omfattar egentliga Östersjön med Bottniska viken, Finska viken samt Öresund, Stora och Lilla Bält och Kattegatt upp till Skagen i Skagerrak vid 57:e breddgraden.

Konventionen omfattar alla former av havsförroreningar, som utsläpp från landbaserade källor, utsläpp från fartyg, atmosfäriskt nedfall, dumpning samt förreningar som orsakas av att havsbotten utforskas eller exploateras. Parterna har förbundit sig att motverka utsläpp av farliga ämnen som kan nå Östersjön. DDT och PCB har nämnts särskilt. Ett antal andra angivna ämnen, som kvicksilver, kadmium och bly, skall också begränsas. Konventionen innehåller också bestämmelser om samarbete vid bekämpning av olja och andra farliga ämnen som kommit ut i havet.

Konventionen har en kommission som verkställande organ som sammträder minst en gång per år. Sekretariatet är lokaliserat till Helsingfors. Helsingforskommissionen har fyra permanenta kommittéer, Miljövårdsområdet, Tekniska området, Sjöfartskommittén samt Bekämpningsområdet. Därtill kommer ett stort antal arbetsgrupper.

Medlemsländer är för närvarande Danmark, Estland, Finland, Litauen, Polen, Ryssland, Sverige och Tyskland. Estland och Litauen tillträddes 1974 års konvention år 1992.

2.2.2 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö

1992 års konvention innebär en modernisering och uppdatering av 1974 års konvention. Nyheter i konventionen jämfört med 1974 års konvention är att den omfattar ett utökat konventionsområde. Konventionen omfattar även staternas inre vatten i Östersjön, vilket för svenska vidkommande innebär vattenområden närmast våra kuster.

Vidare har i den nya konventionen införts begrepp som försiktighetsprincipen (Precautionary Principle), bästa tillgängliga teknik (Best Available Technology, BAT) och bästa miljöpraxis (Best Environmental Practice, BEP), som definieras närmare i bilaga II till konventionen. Bästa tillgängliga teknik innebär att verksamheten skall bedömas mot bakgrund av vad som bl.a. är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. Bästa miljöpraxis som gäller såväl diffusa källor som punktkällor innebär att man skall ha en helhetssyn på miljöfrågorna i syfte att minska eller eliminera förreningarna.

Vid en konferens i Helsingfors i april 1992 undertecknades den nya reviderade konventionen till skydd av Östersjöns marina miljö av representanter för Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland, Sverige och Tyskland. Den Europeiska Gemenskapen (EG) skrev under konventionen i september 1992.

Konventionens innehåll

1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö består av en inledning, 38 artiklar samt 7 bilagor.

I *inledningen* ger de födragsslutande parterna till känna sin medvetenhet om de omistliga värden som Östersjöområdets marina miljö utgör, dess särart och känslighet för miljöförändringar samt de historiska och nuvarande ekonomiska, sociala och kulturella värdena hos Östersjöområdet. Parterna uppmärksammar med djup oro den fortgående föroreningen av Östersjöområdet och tillkännager sin fasta beslutsamhet att trygga ett ekologiskt återställande av Östersjön. Denna uppgift kan inte enligt parterna fullgöras effektivt enbart genom nationella ansträngningar utan kan åstadkommas endast genom nära regionalt samarbete och andra lämpliga internationella åtgärder.

Vidare uttrycker parterna sin uppskattnings om de miljöskyddsinsatser som gjorts inom ramen för 1974 års konvention om skydd av Östersjöns marina miljö samt erinrar om annat internationellt och regionalt miljöarbete m.m. av betydelse.

Vikten av såväl öppenhet som av olika icke-statliga organisationers arbete framhålls. Genom den nya konventionen ges utvecklingen inom den internationella miljöpolitiken en konkret form i syfte att utvidga, stärka och modernisera reglerna för skydd av Östersjöområdets marina miljö.

Genom den politiska utvecklingen i Europa har öppnats förbättrade möjligheter till en närmare samverkan baserad på fredligt samarbete och ömsesidig förståelse, som välkomnas av parterna.

Artikel 1 beskriver vad som avses med Östersjöområdet och i enlighet med denna artikel skall de födragsslutande parterna även ange hur de avgränsar sina inre vatten för tillämpningen av denna konvention.

I artikel 2 återges definitioner för begreppen förorening, förorening från landbaserade källor, fartyg, dumpning, förbränning, olja, skadligt ämne, föroreningsolycka, organisation för regional ekonomisk integration och kommissionen.

Artikel 3 fastslår att försiktighetsprincipen skall tillämpas och att parterna var för sig eller gemensamt skall vidta alla erfoderliga lagstiftnings-, administrativa eller andra relevanta åtgärder för att förhindra eller eliminera föroreningar av havet. Princippet om användning av bästa tillgängliga teknik och bästa miljövårdspraxis samt om att förorenaren betalar skall tillämpas för att motverka och undanröja förorening av Östersjöområdet.

Vidare åtar sig parterna att säkerställa att genomförandet av konventionen inte orsakar gränsöverskridande förorening i områden utanför Östersjöområdet och inte heller leder till oacceptabel belastning på miljön i övrigt.

I artikel 4 beskrivs konventionens tillämpningsområde: vattenpelaren och havsbotten inbegriper de levande tillgångarna och den marina floran och faunan i övrigt. Utan inskränkning i sin suveränitet skall parterna genom de nationella myndigheterna genomföra konventionens bestämmelser inom parternas respektive territorialhav och inre vatten.

Enligt artikel 5 förbinder sig parterna att förhindra och eliminera förorening av den marina miljön som orsakas av skadliga substanser från alla källor och för detta syfte genomföra de åtgärder som närmare anges i *bilaga I*. Där anges allmänna principer för att identifiera och utvärdera skadliga substanser. Bilagan innehåller prioriterade grupper av kemiska substanser som bör prioriteras i åtgärdsarbetet. I bilagan finns en förteckning över ämnen som helt eller delvis är förbjudna att användas i Östersjöområdet och dess tillrinningsområden samt en förteckning över bekämpningsmedel som de fördragsslutande parterna om möjligt skall förbjuda eller annars minimera användningen av.

I artikel 6 anges principer och skyldigheter för parterna beträffande förorening av havet från landbaserade källor. Parterna skall förhindra och eliminera förorening av havet genom att använda bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik. I *bilaga II* anges kriterier för användning av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik. I bilagan finns även begreppen definierade. Vidare skall parterna, enligt artikeln, tillämpa de förfaranden och vidta de åtgärder som anges i *bilaga III*. Enligt denna bilaga skall kommunalt avloppsvatten renas åtminstone med biologisk rening eller lika effektiva metoder. Vattenanvändning inom industriänläggningarna skall så långt som möjligt syfta till slutna vattensystem. Industriavloppsvatten skall renas separat före utspädning och avloppsvatten som innehåller farliga ämnen skall inte renas tillsammans med annat avloppsvatten om inte samma reningseffekt kan uppnås som vid separata reningsåtgärder. Vidare anges i bilagan att krav på begränsningsvärdet för utsläpp av skadliga substanser till luft och vatten skall anges genom särskilda tillstånd. Parterna skall vidare använda bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik för att förhindra tillförsel av vissa skadliga substanser från industrien och punktkällor som är anslutna till reningsverk, och för förreningar från fiskodlingar samt från diffusa källor. I bilagan anges även att de bekämpningsmedel som används skall uppfylla vissa kriterier.

Parterna förbinder sig även att tillämpa särskilda principer för utfärdandet av tillstånd för industriänläggningar. I bilagan finns angivet en förteckning över vilka uppgifter som skall ingå i en ansökan. Förteckningen avser dels allmän information om företaget, dels uppgifter om bl.a. aktuellt läge eller planerad verksamhet samt krav på utvärdering av miljöeffekter, kontrollverksamhet och övervakning.

Vidare skall parterna enligt artikeln samarbeta på lämpligt sätt i fråga om utveckling och antagande av särskilda program, riktlinjer, normer etc. angående utsläpp till vatten och luft. Skadliga ämnen från punkt-

källor får inte släppas ut i Östersjöområdets marina miljö utan tillstånd av nationella myndigheter. Parterna skall säkerställa övervakning och kontroll av sådana utsläpp till vatten och luft.

Prop. 1992/93:237

Om utsläpp till ett vattendrag som flyter genom två eller flera födragsslutande parters områden eller som utgör gräns mellan dem kan befaras förorsaka förorening av Östersjöområdets marina miljö, skall vederbörlig parter enligt artikel 6 gemensamt vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och eliminera sådan förorening.

Artikel 7 anger att parterna har skyldigheter att underrätta kommissionen och varje annan part som kan utsättas för gränsöverskridande påverkan på Östersjöområdet när det enligt internationell rätt krävs en miljökonsekvensbeskrivning för en planerad verksamhet som kan antas förorsaka betydande skadlig påverkan på Östersjön. Samråd skall även inledas med berörd part. Om två eller flera parter delar gränsöverskridande vatten skall dessa parter samarbeta i syfte att vidta åtgärder för att förhindra och eliminera föroreningar.

Artikel 8 innehåller allmänna bestämmelser för förhindrande av förorening från fartyg, där parterna skall vidta åtgärder i enlighet med *bilaga IV*. Bilagan inleds med en regel som behandlar samarbetet mellan parterna i syfte att förhindra förorening från fartyg. Parterna skall bistå varandra vid undersökningar av inträffade eller misstänkta överträdelser angående förorening till havs. I bilagan definieras begrepp som administration, utsläpp, från närmaste land, jurisdiktion och MARPOL 73/78. Vidare definieras termen toalettavfall samt anges de villkor och bestämmelser rörande teknisk utrustning och procedurer som möjliggör utsläpp av sådant avfall till sjöss. I artikeln stadgas vidare att parterna skall utveckla och tillämpa enhetliga normer beträffande tillhandahållandet av mottagningsanordningar för att kunna ta hand om avfall från fartyg.

Enligt *artikel 9* i konventionen, som behandlar fritidsbåtar, skall parterna vidta särskilda åtgärder för att minska skadliga verkningar på den marina miljön av fritidsbåtars aktiviteter.

Artikel 10 förbjuder förbränning till havs i Östersjöområdet.

Artikel 11 innehåller bestämmelser för att förhindra dumpning. Enligt artikeln skall parterna förbjuda dumpning i Östersjöområdet. Dumpning av muddermassor är dock tillåten under förutsättning att vederbörlig nationell myndighet har meddelat tillstånd på förhand. Muddermassorna får då enligt *bilaga V* till konventionen inte innehålla nämnvärda mängder och koncentrationer av sådana ämnen som har definierats i bilaga I till konventionen.

Artikel 12 behandlar undersökning av och utvinning från havsbotten och dess underlag. Varje part skall inom sin del av området vidta alla åtgärder för att förhindra sådan förorening av den marina miljön som orsakas av nämnda verksamhet. Varje part skall säkerställa att tillräcklig beredskap upprätthålls för omedelbara insatser vid föroreningsolyckor orsakade av sådan verksamhet. För att förhindra och eliminera förorening från offshore-verksamhet förbindes sig parterna att genomföra tillämpliga åtgärder enligt *bilaga VI*.

Artikel 13 reglerar underrättelseskyldigheter och samråd mellan de fördragsslutande parterna vid föroreningsolyckor. Prop. 1992/93:237

I *artikel 14* och *bilaga VII* behandlas samarbetet mellan de fördragsslutande parterna vid bekämpning av havsföroringar i samband med föroreningsolyckor.

Parterna förbinder sig att upprätthålla beredskap för att kunna genomföra insatser vid föroreningsolyckor som hotar den marina miljön. Vidare gäller underrättelseplikt för sådana föroreningsolyckor som kan påverka andra parters intressen. Vid en betydande föroreningsolycka skall även övriga parter och kommissionen underrättas. Parterna är vidare överens om att när möjligheter finns samverka för att genomföra insatser i samband med föroreningsolyckor av sådan allvarlig karaktär att detta är berättigat. Parterna skall även bedriva regelbunden övervakning utanför sina kustlinjer och på annat sätt samarbeta samt utbyta information i syfte att förbättra beredskapen för att genomföra insatser vid föroreningsolyckor.

I bilagan behandlas även frågor rörande beredskapsplanering och övervakning genom att bl.a. använda sig av övervakning från luften med fjärranalyssystem, i syfte att upptäcka och följa utsläpp till havs av olja och andra ämnen. De fördragsslutande parterna skall vidare komma överens om s.k. ansvarsregioner, dvs. områden inom vilka de skall bedriva övervakningsverksamhet och vidta åtgärder när en betydande föroreningsolycka inträffat. Bestämmelser om rapporteringsförfarande vid föroreningsolyckor samt beredskapsåtgärder ombord på fartyg behandlas även i bilagan.

Därutöver regleras räddningsinsatserna i samband med föroreningsolyckor samt vilken typ av åtgärder som skall vidtas i syfte att undvika eller så långt möjligt begränsa föroreningseffekter. Dessutom behandlas parternas rätt att begära bistånd av andra parter vid genomförandet av insatser i samband med en föroreningsolycka till havs samt ersättning av kostnader för sådant bistånd. Ett regelbundet samarbete mellan parterna skall bestå av att parterna lämnar information till övriga parter och kommissionen om bekämpningsorganisation, bestämmelser m.m., forsknings- och utvecklingsprogram, erfarenheter, resultat beträffande metoder samt uppgifter om den behöriga myndighet som ansvarar för mottagande och avsändande av rapporter om havsföroring genom olja och andra skadliga ämnen. Dessutom skall parterna regelbundet anordna gemensamma praktiska övningar avseende bekämpning av föroringar och alarmering. Vidare samtycker parterna till att, så långt det är praktiskt möjligt, tillämpa de principer och regler som ingår i Helsingforskommissionens manual om samarbete vid bekämpning av havsföroring.

Enligt *artikel 15* skall parterna vidta alla lämpliga åtgärder i syfte att bevara orörda miljöer, den biologiska mångfalden och skydda ekologiska processer. Även åtgärder för att säkerställa en uthållig användning av naturresurserna inom Östersjöområdet skall vidtas. Parterna skall vidare sträva efter att senare anta lämpliga riktlinjer och kriterier.

Artikel 16 reglerar parternas skyldigheter rörande rapportering och informationsutbyte med kommissionen. Rapportering skall ske regelbun-

det vad gäller rättsliga och andra åtgärder som vidtagits med anledning av konventionen, samt effekter och problem i samband därmed. Artikeln reglerar vidare parternas informationsskyldighet, när kommissionen eller annan part så efterfrågar.

Prop. 1992/93:237

Artikel 17 behandlar information till allmänheten. Parterna skall säkerställa att allmänheten får information om tillståndet i Östersjön och dess tillrinningsområden, om vilka åtgärder som vidtagits eller planeras i syfte att förhindra och eliminera förorening och om åtgärdernas effektivitet. Artikeln reglerar även på vilket sätt informationen skall göras tillgänglig för allmänheten.

Artikel 18 innehåller parternas rättigheter och skyldigheter vad beträffar informationsskydd.

Artikel 19 rör tillsättandet av en särskild kommission för skydd av Östersjöns miljö. Närmare bestämmelser rörande kommissionen finns i artiklarna 20-23. Kommissionen skall fatta sina beslut enhälligt, om ej annat föreskrivs. Ordförandeskapet för kommissionen skall tilldelas varje födragsslutande part i alfabetisk ordning på engelska språket och mandatperioden är två år. Kommissionen skall sammanträda minst en gång om året på kallelse av ordföranden. På begäran av part, kan om denna begäran biträds av annan födragsslutande part, extra sammanträde sammankallas.

Kommissionens ålägganden anges i *artikel 20*. Den skall fortlöpande övervaka tillämpningen av denna konvention och föreslå åtgärder som ansluter till dess syften. Den skall fortlöpande granska innehållet i denna konvention och föreslå de ändringar som kan anses påkallade samt definiera kriterier för kontroll av förorening och mål för mins-kande av förorening. Den skall vidare i nära samarbete med vederbörande statliga myndigheter främja ytterligare åtgärder till skydd av Östersjöområdets marina miljö och motta, bearbeta, sammanfatta samt sprida relevant vetenskaplig, teknisk och statistisk information. Dess-utom skall den främja naturvetenskaplig och teknisk forskning och vid behov anlita relevanta regionala och andra internationella organisatio-ners tjänster för samarbete inom naturvetenskaplig och teknisk forskning.

Arbetsspråket inom kommissionen är engelska. Kommissionen faststäl-ler sin arbetsordning och har sitt sekretariat i Helsingfors. Den högste administrativa tjänstemannen är exekutivsekreteraren som utses av kommissionen enligt *artikel 21*.

Kommissionen fastställer enligt *artikel 22* regler för sin finansiering och budget för ett eller två år. De födragsslutande parterna, med undantag av EG, svarar till lika delar för budgetbeloppet i dess helhet, om ej kommissionen enhälligt beslutar annat. EG skall bidra till budgeten med högst 2,5 % av de administrativa kostnaderna. Varje födragsslutande part skall stå för de kostnader som hänför sig till dess representan-ters, sakkunnigas och rådgivares deltagande i kommissionen.

Varje part har, enligt *artikel 23*, var sin röst i kommissionen med undantag för EG och varje annan organisation för regional ekonomisk integration, som i angelägenheter inom sina kompetensområden skall

utöva sin rätt att rösta med det antal röster som motsvarar antalet medlemsstater i vederbörande organisation.

Prop. 1992/93:237

De födragsslutande parterna förbinder sig i *artikel 24* att samarbeta inom vetenskap, teknologi och annan forskning samt att för konventionens syften utbyta data och andra vetenskapliga upplysningar. De skall underlätta forsknings- och övervakningsverksamhet i Östersjöområdet, främja undersökningar samt genomföra, stödja eller bidra till program för utveckling av metoder för bedömning av bl.a. arten, omfattningen och effekten av föroreningar på havet. De skall också samarbeta vid utvecklandet av observationsmetoder, genomförandet av kampanjartade studier samt utarbetande av övervakningsprogram.

De födragsslutande parterna förbinder sig i *artikel 25* att gemensamt utveckla och anta föreskrifter rörande ansvaret för skada som orsakats genom handling eller underlätenhet i strid med konventionen.

Om en tvist uppkommer rörande tolkningen eller tillämpningen av konventionen, bör parterna enligt *artikel 26* söka nå en lösning genom förhandlingar. Om de inte kan nå enighet, bör de söka råd och hjälp eller medling av tredje födragsslutande part eller i sista hand hänskjuta frågan till skiljedomstol eller till Internationella domstolen.

Ingen bestämmelse i konventionen får, enligt *artikel 27*, tolkas som intrång i friheten för sjöfart, fiske, havsforskning eller annat behörigt nyttjande av det öppna havet och inte heller i rätten till genomfart genom territorialhavet.

Bilagorna till konventionen utgör en integrerad del av konventionen enligt *artikel 28*.

Bestämmelserna i konventionen påverkar, enligt *artikel 29*, inte de födragsslutande parternas rättigheter och skyldigheter enligt redan ingångna eller framtida överenskommelser som främjar och utvecklar havsrättens allmänna principer.

I enighet med *artikel 30* kan en konferens sammankallas på kommissionens begäran för revision av eller ändring i konventionen.

Artikel 31 behandlar förfarandet vid ändringar av konventionens artiklar. Varje födragsslutande part kan föreslå ändring av artiklarna i konventionen. Ändringen träder i kraft 90 dagar efter det att Finland, som depositarie, från samtliga födragsslutande parter mottagit undertätselse om godtagande av ändringen.

Förfarandet vid ändringar i och antagande av bilagor behandlas i *artikel 32*. Sedan ändringsförslaget har delgetts de andra födragsslutande parterna och antagits av kommissionen, anses ändringen ha blivit godtagen i och med utgången av den tidsperiod som kommissionen fastställt, om inte någon part under denna tid motsatt sig ändringen. Depositarien skall underrätta alla födragsslutande parter om varje ändring i bilagorna eller antagande av ny bilaga som träder i kraft och om tidpunkten för ikrafträdet.

Enligt *artikel 33* får inga reservationer göras mot bestämmelserna i konventionen. Däremot får en födragsslutande part uppskjuta tillämpningen av en bilaga eller del därav för en tidsperiod som dock inte får överstiga ett år. En födragsslutande part i 1974 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö, som vid den här konventio-

nens ikraftträende uppskjuter tillämpningen av en bilaga eller del därav, är skyldig att i stället tillämpa motsvarande bilaga eller del därav i 1974 års konvention. Om en fördragsslutande part, efter konventionens ikraftträende, vill uppskjuta tillämpningen av en bilaga eller del därav, skall den vid tidpunkten för kommissionens antagande av ändring i den berörda bilagan, underrätta övriga fördragsslutande parter om vilka bestämmelser som kommer att uppskjutas.

Prop. 1992/93:237

Enligt *artikel 34* stod konventionen öppen för undertecknande i Helsingfors från den 9 april 1992 till den 9 oktober 1992 av stater och EG som deltog i den diplomatkonferens för skydd av Östersjöområdets marina miljö som hölls i Helsingfors den 9 april 1992.

Enligt *artikel 35* skall konventionen ratificeras eller godkännas av de stater samt EG, som undertecknat den. Konventionen står öppen för anslutning av varje annan stat eller organisation för regional ekonomisk integration som är intresserad av att uppfylla konventionens mål och syften, under förutsättning att ifrågavarande stat eller organisation inbjuds av samtliga fördragsslutande parter. Instrumenten för ratificering, godkännande eller anslutning skall deponeras hos depositarien.

EG och varje annan organisation för regional ekonomisk integration som blir fördragsslutande part i denna konvention skall i frågor inom sina kompetensområden utöva de rättigheter och fullgöra det ansvar som konventionen tillskriver dess medlemsstater.

Konventionen träder i kraft två månader efter det att samtliga signatärstater som gränsar till Östersjön samt EG har deponerat sina instrument för ratifikation eller godkännande enligt *artikel 36*.

När konventionen träder i kraft upphör 1974 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö med ändringar att gälla. Dock skall ändringar av bilagorna till 1974 års konvention som antagits efter undertecknatet före ikraftträandet av 1992 års konvention fortsätta att gälla tills motsvarande ändringar gjorts i den nya konventionen.

När som helst efter utgången av fem år efter konventionens ikraftträende får enligt *artikel 37* en fördragsslutande part frånträda denna genom skriftlig underrättelse till depositarien.

Finlands regering skall, enligt *artikel 38*, vara depositarie för konventionen.

2.3 Nordsjön och Nordostatlanten

2.3.1 Nuvarande samarbete

Nordostatlanten inklusive Nordsjön med Skagerrak och Kattegatt sträcker sig i nordsydlig riktning från havet norr om Grönland och Färöarna till en linje i höjd med södra Portugal; den exakta omfattningen ges i den nu aktuella konventionen rörande Nordostatlanten.

Havsområdet är drabbat av olika miljöskador, som såväl internationella som nationella ansträngningar hittills bara i viss utsträckning kunnat mildra eller råda bot på. Allvarliga miljöeffekter kan främst konstateras

när det gäller de kustnära områdena i Nordsjön, där tillförseln av föroreningar från floder är stor. Ökande halter av närsalter är en trolig orsak till algbloomingar med åtföljande syrebrist i vattnet vilket påverkar bottendjur och fisk. En långsam rubbning av ekosystemet förmodas ha inträtt eftersom artsammansättningen bland algerna förändrats. Runt oljeborrplattformar och i dumpningsområden har bottenlivet också skadats. Förhöjda halter av tungmetaller såsom bly, kvicksilver och koppar i vatten och sediment nära kusterna har påvisats. Utsläpp av olja från fartyg och oljeplattformar utgör ett hot mot bl.a. sjöfågel. Floderna tillför de mesta föroreningarna, men även lufttillförseln har betydelse för förorenings situationen.

I arbetet inom den s.k. Nordsjökonferensen och inte minst inom ramen för Oslo- och Pariskonventionernas kommissioner har tillståndet i havsområdet kartlagts och insatser gjorts för att komma till rätta med miljöskador. Oslo- och Pariskonventionerna är de regionala havskonventioner som styr samarbetet för att minska havsföroringarna i Nordostatlanten. Dessa konventioner omfattar samma havsområden, nämligen Nordsjön och Nordostatlanten inbegripet kuststaternas territorialhav. Medlemmar av Oslokonventionen är alla stater med kust mot Atlanten från Gibraltar till Nordkap samt Finland. Pariskonventionen räknar även EG som medlem, medan Finland endast är observatör. Nordsjökonferensen är en benämning på regelbundet återkommande möten mellan miljöministrarna i samtliga länder som har kust mot Nordsjön. Besluten vid dessa möten är i praktiken vägledande för Oslo- och Pariskommissionerna när det gäller Nordsjön. Den första Nordsjökonferensen ägde rum år 1984 och därefter har ytterligare två konferenser hållits. Som ett resultat av den andra Nordsjökonferensen bildade Internationella Havsforskningsrådet (ICES) och Oslo- och Pariskommissionerna en aktionsgrupp, North Sea Task Force, NSTF. Gruppens syfte är bl.a. att förbättra den vetenskapliga kunskapen om Nordsjöns miljö.

Oslokonventionen - Konventionen om förhindrande av havsföroringar genom dumpning från fartyg och luftfartyg - är en regional havskonvention som omfattar Nordostatlanten och Nordsjön (inklusive Skagerrak och Kattegatt) samt staternas territorialhav. Dess syfte är att minska, och helst förhindra, dumpning och förbränning av miljöfarliga och andra ämnen till havs. Konventionen reglerar inte dumpning av radioaktivt avfall.

Oslokonventionen trädde i kraft år 1974. Parter är samtliga kuststater från Gibraltar till Nordkap samt Finland. Förbud mot dumpning för parterna gäller miljöfarliga ämnen som är upptagna i en till konventionen fogad bilaga (klorerade kolväten, cancerframkallande ämnen, kadmium och kvicksilver) utom i de fall ämnena förekommer som spårämnen i andra substanser. Dumpning av andra ämnen och material får ske endast efter tillstånd av nationella myndigheter i varje särskilt fall. En rad olika faktorer skall tas i beaktande när tillstånd ges till dumpning, bl.a. alternativa metoder för att deponera avfallet. Förbränning av avfall till havs är förbjuden efter år 1994 enligt beslut som togs vid Oslokommissionens möte år 1988. Härigenom togs ett viktigt

steg i arbetet mot att havet inte får ses som en avfallsplats. Dumpningen av reningsverkssläm och industriavfall samt av muddermassor har kunnat minskas, och målet för medlemsländerna är att få till stånd ett totalt stopp för all dumpning.

Prop. 1992/93:237

Konventionen har en kommission som verkställande organ. Den sammträder en gång per år. Sekretariatet är gemensamt med Pariskommissionens och beläget i London. Två permanenta arbetsgrupper finns: teknisk-vetenskapliga arbetsgruppen och den med Pariskommissionen gemensamma havsövervakningsgruppen. Därutöver finns en rad undergrupper.

Pariskonventionen - Konventionen om förhindrande av havsföroring från landbaserade källor - omfattar samma havsområden som Oslokonventionen. Parterna är också desamma med undantag för att Finland endast är observatör och att Pariskonventionen även räknar EG som medlem. Konventionen trädde i kraft år 1978 och dess syfte är att förhindra förorening av havet från landbaserade källor. Härmed avses utsläpp via direktutsläpp i havet, via tillrinnande floder, via markavrinning, via luft etc. I princip alla typer av källor till utsläpp skall regleras inom konventionens ram: industrier, oljeutvinning till havs, energiproduktion (inklusive radioaktivt avfall), tätorter, jordbruk m.m.

Till konventionen är fogad en bilaga som upptar ämnen vars användning på olika sätt skall bevakas. Tre grupper av ämnen identifieras. I grupp 1 återfinns beständiga, giftiga ämnen och sådana som har benägenhet för bioackumulering (kadmium, kvicksilver samt vissa halogerade ämnen). I grupp 2 ingår något mindre miljöfarliga ämnen, bl.a. organiska fosfurföringar, organiska kiselföreningar, arsenik, koppar, bly och zink. Grupp 3 består av radioaktiva ämnen. Närsalter finns inte med på någon av listorna men inom kommissionen pågår arbete med att få till stånd betydande utsläppsminskningar till känsliga områden. Pariskommisionen antog vid sitt möte år 1988 Nordsjökonferensens deklARATION om 50-procentiga minskningar fram till år 1995 av tillförseln av stabila organiska ämnen, metaller och närsalter. Arbetet med tungmetaller, luftburna föroreningar i allmänhet och närsalter har fått stor tyngd inom Pariskommisionen.

Konventionens verkställande organ är kommissionen, som sammträder en gång per år, fr.o.m år 1993 tillsammans med Oslokommissionen. Pariskommisionen har ett antal arbetsgrupper knutna till sig. Två är permanenta: teknisk-vetenskapliga arbetsgruppen och den med Oslokommissionen och ICES gemensamma havsövervakningsgruppen. Därutöver finns flera arbetsgrupper och ad hoc-grupper.

2.3.2 Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten

Konventionen antogs vid mötet med Oslo- och Pariskommisionerna i september 1992 i Paris och har undertecknats av Belgien, Danmark, Spanien, Frankrike, Portugal, Tyskland, Storbritannien (inklusive diplomatisk note), Sverige, Irland, Island, Norge, Nederländerna, Finland,

I ministerdeklarationen från mötet framhålls bl.a. att den åtgärdsplan som antagits under konventionen utgör ett medel att föra framåt rekommendationer antagna genom Agenda 21 vid Förenta nationernas konferens om miljö och utveckling (UNCED). Vidare åtar sig ministerrorna att mötas regelbundet och första gången, inte senare än år 1997, utvärdera arbetet inom ramen för konventionen samt anta strategier och göra prioriteringar på basis av utvärderingsresultaten.

Genom den nya konventionen blir bestämmelserna om förbud mot dumpning även gällande för radioaktiva ämnen. Frankrike och Storbritannien motsatte sig under förhandlingarna att konventionen skulle innehålla ett heltäckande förbud mot dumpning av radioaktivt material. Den kompromiss som gjordes innebär att särskilda regler gäller för dessa två länder för dumpning av ämnen med låg till medelhög radioaktivitet, inklusive avfall, fram till åtminstone år 2008. Vidare införs i konventionen de nya begreppen bästa tillgängliga teknik (BAT) och bästa miljöpraxis (BEP), vilka närmare redogörs för i ett tillägg till konventionstexten, samt försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar.

I och med den nya konventionen sammanförs arbetet inom de nuvarande Oslo- och Pariskommissionerna till en verkställande kommission med undergrupper. Sekretariatet är som nämnts redan nu gemensamt.

Konventionens innehåll

Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten består av en inledning och 34 artiklar samt fyra bilagor och två tillägg (se bilaga 2).

I *inledningen* betonas att den marina miljön och dess flora och fauna är av utomordentlig betydelse för alla nationer. Parterna är ene om värdet hos den marina miljön i Nordostatlanten och behovet av att skydda den på ett samordnat sätt. Gemensamma åtgärder på nationell, regional och global nivå är nödvändiga för att förhindra och eliminera havsförurenningar. Det kan vara önskvärt att vidta striktare åtgärder på regional nivå än de som föreskrivs i internationella konventioner eller överenskommelser med global räckvidd. Parterna uttalar vidare sin övertygelse om att ytterligare internationella åtgärder måste vidtas omgående som en del av en fortlöpande och sammanhängande plan för att skydda den marina miljön. De positiva resultat som uppnåtts genom konventionen för förhindrande av havsförurenningar genom dumpning från fartyg och luftfartyg (Oslokonventionen) och konventionen för förhindrande av havsförurenningar från landbaserade källor (Pariskonventionen) framhålls. Motiveringen för att ersätta dessa är att den nya konventionen omfattar samtliga källor till föroreningar av den marina miljön och de skadliga effekterna av mänsklig aktivitet i denna samt beaktar försiktighetsprincipen och stärker det regionala samarbetet.

Enligt *artikel 2* skall de födragsslutande parterna var för sig och gemensamt anta program och vidta alla tänkbara åtgärder samt samordna sin politik och sina strategier för att förhindra och avlägsna förorening och skydda havsområdet. Därvid skall försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar tillämpas. Program och åtgärder skall, där så är lämpligt, genomföras inom viss tid och med beaktande av bästa tillgängliga teknik samt bästa miljöpraxis, enligt kriterier som närmare anges i *tillägg 1*. Ingen bestämmelse i konventionen skall tolkas så att den hindrar parterna att var för sig eller gemensamt vidta striktare åtgärder.

Enligt *artiklarna 3, 4 och 5* förbindes sig parterna att i enlighet med bestämmelserna i konventionen, särskilt bilaga I, II respektive III, vidta åtgärder för att förhindra och eliminera förorening från landbaserade källor, genom dumpning eller förbränning respektive från havsbaserade källor.

Bilaga I innehåller bestämmelser om förhindrande och eliminering av förorening från landbaserade källor. Där stadgas att bästa tillgängliga teknik skall tillämpas vid genomförande av program och åtgärder vad gäller punktkällor samt att bästa miljöpraxis skall tillämpas för punktkällor och diffusa källor. Vilka kriterier som skall gälla vid fastställande av prioriteringar m.m. anges i *tillägg 2* (beständighet, giftighet, benägenhet för bioackumulering, radioaktivitet osv.). I detta tillägg räknas också upp vilka ämnen som program och åtgärder bland annat skall avse: tungmetaller, organohalogen föreningar, organiska föreningar av fosfor och kisel, biocider, radioaktiva ämnen inklusive avfall m.m. Parterna förbindes sig att vidta förebyggande åtgärder för att minimera riskerna för förorening till följd av olyckshändelser. Vid antagande av program och åtgärder avseende radioaktiva ämnen gäller särskilda bestämmelser om beaktande av rekommendationer från övriga berörda internationella organisationer och institutioner.

Utsläpp får endast ske med tillstånd eller enligt reglering av behöriga myndigheter. Ett system ska upprättas för dessa myndigheters regelbundna övervakning och inspektion. Kommissionen skall fastställa planer för att minska och gradvis avveckla vissa ämnen samt fastställa program och åtgärder för att minska tillförsel av närsalter från olika källor.

Bilaga II om förhindrande och eliminering av föreningar genom dumpning eller förbränning stipulerar att förbränning till havs är förbjuden. Dessutom förbjuder bilagan dumpning av allt avfall eller annat material utom muddermassor, trögrörligt material av naturligt ursprung i fast form och fiskavfall från fiskeindustrin. För avloppsslam träder förbudet i kraft den 1 januari 1999 och för fartyg och luftfartyg den 1 januari 2005. Dumpning av radioaktiva ämnen, inklusive avfall, är följdaktligen också förbjuden. Storbritannien och Frankrike, som ville behålla möjligheten till undantag från denna bestämmelse vad gäller ämnen med låg till medelhög radioaktivitet efter en period av 15 år (artikel 3.3.a i bilaga II), skall rapportera om vilka åtgärder som

vidtagits för att undersöka alternativa landbaserade alternativ. Vad som skall gälla om inte kommissionen upphäver möjligheten till undantag inom denna femtonårsperiod beskrivs närmare under punkt 3.c. I artiklarna 4-5 stadgas om tillstånd av behörig myndighet eller reglering av dumpning samt vilka kriterier, riktlinjer och förfaranden som därvid skall tillämpas genom kommissionens antagande av sådana enligt artikel 6 i bilagan. Artiklarna 7-9 behandlar tillämpning av bilagans bestämmelser i händelse av force majeure på grund av exempelvis hårt väder, vid olyckor då fartyg eller luftfartyg överges till havs till följd av olyckor och i annan nödsituation. Parterna är enligt bilagans artikel 10 skyldiga se till att fartyg och luftfartyg inom deras territorier följer bestämmelserna och att misstanke om dumpning i strid härför rapporteras.

Bilaga III gäller förhindrande och eliminering av förorening från havsbaserade källor. Vid antagande av program och åtgärder ska parterna kräva tillämpning av bästa möjliga teknik och bästa miljöpraxis inklusive, där så är möjligt ren teknik. De kriterier som anges i tillägg 2 skall användas vid fastställande av prioriteringar m.m. Dumpning av avfall eller annat material från havsbaserade anläggningar är förbjuden. Detta förbud gäller dock inte utsläpp till vatten eller luft från havsbaserade källor. Sådana utsläpp får enligt bestämmelserna i bilagans artikel 4-5 endast ske efter tillstånd eller reglering samt upprättande av system för övervakning och inspektion av parternas behöriga myndigheter. Vidare regleras i nämnda artiklar tillstånd för dumpning och kvarlämnande av i havet utlagda pipelines eller havsbaserade anläggningar som tagits ur bruk. Vid force majeure och olyckor gäller särskilda bestämmelser. Parterna skall rapportera händelser som ger upphov till misstanke om överträdelser och kommissionen åläggs enligt bilagans artikel 10 bl.a. uppgifter om insamling av information och fastställande av vissa kriterier, riktlinjer och förfaranden för förhindrande av förorening från dumpning av havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk samt från kvarlämnade havsbaserade anläggningar.

Parterna skall enligt *artikel 6*, och som närmare beskrivs i bilaga IV, genomföra och regelbundet publicera resultaten av gemensamma bedömningar av den marina miljöns kvalitet och utveckling. Utvärderingar av vidtagna och planerade åtgärders effektivitet skall företas och fastställande av prioriterade områden för åtgärder ske.

Bilaga IV innehåller bestämmelser om vad som skall gälla vid bedöming av den marina miljöns kvalitet. Där stadgas att övervakning skall avse upprepade mätningar av kvaliteten på den marina miljön, dvs. vatten, sediment, flora och fauna samt mätningar av verksamheter eller tillförsel som kan påverka dessa och vilka effekterna i så fall blir. I bilagans artikel 2 förbinder sig parterna att samarbeta för att genomföra övervakningsprogram och delge kommissionen data samt standardisera mätmetoder, bedriva forskning, använda och utveckla vetenskapliga bedömningsinstrument m.m. Kommissionen åläggs att utarbeta och genomföra program för gemensam övervakning, utföra vissa bedöm-

Parterna skall enligt *artikel 7* samarbeta för att skydda havsområdet från föroreningar från andra källor än de som anges i artikel 3, 4 och 5, såvida de inte redan är föremål för effektiva åtgärder.

Artikel 8 handlar om upprättande av kompletterande eller gemensamma program för vetenskaplig eller teknisk forskning.

I *artikel 9* stadgas att parterna skall se till att myndigheterna i respektive land blir skyldiga att lämna ut information om havsområdets tillstånd, om verksamheter eller åtgärder som kan ha negativ påverkan på detta eller bedrivs eller vidtas i enlighet med denna konvention. Vissa undantag görs, men skälen för att vägra lämna ut information måste anges.

Artikel 10 rör tillsättandet av kommissionen och dess uppgifter. Företrädere för alla födragsslutande parter skall ingå. Den skall sammanträda regelbundet och när så beslutas på grund av särskilda omständigheter. Kommissionen skall bl.a. övervaka konventionens tillämpning, allmänt undersöka havsområdets tillstånd, bedöma åtgärders effektivitet och granska prioriteringar, fastställa program och åtgärder inklusive sitt eget arbetsprogram samt underorgan och deras uppgifter. Egen arbetsordning och egna finansiella föreskrifter skall upprättas av kommissionen och enhälligt antas av de födragsslutande parterna. Vidare får kommissionen fatta beslut och anta rekommendationer i enlighet med *artikel 13*, dvs. enhälligt, eller om enhällighet inte kan uppnås, med tre fjärdedels majoritet, om inte annat framgår av konventionen. Beslut blir bindande tvåhundra dagar efter att beslutet fattats för de parter som röstat för och som inte inom denna tidsperiod skriftligen har anmält att de inte kan godta beslutet. Vidare är beslutet bindande för dem som inom samma tidsram skriftligen underrättat exekutivsekreteraren om att de godkänner beslutet. Rekommendationer skall inte ha bindande verkan.

I *artikel 11* stadgas om vad som gäller för observatörer. Ett ständigt sekretariat upprättas genom *artikel 12*. Kommissionen skall utse en exekutivsekreterare samt besluta om dennes uppgifter och villkor i befattningen. Enligt *artikel 14* utgör bilagorna och tilläggen en integrerad del av konventionen. *Artikel 15* reglerar ändringar av konventionen och *16, 17, 18 och 19* antagande och ändringar av bilagor och tillägg.

De födragsslutande parterna skall enligt *artikel 20* ha var sin röst i kommissionen. EG och andra organisationer för regional ekonomisk integration ges rösträtt inom sina kompetensområden enligt särskild ordning.

Artikel 21 stadgar att överläggningar för att förhandla fram ett samarbetsavtal skall inledas när förorening från en part sannolikt kan vara till förfång för en eller flera av de övrigas intressen. Kommissionen kan på begäran ta upp frågan, lämna rekommendationer m.m. *Artikel 22* rör parternas regelbundna rapportering till kommissionen och *artikel 23* kommissionens bedömningar av efterlevnaden av konventionen samt åtgärder för att befrämja den.

Enligt *artikel 24* får kommissionen besluta att rekommendation eller beslut skall gälla viss del av havsområdet (regionalisering) och om olika tidtabeller för genomförande.

Prop. 1992/93:237

Artikel 25, 26 och 27 rör undertecknande, ratificering, antagande eller godkännande av konventionen samt anslutning efter den 30 juni 1993. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Frankrikes regering. Konventionen skall stå öppen för de fördragsslutande parterna i Oslo- och Pariskonventionerna, andra kuststater som gränsar till havsområdet, stater som ligger uppströms vattendrag som har sitt utlopp i havsområdet och vissa organisationer för regional ekonomisk integration. Övriga stater eller nyssnämnda organisationer får parterna enhälligt inbjuda att ansluta sig. Enligt *artikel 28* får reservationer mot konventionen inte göras.

Konventionen skall enligt *artikel 29* träda i kraft den trettioonde dagen efter det datum då samtliga fördragsslutande parter i Oslo- och Pariskonventionerna deponerat sina instrument. I *artikel 30* stadgas att fränträdande kan ske, genom skriftlig uppsägning till depositarieregeringen, när som helst efter två år från det datum då konventionen trädde i kraft. Ett år efter mottagandet av uppsägningsmeddelandet hos depositarieregeringen träder uppsägningen i kraft.

Enligt *artikel 31* ersätter denna konvention, när den träder i kraft, Oslo- och Pariskonventionerna mellan de fördragsslutande parterna. Beslut, rekommendationer och andra överenskommelser som antagits enligt dessa konventioner skall dock fortsatt gälla i den mån de är förenliga med den nya konventionen.

Artikel 32 rör tvistlösning mellan parterna beträffande tolkning eller tillämpning av konventionen.

Depositarieregeringen skall enligt *artikel 33* underrätta parterna och signatärerna om deposition av instrument, meddelanden om invändningar och fränträdanden, datum då konventionen trädde i kraft, mottagande av olika underrättelser samt ikraftträdande av ändringar. I *artikel 34* fastslås att originalen till konventionen, vars engelska och franska texter äger lika vitsord, skall deponeras hos Frankrikes regering.

2.4 Godkännande av konventionerna

Mitt förslag: 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö och konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten skall godkännas.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har bedömt att det inte behövs några större ändringar i svensk lagstiftning till följd av de åtaganden som konventionerna innebär. Berörda myndigheter har redan tidigare deltagit i revideringsarbetet.

Statens naturvårdsverk påtalar att dumpningslagen bör kompletteras för att uppfylla konventionernas förbud mot förbränning av avfall till havs. En komplettering av förordningen (1985:837) om PCB m.m. bör göras med förbud avseende användning m.m. av PCT (besläktad med PCB, används som mjukgöringsmedel i brandsäkra plaster och färger). Vidare tar verket bl.a. upp frågan om tolkning och tillämpning av begreppen bästa miljöpraxis (BEP) och bästa tillgängliga teknik (BAT) Dessutom framförs att regelverket på miljörättsområdet i Sverige för närvarande inte är särskilt väl utformat för att smidigt kunna införa de beslut och rekommendationer som båda konventionerna förutsäckar.

Koncessionsnämnden för miljöskydd framhåller bl.a. att sammanslagningen av Oslo- och Pariskonventionerna är ett steg i rätt riktning mot en strukturförenkling i det internationella samarbetet. Vidare anser nämnden det angeläget att nu bättre än tidigare kontrollera överensstämelsen mellan de internationella och nationella reglerna och att man följer upp de internationella överenskommelserna med nationell lagstiftning. Även nämnden lyfter fram problemen vad gäller terminologin i svensk lagstiftning respektive internationellt. Skillnader i terminologi mellan det svenska och de internationella systemen måste, enligt nämnden, beaktas i det internationella arbetet men också i det nationella arbetet med miljöskyddsfrågorna, t.ex. i det arbete som pågår med en revidering av miljölagstiftningen. Vissa begrepp som förekommer konventionstexterna är inte definierade i det svenska rättsystemet. Det gäller t.ex. BEP. Nämnden anser att en noggrann genomgång av konventionstexterna med beaktande av förenligheten med det svenska rättsystemet, förenligheten med svensk miljöskyddsomenklatur och förenligheten med övriga internationella åtaganden eller planerade åtaganden är angelägen och bör ske före en svensk ratificering av konventionen.

Sveriges geologiska undersökning (SGU), Kustbevakningen och Sjöfartsverket har yttrat sig enbart över den nya Helsingforskonventionen. SGU, som konstaterar att de redan tidigare lämnat synpunkter på konventionstexten, har inga erinringar. Inte heller kustbevakningen har något att erinra mot denna. Sjöfartsverket har under hand meddelat att de inte har något att erinra mot en ratificering av konventionen.

Kemikalieinspektionen anser att konventionernas åtaganden stämmer väl överens med inspektionens pågående arbete med riskbegränsning. Den enda reglering av svensk lagstiftning som krävs är att förordningen om PCB m.m. kompletteras med bestämmelser om PCT.

Jordbruksverket påtalar att konventionernas innehåll vad avser jordbruket inte är särskilt preciserat.

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) ser ökade krav på expertinsatser från verkets sida som troliga och kanske svåra att till fullo tillfredsställa inom ramen för SMHI:s anslag.

Skäl för mitt förslag: De åtgärder som skall vidtas enligt konventionerna överensstämmer väl med de riktlinjer för det internationella arbetet för en hållbar utveckling på havsmiljöområdet, som inryms i handlingsprogrammet Agenda 21 från FN:s konferens om miljö och utveckling (UNCED) i juni 1992. Regeringen har beslutat att Sverige

skall underteckna konventionerna. Konventionerna är ett viktigt steg på vägen mot en renare havsmiljö. Jag har beaktat remissinstansernas synpunkter men finner inte anledning att avstå från ett godkännande av konventionerna. I det följande (avsnitt 2.5) återkommer jag till denna fråga.

Prop. 1992/93:237

1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö

Regeringen beslöt den 2 april 1992 att Sverige skulle underteckna konventionen. Den träder i kraft två månader efter att samtliga födrags slutande parter ratificerat och godkänt den. Så snart detta skett ersätter 1992 års konvention den nu gällande 1974 års konvention.

Östersjön har genom århundraden haft en avgörande roll för den politiska och ekonomiska utvecklingen i vårt land. Då den största delen av vår kust gränsar till Östersjön är dess miljö och tillstånd en fråga som berör oss alla.

Östersjön är ett mycket förorenat innanhav där havsföroringarna nu har nått så höga nivåer att havet kommer att få irreparabla skador om inte åtgärder snabbt sätts in.

Redan år 1990 tog den svenska och den polske statsministern initiativ till Ronnebykonferensen om Östersjöns miljö. De deltagande länderna beslöt att gemensamt utarbeta ett åtgärdsprogram med syfte att återställa Östersjöns ekologiska balans. Programmet utarbetades gemensamt av representanter för samtliga länder som gränsar till Östersjön och av representanter för Världsbanken, Europeiska utvecklingsbanken, Europeiska investeringsbanken och Nordiska investeringsbanken. Vid konferensen i april 1992, antog även miljöministrarna en deklaration, The Baltic Sea Declaration, om den strategiska inrikningen av och huvudelementen i det åtgärdsprogram som initierades i Ronneby. Åtgärdsprogrammet som sträcker sig över en tjugoårsperiod har kostnadsberäknats till ca 135 miljarder kronor.

Programmet innehåller både en beskrivning av Östersjöns miljötillstånd och ger förslag till konkreta åtgärder för att begränsa utsläppen av föroringar. Bl.a. finns en förteckning med 132 utpekade belastningskällor med åtgärdsförslag varav ett fyrtiofemt har bedömts som särskilt angelägna att åtgärda.

Arbetet med att genomföra åtgärdsprogrammet är en viktig uppgift under de kommande åren. Ett viktigt instrument vid detta genomförande är 1992 års Helsingforskonvention. Den kommer med hjälp av den nu gällande konventionen att utgöra det instrument som skall användas för att genomföra de långtgående miljöförbättrande åtgärder som kommer att bli aktuella.

Till Helsingforskommissionen är knutet ett sekretariat med säte i Helsingfors. Sekretariatet leds av en exekutivsekreterare som utses av kommissionen. Sekretariatet skall verka för att genomföra de angivna arbetsuppgifter som åligger kommissionen enligt konventionen. En viktig arbetsuppgift kommer att vara genomförandet av Åtgärdsprogrammet för Östersjön. Kostnaderna för kommissionens verksamhet skall, med

undantag för EG, delas lika mellan parterna, om inte kommissionen enhälligt beslutar annat.

Prop. 1992/93:237

Genom de samarbetsformer som har utvecklats inom ramen för Helsingforskommissionens nuvarande arbete, kommer sekretariatet att få en allt viktigare uppgift i framtiden. Med stöd av 1992 års konvention blir möjligheterna bättre att aktivt verka för att minska utsläppen av föroreningar till Östersjöområdet.

Ansvaret för att förbättra Östersjöns miljötillstånd förenar länderna kring Östersjön. Sverige har en pådrivande roll i detta sammanhang. En viktig förutsättning för detta arbete är att 1992 års konvention snarast ratificeras av alla deltagande parter. Mot denna bakgrund anser jag att 1992 års konvention för skydd av Östersjöområdets marina miljö nu bör föreläggas riksdagen för godkännande.

Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten

Regeringen beslöt den 10 september 1992 att Sverige skulle underteckna konventionen. Det internationella samarbetet inom Nordsjöområdet kommer väsentligen att underlättas genom sammanslagningen av de två tidigare konventionerna. Än mer betydelsefullt är dock att den nya konventionen omfattar samtliga källor till föroreningar av och skadliga effekter på den marina miljön. Även föroreningar från landbaserade källor som når havet via luften omfattas av den nya konventionens åtgärdsområde. Vidare beaktar den försiktighetsprincipen och är ägnad att stärka det regionala samarbetet. I den aktionsplan som antogs av ministrarna vid möte den 21-22 september 1992 prioriteras särskilt att åstadkomma avsevärda begränsningar i utsläpp till havet av organiska, halogenerade substanser som är giftiga och på andra sätt särskilt farliga. Vidare skall man arbeta för att till år 2000 kunna utvärdera miljösituationen i hela det havsområde som konventionen omfattar.

Några kostnadsökningar för sekretariatet, som redan nu är gemensamt för Oslo- och Pariskonventionerna, förutses inte.

Konventionen träder i kraft 30 dagar efter att samtliga i Oslo- och Pariskonventionerna fördragsslutande parter ratificerat eller godkänt den. Så snart detta skett ersätter den de nuvarande Oslo- och Pariskonventionerna mellan de fördragsslutande parterna.

2.5 Genomförande av konventionerna

Mitt förslag: Dumpningslagen (1974:1154) utvidgas till att omfatta förbränning av avfall.

Skälen för mitt förslag: Flera olika svenska lagar reglerar tillsammans de rättsområden som konventionerna täcker. Förutom den lagstiftning som gäller sjöfarten kan i detta sammanhang särskilt nämnas miljö-

skyddslagen (1969:387), lagen (1971:1154) om förbud och dumpning av avfall i vatten (dumpningslagen) och lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Prop. 1992/93:237

I samband med att riksdagen godkände de tidigare konventionerna gjorde föredragande departementschefen en genomgång av då gällande lagstiftning (för Helsingforskonventionen prop. 1975/76:6, bet. 1975/76:JoU17, rskr. 1975/76:59, för Oslokonventionen prop. 1972:21, bet. 1972:JoU37, rskr. 1972:235, för Pariskonventionen prop. 1975/76:85, bet. 1975/76:JoU29, rskr. 1975/76:143). De därvid lämnade redogörelserna kan i allt väsentligt sägas överensstämma i sak med nu gällande lagstiftning. Tilläggas bör dock att lagen om kemiska produkter numera ersatt den tidigare kemikalielagstiftningen samt att regler som motsvarar den tidigare 136 a § byggnadslagen (1947:305) numera återfinns i 4 kap. lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. Departementschefen konstaterade sammanfattningsvis såväl beträffande Helsingforskonventionen som Oslo- och Pariskonventionerna att en svensk anslutning till konventionerna inte torde kräva någon särskild lagstiftning på området.

Som framgår av min tidigare redogörelse innebär de nya konventionerna om skyddet av den marina miljön i Östersjöområdet och Nordostatlanten en modernisering av de nu gällande konventionerna och en anpassning till tillkomna miljöpolitiska krav. Även om det alltså tidigare har funnits konventioner på området, är de nya konventionerna av sådan betydelse inom miljöpolitiken att det finns skäl att särskilt överväga behovet av ändringar i miljölagstiftningen.

Konventionerna innehåller åtaganden bl.a. om underrättelse och samråd vid föroreningsolyckor, samarbete vid bekämpning av marina föroreningar, information till allmänheten, informationsskydd och regler av administrativ natur. Dessa åtaganden är inte av sådan art att införlivandet av dem i det svenska miljöpolitiska arbetet kräver en nationell lagstiftning. Många av dessa åtaganden ligger i linje med det samarbete som redan pågår mellan avtalsparterna.

Vissa regler skall utvecklas av parterna gemensamt. Jag avser här bl.a. regler om ansvar för skada. Inte heller i fråga om sådana regler finns det för närvarande anledning att överväga ändringar i nationell lagstiftning.

Av min tidigare redogörelse framgår också att det i konventionerna etableras ett antal nya begrepp som inte har förekommit där tidigare. Jag avser begreppen bästa tillgängliga teknik (BAT), bästa miljöpraxis (BEP), försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar.

För svenskt vidkommande krävs för att konventionerna skall få status av gällande rätt att de genom en lagstiftningsakt transformeras till att ingå i den svenska miljörätten. Denna lagstiftningsteknik används regelmässigt på miljöpolitikens område när en internationell överenskommelse skall införlivas med svensk rätt. Bland de lagstiftningsärenden på senare tid i vilka denna teknik har tillämpats på det miljörättsliga området kan nämnas ändringar i bl.a. miljöskyddslagen (1969:387) med anledning av EES-avtalet (prop. 1992/93:60) samt prop. 1992/93:140 om svensk verksamhet i Antarktis.

Den vedertagna lagstiftningstekniken innebär inte att en konventionstext ordagrant skall återges i den nationella lagen. Det är tillräckligt att lagen kan tillämpas så att reglerna i de internationella överenskommelserna kan följas. Det är dock önskvärt att den nationella lagstiftningen är så utformad att det om möjligt tydligt framgår att den inrymmer internationella överenskommelser.

Koncessionsnämnden för miljöskydd och Naturvårdsverket har ifrågasatt om det är en brist i den svenska lagstiftningen om de nyss angivna principerna inte framgår direkt av svensk lag.

Koncessionsnämnden anser att en svensk ratificering av konventionerna bör föregås av en noggrann genomgång av konventionstexterna med beaktande av förenligheten med det svenska rättssystemet, förenligheten med svensk miljöskyddsnomenklatur och förenligheten med övriga internationella åtaganden eller planerade åtaganden.

En konvention kan i och för sig ställas under riksdagens beslut för godkännande utan att de av konventionen föranledda lagförslagen är färdigberedda. Ett skäl till detta kan - som i det nu aktuella fallet - vara att det är av särskild betydelse med ett snabbt ikraftträdande mellan avtalsparterna i konventionen. På grund därv och då det under beredningen inte gjorts gällande att det skulle finnas några åtaganden i konventionerna som Sverige inte kan acceptera, föranleder inte frågor som gäller genomförandet i svensk lagstiftning något uppskov vad gäller själva godkännandet av konventionerna. I den mån Sveriges åtaganden enligt konventionerna föranleder ändringar i svensk lagstiftning kvarstår denna förpliktelse även efter det att ratifikationsprocessen är avslutad.

Som Koncessionsnämnden påpekar pågår en omfattande översyn av den svenska miljörättsliga lagstiftningen. Miljöskyddskommittén (ME 1989:04) förväntas inom kort ave sitt huvudbetänkande med förslag till en miljöbalk som innebär en samordning av de viktigaste lagarna på miljöskyddsområdet. Vidare pågår inom Miljö- och naturresursdepartementet en översyn av den svenska miljölagstiftningen i förhållande till gällande internationella överenskommelser. Denna översyn kommer under år 1993 att avrapporteras i en departementspromemoria.

Inom ramen för dessa översynsarbeten kommer frågor om förhållandet till internationella konventioner och de begrepp som används i sådana sammanhang att aktualiseras.

Också hos andra avtalsparter torde det finnas anledning att överväga ändringar i den nationella lagstiftningen med anledning av de nya internationella konventionerna. Det är i själva verket så att en viktig funktion av de internationella avtalet är att vara pådrivande för parternas nationella miljöpolitik och miljölagstiftning. Det är min uppfattning att man även för svenska vidkommande i framtiden måste öka beredskapen för att göra ändringar i den svenska lagstiftningen med anledning av internationella avtal. I sammanhanget är det inte minst viktigt att lagtexterna ges en sådan utformning att det av dem tydligt framgår att internationella avtal har beaktats.

Av de nya principer som har införts i konventionerna har försiktighetsprincipen alltsedan tillkomsten av miljöskyddslagen varit vägledande för tillämpningen av den lagen (se bl.a. prop. 1969:28 s. 210 och

prop. 1980/81:92 s. 39). Försiktighetsprincipen avspeglas också i 5 § Prop. 1992/93:237 lagen om kemiska produkter.

Även principen om att förorenaren skall betala är accepterad och i åtskilliga fall genomförd i svensk miljölagstiftning.

Enligt min mening kan även principerna om bästa tillgängliga teknik och bästa miljöpraxis upprätthållas med stöd av miljöskyddslagen och lagen om kemiska produkter i den utsträckning som krävs med hänsyn till de åtaganden som följer av nu ifrågavarande konventioner. Denna bedömning grundar jag på att ärenden om miljöfarlig verksamhet handläggs av de beslutande myndigheterna enligt ett förvaltningsförfarande som innebär att myndigheten alltid har ett ansvar för att ärendet blir tillfredsställande utrett och prövat. I denna prövning har de nu berörda principerna och de riktlinjer som enligt konventionerna skall gälla vid tillämpningen av principerna en självtakta plats och rymt inom de allmänt hållna reglerna i såväl miljöskyddslagen som lagen om kemiska produkter. I den mån en prövningsmyndighet finner att en ansökan eller annan till en myndighet ingiven handling inte utgör tillräckligt underlag för att ta ställning i en given fråga har myndigheten befogenhet att begära erforderlig komplettering av beslutsunderlaget. Koncessionsnämnden skall enligt 14 § miljöskyddslagen sörja för en fullständig utredning av de ärenden som kommer under nämndens prövning. Enligt 5 § miljöskyddslagen skall verksamheten därvid bedömas utifrån vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. Detta har inneburit att kraven på olika miljöfarliga verksamheter successivt har kunnat skärpas under de senaste decennierna. De nu aktuella konventionerna ligger enligt min uppfattning väl i linje med denna utveckling.

Även om de allmänna principerna i konventionerna kan tillämpas med stöd av gällande rätt, kan det finnas skäl att överväga ytterligare ändringar och förtydliganden av principiell karaktär i den svenska lagstiftningen av hänsyn till intresset av harmonisering med internationella avtal. Sådana lagändringar aktualiseras dock inte bara på grund av de nu ifrågavarande konventionerna. Som jag tidigare nämnt uppkommer frågan bl.a. i samband med behandlingen av förslaget till en ny miljöbalk.

Vid sidan av de generella principerna pekar Koncessionsnämnden på att de nu aktuella konventionerna avviker från svensk lagstiftning genom att hålla en högre detaljnivå än lagstiftningen. Som en följd av EES-avtalet har den ändringen gjorts i miljöskyddslagen att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter angående skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått i övrigt som på grund av Sveriges av riksdagen godkända åtaganden enligt EES-avtalet inte får åsidosättas. Förslaget till en miljöbalk kan förväntas ge ännu större utrymme att meddela direkt bindande generella föreskrifter som ett alternativ till dagens system med individuella tillstånd. Sådana föreskrifter ökar utrymmet för att återspeglar detaljerade miljöskyddskrav i internationella konventioner i den inhemska lagstiftningen.

Koncessionsnämnden pekar i sitt yttrande också på att uttrycket "tillstånd" används i olika sammanhang i konventionstexten på ett sådant sätt att man måste uttala tveksamhet inför konventionstextens förenlighet

med svensk miljöskyddslagstiftning. Exempel på detta finns enligt nämnden i artikel 6 punkt 3 i Helsingforskonventionen. Där förutsätts att ett förhandstillstånd skall kunna periodiskt förnyas, medan det rådande systemet i Sverige enligt nämnden innebär att ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet i princip gäller för all framtid. Det är, framhåller nämnden vidare, villkoren för tillståndet som kan omprövas efter tio år eller under vissa förutsättningar vid en tidigare tidpunkt. Jag vill i detta avseende först påpeka att redan enligt gällande lag - 18 § miljöskyddslagen - tillstånd till miljöfarlig verksamhet kan tidsbegränsas om det finns särskilda skäl. Tillståndsmyndigheten kan också med tillämpning av 21 § miljöskyddslagen, om det när tillstånd till miljöfarlig verksamhet lämnas, ej tillräckligt säkert kan bedömas vilka villkor som bör gälla, i visst avseende skjuta upp avgörandet i denna del till dess erfarenhet av verksamheten vunnits. Den av Koncessionsnämnden åberopade artikeln innebär att tillståndsgivna utsläpp i vatten och till luften skall övervakas och kontrolleras. Enligt 24 § miljöskyddslagen finns det möjligheter att ompröva villkor i sådan omfattning att ett tillstånd i praktiken inte går att utnyttja. Även om således den gällande lagen ger goda förutsättningar att uppfylla Helsingforskonventionen i nu berört avseende, kommer det i samband med beredningen av Miljöskyddskommitténs förslag till miljöbalk att finnas anledning att särskilt överväga utformningen av de motsvarande reglerna i balken, bl.a. med hänsyn till av Sverige ingångna internationella avtal.

Konventionerna innehåller också ett antal definitioner som syftar till att ange vad som i konventionerna avses med vissa begrepp. De definitioner som finns i de nya konventionerna inryms enligt min mening i gällande svensk lagstiftning. Något annat har inte heller framkommit under beredningen av ärendet.

Utöver vad jag nu har anfört finns det anledning att nu ändra de svenska reglerna på ett par särskilda punkter.

Bestämmelserna i artikel 10 i konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö och artikel 4 i konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, som innebär ett förbud mot förbränning av avfall till havs, saknar motsvarighet i den gällande svenska lagstiftningen. En föreskrift som innebär ett förbud mot förbränning av avfall i enlighet med konventionernas krav bör alltså införas i svensk lagstiftning. Föreskriften bör tas in i 1971 års dumpningslag.

Som påpekats av Naturvårdsverket behövs i förordningen (1985:837) om PCB m.m. en ändring såvitt avser perklorerade terfenyler (PCT). Jag avser att återkomma till regeringen i den frågan.

3 ECE-konventionen om gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar

Prop. 1992/93:237

3.1 Inledning

Regeringen beslutade den 12 mars 1992 om undertecknande av ett inom Förenta nationernas kommission för Europa (ECE) utarbetat utkast till konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar. Konventionen antogs därefter vid ett möte inom ECE (Senior Advisers to ECE Governments on Environmental and Water Problems) i Helsingfors den 17-18 mars 1992 varvid den undertecknades av 22 stater och EG.

Enligt konventionen skall parterna vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. Särskilt gäller detta vattenförörening samt användning av gränsöverskridande vatten i övrigt. Ekosystemen skall bevaras och vid behov återställas.

I konventionen behandlas närmare olika slag av åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. Vidare behandlas frågor om övervakning av gränsöverskridande vattendrag, samarbete om forskning och utveckling av effektiv teknik för att hindra gränsöverskridande påverkan, informationsutbyte, ansvar, samarbete mellan parterna, samråd, varnings och alarmsystem, ömsesidigt bistånd, information till allmänheten samt institutionella bestämmelser.

ECE-konventionens föreskrifter går inte längre än gällande svensk miljölagstiftning. Gränsöverskridande vattendrag är för svensk del främst Torne älv på gränsen mellan Sverige och Finland samt Klarälven mellan Sverige och Norge. Mellan Sverige och Finland finns en gräns- älvsöverenskommelse som ingicks år 1971. En särskild finsk-svensk gränsälvs kommission handlägger frågor rörande byggande i vatten, vattenreglering, fiskefrågor samt vattenföröreningsfrågor i Torne älvs vattenområde.

Föreskrifter som reglerar gränsöverskridande miljöpåverkan finns också i den nordiska miljöskyddskonventionen som undertecknades av de nordiska miljöministrarna år 1974. I denna finns regler om ömsesidigt hänsynstagande vid ländernas prövning av tillåtligheten av all miljöskadlig verksamhet. Den störning som sådan verksamhet orsakar i annat land skall enligt konventionen likställas med störning i det egna landet. I konventionen ges föreskrifter om skyldighet att informera nordiskt grannland som påverkas av störningen.

Sverige har vidare ratificerat Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang. Enligt denna skall parterna förebygga, minska och kontrollera betydande skadlig gränsöverskridande miljöpåverkan från föreslagna verksamheter. För verksamheter som kan antas förorsaka sådan skadlig påverkan skall upprättas miljökonsekvensbeskrivningar.

I konventionens *inledning* framhålls att parterna som kommit överens om konventionen inser att skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar är viktiga och brådskande uppgifter, vilkas fullgörande endast kan säkerställas genom ökat mellanstatligt samarbete. De betonar behovet av kraftigare nationella och internationella åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska utsläpp av farliga ämnen i vattenmiljön och för att minska eutrofiering och försurning samt förorening av den marina miljön, särskilt kustområdena, från landbaserade källor.

Vidare erinras om de ansträngningar som redan gjorts av ECE-staternas regeringar för samarbetet på bilateral och multilateral nivå samt om olika relevanta bestämmelser och principer som tidigare antagits vid internationella möten. Slutligen betonas att samarbete mellan länderna vad avser skydd och användning av gränsöverskridande vatten i första hand skall genomföras genom utarbetande av avtal mellan de länder som gränsar till samma vatten, särskilt där sådana avtal ännu inte nåtts.

I konventionens artiklar 1-8 finns intagna bestämmelser som avser alla parter. I *artikel 1* definieras vad som avses med "gränsöverskridande vatten" och "gränsöverskridande påverkan". Säväl yt- som grundvatten omfattas. Gränsöverskridande vatten är sådana som utmärker, korsar eller är belägna på gränslinjer mellan två eller flera stater. När sådana vatten flyter direkt ut i havet slutar de vid en rak linje tvärs över deras respektive mynningar. Med part avses i konventionen som regel förfdragsslutande part, medan strandpart är de parter som gränsar till samma gränsöverskridande vatten.

Enligt *artikel 2* skall parterna vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. Parterna skall vidta åtgärder för att säkerställa att gränsöverskridande vatten används i syfte att nå en ekologiskt sund och rationell vattenvård, bevarande av vattenresurser och skydd av miljön. Åtgärderna skall om möjligt vidtas vid källan och de skall varken direkt eller indirekt resultera i överföringar av föroreningar till andra delar av miljön. Principer såsom försiktighetsprincipen, förorenarens kostnadsansvar och kommande generationers behov skall vara vägledande för parterna. Bestämmelserna i konventionen skall inte inverka på parternas rätt att individuellt eller gemensamt anta strängare åtgärder än de som fastställs i konventionen.

Artikel 3 behandlar olika åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan såsom ny och bättre teknik, förprövning av utsläpp av avloppsvatten, minskning av tillförsel av näringsämnen till vatten från industri och kommunala källor, hushållning med vattentillgångar, skydd av grundvatten och mål för vattenkvalitet och kontrollkriterier. *Artikel 4* föreskriver att parterna skall upprätta program för övervakning av förhållanden som rör gränsöverskridande vattendrag.

Parterna skall enligt *artikel 5* samarbeta i fråga om forskning och utveckling av effektiv teknik för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. De skall sträva efter att - när så är nödvändigt - inleda forskningsprogram om metoder för att bedöma giftigheten hos farliga ämnen och grader av farlighet hos föroreningar. Andra nämnda områden för gemensamma forskningsprogram är kunskap om förekomst av miljöpåverkan, utveckling av miljövänlig teknik och miljöanpassad produktion och konsumtion, avveckling av ämnen som kan ha gränsöverskridande påverkan samt värdering av skador som uppkommit som följd av gränsöverskridande påverkan.

Artikel 6 föreskriver att parterna snarast skall vidta åtgärder för bredest möjliga informationsutbyte i frågor som täcks av konventionen. Enligt *artikel 7* skall parterna stödja lämpliga internationella ansträngningar som syftar till att utarbata ansvarsregler.

Bestämmelserna i konventionen skall enligt *artikel 8* inte inverka på parternas rättigheter och skyldigheter enligt nationella eller övernationella föreskrifter för att skydda information i samband med industriell och kommersiell sekretess eller nationell säkerhet.

I artiklarna 9-16 ges bestämmelser för strandparterna. *Artikel 9* anger att strandparterna skall träffa avtal eller överenskommelser när sådana inte finns eller anpassa de befintliga för att ange deras ömsesidiga åtaganden när det gäller gränsöverskridande påverkan. Parterna skall i överenskommelsen noga ange det flodområde eller delar av detta som är föremål för samarbetet. Vidare redogör artikeln för frågor om att uppräta gemensamma organ i anslutning till avtalen och vilka uppgifter sådana organ skall ha med kartläggning, övervakningsprogram, målbeskrivning, åtgärdsprogram, varnings- och alarmförfarande samt informationsutbyte. *Artikel 10* föreskriver att samråd skall äga rum mellan strandparterna på begäran av sådan part.

Enligt *artikel 11* skall strandparterna upprätta och genomföra gemensamma program för övervakning av förhållandena i samband med gränsöverskridande vattendrag. De skall enas om föroreningsparametrar och förorenande ämnen som skall övervakas regelbundet. De skall med jämna intervaller genomföra gemensamma eller samordnade bedömningar av förhållandena i gränsöverskridande vattendrag och effektiviteten av vidtagna åtgärder. Resultaten skall göras tillgängliga för allmänheten. Slutligen föreskrivs att strandparterna skall harmonisera regler för övervakningsprogram, analytiker, utvärderingar och registrering av föroreningar m.m.

Gemensam forskning och utveckling behandlas i *artikel 12*. Strandparterna skall inleda särskilda forsknings och utvecklingsverksamheter till stöd för att uppnå de mål och kriterier för vattenkvalitet som de enats om att ställa upp och anta.

Enligt *artikel 13* skall strandparterna utbyta rimliga tillgängliga uppgifter om miljöförhållanden, bästa möjliga teknik, utsläpp och övervakning, vidtagna åtgärder och givna tillstånd eller föreskrifter för utsläpp av avloppsvatten. De skall vidare främja kommersiellt utbyte av bästa teknik samt tekniskt bistånd.

Varnings- och alarmsystem samt ömsesidigt bistånd behandlas i *artiklarna 14-15*. Strandparterna skall omedelbart informera varandra om varje kritisk situation som kan få gränsöverskridande påverkan. De skall upprätta samordnade eller gemensamma kommunikations-, varnings- och alarmsystem i syfte att få och vidarebefordra information och utarbeta och enas om förfarandena för ömsesidigt bistånd.

Prop. 1992/93:237

Artikel 16 föreskriver att strandparterna skall se till att information går ut till allmänheten om mål för vattenkvalitet, utfärdade tillstånd och villkor som måste uppfyllas samt resultat av provtagning på vatten och utsläpp som genomförs i övervakningssyfte.

Institutionella och avslutande bestämmelser behandlas i *artiklarna 17-28*. Föreskrift lämnas om hur och när parterna skall sammankallas till möte samt vad som skall behandlas vid dessa möten. Vidare behandlas frågor om rösträtt och hur sekretariatsuppgifter skall fullgöras, hur ändringar i konventionen skall ske samt hur tvist mellan parterna skall lösas.

I artiklarna behandlas även undertecknande av konventionen samt ratifikation, godtagande och godkännande av samt anslutning till konventionen.

Slutligen behandlas ikraftträdande och frånträdande av konventionen. Konventionen träder i kraft 90 dagar efter deponering av det sextonde ratifikationsinstrumentet eller motsvarande. När som helst efter tre år räknat från ikraftträdandet för parten i fråga, kan frånträde ske.

Till konventionen är fogat fyra bilagor, nämligen bilaga I som definierar uttrycket "bästa tillgängliga teknik", bilaga II som ger riktlinjer för utveckling av bästa miljövård, bilaga III som behandlar riktlinjer för utveckling av mål och kriterier för vattenkvalitet och bilaga IV som handlar om skiljedom.

3.3 Godkännande av ECE-konventionen om gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar

Mitt förslag: ECE-konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar skall godkännas.

Skälen för mitt förslag: Den aktuella konventionen kan sedan den trätt i kraft efter ratifikation av ett tillräckligt antal stater bidra till en förbättring av vattenmiljön både i fråga om ytvatten och grundvatten i Europa. Det ändrade politiska läget sedan uppdelningen på öst- och västländer upphört har öppnat möjlighet för ett vidgat samarbete i vattenvårdsfrågor mellan länderna. En del av de vattendrag som berörs av ett sådant vidgat samarbete mynnar i Östersjön. Insatser inom ramen för den aktuella konventionen kan sålunda även innebära ett förbättrat

föroreningsläge för Östersjöns del. Konventionen ger också förutsättningar för ett intensifierat utbyte av information om tillståndet i miljön i Europa. För svensk del väntas konventionen inte innebära åtaganden om miljövårdsinsatser som inte redan täcks av gällande lagstiftning eller tidigare internationella överenskommelser. Mot bakgrund av vad som framhållits är det angeläget att Sverige godkänner konventionen.

Prop. 1992/93:237

4 Upphörande av Öresundsöverenskommelsen mellan Sverige och Danmark

Mitt förslag: Öresundsöverenskommelsen mellan Sverige och Danmark skall upphävas.

Skälen för mitt förslag: En överenskommelse mellan Sverige och Danmark för att skydda Öresund mot föroreningar undertecknades av företrädare för regeringarna i Sverige och Danmark den 5 april år 1974. I överenskommelsen uttalas att inom vardera landet skall vidtas effektiva åtgärder för att minska utsläpp av föroreningar, direkt eller indirekt, i Öresund. Omfattningen av åtgärderna skall bedömas med utgångspunkt i vad som är tekniskt möjligt och med beaktande av såväl allmänna som enskilda intressen. Vidare anges bl.a. vissa minimikrav på renin av utsläppen att gälla tills vidare. I särskilda avsnitt behandlas frågor om kommunala respektive industriella avloppsutsläpp och anges övriga riktlinjer för vattenvården. För att svara för samarbetet rörande skyddet av Öresund skulle enligt överenskommelsen upprättas en svensk-dansk kommission.

Öresundsöverenskommelsen godkändes av riksdagen samma år som den ingicks (prop. 1974:175, bet. 1974:JoU47, rskr. 1974:367). Den svensk-danska kommissionen har sedan sin tillkomst verkat för att sammordna och initiera forsknings- och undersökningsverksamhet i Öresund samt informerat om föroreningssituationen i Öresund, bl.a. genom att årligen avge en redogörelse till regeringen om sin verksamhet.

Under år 1992 har, under förutsättning av godkännande av regeringarna, träffats avtal mellan Miljöministeriet i Köpenhamn och Miljö- och naturresursdepartementet i Stockholm angående upphävande av den svensk-danska överenskommelsen om skyddet av Öresund mot föroreningar. Sedan överenskommelsen träffades år 1974 har det skett stora förändringar på det miljöpolitiska området. Bl.a. har de kommunala och regionala organen numera större ansvar för tillsyn och miljöövervakning än tidigare. Samarbetet på nordisk och internationell nivå har kraftigt förstärkts. Formerna för samverkan har utvecklats och fördjupats såväl inom ramen för Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för miljövårdsfrågor som inom konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö. Andra viktiga konventioner som tillkommit är den nordis-

I enlighet med beslut vid det avslutande mötet med Öresundskommisionen har överläggningar inletts mellan företrädare för Statens naturvårdverk och dess danska motsvarighet, Miljöstyrelsen, om organisationen av det fortsatta samarbetet om skyddet av Öresund på regional och kommunal nivå mot olika slag av föroreningar. Myndigheterna skall undersöka och utarbeta förslag när det gäller ett nytt dansk-svenskt samarbetsorgans uppgifter, sammansättning m.m. Därvid gås igenom behovet av kompletterande utredningar och andra lämpliga projekt såsom redovisning av långtidstrender, orsaksanalyser och framtidsscenarier.

Regeringarna i Sverige och Danmark har under år 1991 träffat ett avtal om en fast förbindelse över Öresund. I detta sammanhang skall bl.a. utredas förbindelsens inverkan på den marina miljön i Öresund och Östersjön.

Mot bakgrund av denna utveckling kan syftet med Öresundsöverenskommelsen nås utan en särskild dansk-svensk kommission på regeringsnivå. Behovet av samarbete kan tillgodoses genom regionala och lokala organ. Därigenom uppnås att de närmast ansvariga myndigheterna får ett ökat ansvar för miljövårdsinsatserna i Öresundsområdet samtidigt som även samarbetsorgan med bredare inriktning engageras i verksamheten.

I Öresundsöverenskommelsens artikel 10 föreskrivs att överenskommelsen efter att ha varit i kraft under tio år kan uppsägas av endera parten genom skriftligt meddelande till den andra parten. Har uppsägning skett upphör överenskommelsen att gälla ett år efter det att uppsägningen skedde. Uppsägning har skett den 16 mars 1992 genom det tidigare återgivna avtalet om upphävande av överenskommelsen. Öresundsöverenskommelsen har godkänts av den svenska riksdagen och det danska folketinget. I Danmark har vidtagits åtgärder för ett godkännande av folketinget av upphävandet av överenskommelsen.

5 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom Miljö- och naturresursdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten. Lagförslaget är av den beskaffenheten att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen
dels att anta

1. förslaget till lag om ändring i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten,
dels att godkänna
2. 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö,
3. konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten,
4. ECE-konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar,
5. upphävandet av Öresundsöverenskommelsen mellan Sverige och Danmark .

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, 1992

The Contracting Parties,

Conscious of the indispensable values of the marine environment of the Baltic Sea Area, its exceptional hydrographic and ecological characteristics and the sensitivity of its living resources to changes in the environment;

Bearing in mind the historical and present economic, social and cultural values of the Baltic Sea Area for the well-being and development of the peoples of that region;

Noting with deep concern the still ongoing pollution of the Baltic Sea Area;

Declaring their firm determination to assure the ecological restoration of the Baltic Sea, ensuring the possibility of self-regeneration of the marine environment and preservation of its ecological balance;

Recognizing that the protection and enhancement of the marine environment of the Baltic Sea Area are tasks that cannot effectively be accomplished by national efforts alone but by close regional co-operation and other appropriate international measures;

Appreciating the achievements in environmental protection within the framework of the 1974 Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, and the role of the Baltic Marine Environment Protection Commission therein;

Recalling the pertinent provisions and principles of the 1972 Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment and the 1975 Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe (CSCE);

Desiring to enhance co-operation with competent regional organizations such as the

1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö

De födragsslutande parterna,

som är medvetna om de omistliga värden som Östersjöområdets marina miljö utgör, dess hydrografiska och ekologiska särart samt känsligheten hos dess levande tillgångar för förändringar i miljön,

som beaktar de historiska och nuvarande ekonomiska, sociala och kulturella värden som Östersjöområdet utgör för folkens välfärd och utveckling i denna region,

som med djup oro uppmärksammar den fortgående föroreningen av Östersjöområdet,

som tillkännager sin fasta beslutsamhet att trygga ett ekologiskt återställande av Östersjön och därigenom säkerställa möjligheten till naturligt återställande av den marina miljön och bevarandet av dess ekologiska balans,

som inser att skyddet och förbättringen av Östersjöområdets marina miljö är uppgifter som ej effektivt kan fullgöras enbart genom nationella ansträngningar utan även genom nära regionalt samarbete och andra lämpliga internationella åtgärder,

som uppskattar de miljöskyddsinsatser som gjorts inom ramen för 1974 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö och den roll som kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö har haft i detta arbete.

som erinrar sig om tillämpliga bestämmelser och principer i 1972 års deklaration från Stockholmskonferensen om den mänskliga miljön och 1975 års slutdokument från Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (ESK),

som önskar förbättra samarbetet med behöriga regionala organisationer som t.ex. Inter-

International Baltic Sea Fishery Commission established by the 1973 Gdansk Convention on Fishing and Conservation of the Living Resources in the Baltic Sea and the Belts;

Welcoming the Baltic Sea Declaration by the Baltic and other interested States, the European Economic Community and co-operating international financial institutions assembled at Ronneby in 1990, and the Joint Comprehensive Programme aimed at a joint action plan in order to restore the Baltic Sea Area to a sound ecological balance;

Conscious of the importance of transparency and public awareness as well as the work by non-governmental organizations for successful protection of the Baltic Sea Area;

Welcoming the improved opportunities for closer co-operation which have been opened by the recent political developments in Europe on the basis of peaceful co-operation and mutual understanding;

Determined to embody developments in international environmental policy and environmental law into a new Convention to extend, strengthen and modernize the legal regime for the protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area;

Have agreed as follows:

Article 1

Convention Area

This Convention shall apply to the Baltic Sea Area. For the purposes of this Convention the "Baltic Sea Area" shall be the Baltic Sea and the entrance to the Baltic Sea bounded by the parallel of the Skaw in the Skagerrak at 57° 44,43'N. It includes the internal waters, i.e.,

nationella fiskerikommissionen för Östersjön, upprättad genom 1973 års konvention i Gdansk om fisket och bevarandet av de levande tillgångarna i Östersjön och Bälten.

som välkomnar den Östersjödeklaration, som antogs av Östersjöstaterna och andra intresserade stater, Europeiska ekonomiska gemenskapen och de samverkande internationella finansinstitutioner, som samlades i Ronneby 1990, samt det övergripande åtgärdsprogram som syftar till en gemensam handlingsplan för att återställa en sund, ekologisk balans i Östersjöområdet,

som är medvetna om vikten av såväl öppenhet och allmänhetens medvetenhet som av det arbete som utförs av icke-statliga organisationer för ett framgångsrikt skydd av Östersjöområdet,

som välkomnar de förbättrade möjligheterna till närmare samverkan baserat på fredligt samarbete och ömsesidig förståelse som har öppnats genom den senaste politiska utvecklingen i Europa,

som är beslutna att ge utvecklingen inom den internationella miljöpolitiken och miljörätten konkret form i en ny konvention i syfte att utvidga, stärka och modernisera rättsreglerna för skydd av Östersjöområdets marina miljö,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

Konventionsområde

Denna konvention skall tillämpas på Östersjöområdet. Med "Östersjöområdet" avses i denna konvention Östersjön och inloppet till Östersjön, vilket begränsas av latituden genom Skagen i Skagerrak vid 57° 44,43'N. Området omfattar inre vatten, dvs. för tillämp-

for the purpose of this Convention waters on the landward side of the base lines from which the breadth of the territorial sea is measured up to the landward limit according to the designation by the Contracting Parties.

A Contracting Party shall, at the time of the deposit of the instrument of ratification, approval or accession inform the Depositary of the designation of its internal waters for the purposes of this Convention.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

1. "Pollution" means introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the sea, including estuaries, which are liable to create hazards to human health, to harm living resources and marine ecosystems, to cause hindrance to legitimate uses of the sea including fishing, to impair the quality for use of sea water, and to lead to a reduction of amenities;
2. "Pollution from land-based sources" means pollution of the sea by point or diffuse inputs from all sources on land reaching the sea waterborne, airborne or directly from the coast. It includes pollution from any deliberate disposal under the seabed with access from land by tunnel, pipeline or other means;
3. "Ship" means a vessel of any type whatsoever operating in the marine environment and includes hydrofoil boats, air-cushion vehicles, submersibles, floating craft and fixed or floating platforms;
4. (a) "Dumping" means:
 - (i) any deliberate disposal at sea or into the seabed of wastes or other matter

ningen av denna konvention vatten på landsidan om de baslinjer från vilka territorialhavets bredd beräknas till landgränsen enligt vad som anges av de fördragsslutande parterna.

En fördragsslutande part skall underrätta depositarien vid deponering av ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument om hur den avgränsar sina inre vatten för tillämpningen av denna konvention.

Artikel 2

Definitioner

I denna konvention avses med

1. "förorening": sådana av människan direkt eller indirekt orsakade utsläpp av ämnen eller energi i havet, inbegripet flodmynnningar, som kan ge upphov till risker för människors hälsa, skada levande tillgångar och marina ekosystem, hindra behörigt utnyttjande av havet, inbegripet fisket, försämra havsvattnets användningsmöjligheter och leda till en minskning av skönhets- och rekreativiteten,
2. "förorening från landbaserade källor": förorening av havet från alla utsläpp på land genom punktkällor eller diffusa källor som når havet genom vattendrag, från luften eller direkt från kusten. Häri inbegrips förorening till följd av avsiktig kvittblivning under havsbotten med tillträde från land via tunnel, rörledning eller på annat sätt,
3. "fartyg": fartyg av alla slag som används i den marina miljön och inbegriper bärplanskötare, svävare, undervattensfartyg, flytande far-koster samt fasta eller flytande plattformar,
4. (a) "dumpning":
 - (i) varje avsiktig kvittblivning i havet eller på havsbotten av avfall eller

- from ships, other man-made structures at sea or aircraft;
- (ii) any deliberate disposal at sea of ships, other man-made structures at sea or aircraft;
- (b) "Dumping" does not include:
- (i) the disposal at sea of wastes or other matter incidental to, or derived from the normal operations of ships, other man-made structures at sea or aircraft and their equipment, other than wastes or other matter transported by or to ships, other man-made structures at sea or aircraft, operating for the purpose of disposal of such matter or derived from the treatment of such wastes or other matter on such ships, structures or aircraft;
- (ii) placement of matter for a purpose other than the mere disposal thereof, provided that such placement is not contrary to the aims of the present Convention;
5. "Incineration" means the deliberate combustion of wastes or other matter at sea for the purpose of their thermal destruction. Activities incidental to the normal operation of ships or other man-made structures are excluded from the scope of this definition;
6. "Oil" means petroleum in any form including crude oil, fuel oil, sludge, oil refuse and refined products;
7. "Harmful substance" means any substance, which, if introduced into the sea, is liable to cause pollution;
- andra ämnen från fartyg, andra konstruktioner till havs eller luftfartyg.
- (ii) varje avsiktlig kvittblivning i havet av fartyg, andra konstruktioner till havs eller luftfartyg,
- (b) med "dumpning" avses inte:
- (i) kvittblivning i havet av avfall eller andra ämnen, som sammanhänger med eller härrör från den normala driften av fartyg, andra konstruktioner till havs eller luftfartyg och tillhörande utrustning, såvida det inte är fråga om avfall eller andra ämnen, som antingen transportereras av eller till fartyg, andra konstruktioner till havs eller luftfartyg, vilka har till uppgift att behandla sådant avfall eller som erhålls genom behandling av sådant avfall eller av andra ämnen ombord på sådana fartyg, konstruktioner eller luftfartyg,
- (ii) utläggning av ämnen för annat ändamål än enbart kvittblivning, under förutsättning att sådan utläggning inte strider mot denna konventions syften,
5. "förbränning": avsiktig förbränning till havs av avfall eller andra ämnen för termisk destruktion. Verksamhet i samband med den normala driften av fartyg eller andra konstruktioner undantas från denna definitions tillämpningsområde.
6. "olja": petroleum i varje form, däri ingripet råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter,
7. "skadligt ämne": varje ämne som, om det släpps ut i havet, kan orsaka förorening.

8. "Hazardous substance" means any harmful substance which due to its intrinsic properties is persistent, toxic or liable to bio-accumulate;

9. "Pollution incident" means an occurrence or series of occurrences having the same origin, which results or may result in a discharge of oil or other harmful substances and which poses or may pose a threat to the marine environment of the Baltic Sea or to the coastline or related interests of one or more Contracting Parties, and which requires emergency actions or other immediate response;

10. "Regional economic integration organization" means any organization constituted by sovereign states, to which their member states have transferred competence in respect of matters governed by this Convention, including the competence to enter into international agreements in respect of these matters;

11. The "Commission" means the Baltic Marine Environment Protection Commission referred to in Article 19.

Article 3

Fundamental principles and obligations

1. The Contracting Parties shall individually or jointly take all appropriate legislative, administrative or other relevant measures to prevent and eliminate pollution in order to promote the ecological restoration of the Baltic Sea Area and the preservation of its ecological balance.

2. The Contracting Parties shall apply the precautionary principle, i.e., to take preventive measures when there is reason to assume that substances or energy introduced, directly or indirectly, into the marine environment

8. "farligt ämne": varje skadligt ämne som på grund av sin inneboende egenskap är persistent, toxiskt eller kan antas bioackumulera,

9. "förureningsolycka": en händelse eller en serie händelser med samma ursprung som medförs eller kan medföra utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen och som innebär eller kan innebära ett hot mot Östersjöns marina miljö eller mot en eller flera födragsslutande parters kustlinje eller därmed förknippade intressen och som kräver räddningsinsatser eller andra omedelbara insatser,

10. "organisation för regional ekonomisk integration": varje organisation som upprättats av suveräna stater, till vilken medlemsstaterna överfört kompetens vad gäller frågor som regleras i denna konvention, inbegripet kompetens att ingå internationella avtal avseende sådana frågor.

11. "kommissionen": Kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö som omnämns i artikel 19.

Artikel 3

Grundläggande principer och skyldigheter

1. De födragsslutande parterna skall var för sig eller gemensamt vidta alla erforderliga lagstiftnings-, administrativa eller andra relevanta åtgärder för att förhindra och eliminera förorening i syfte att främja återställandet av Östersjöområdet och bevarandet av dess ekologiska balans.

2. De födragsslutande parterna skall tillämpa försiktighetsprincipen, dvs. vidta förebyggande åtgärder när det finns anledning att anta att ämnen eller energi som direkt eller indirekt släpps ut i den marina miljön kan inne-

may create hazards to human health, harm living resources and marine ecosystems, damage amenities or interfere with other legitimate uses of the sea even when there is no conclusive evidence of a causal relationship between inputs and their alleged effects.

3. In order to prevent and eliminate pollution of the Baltic Sea Area the Contracting Parties shall promote the use of Best Environmental Practice and Best Available Technology. If the reduction of inputs, resulting from the use of Best Environmental Practice and Best Available Technology, as described in Annex II, does not lead to environmentally acceptable results, additional measures shall be applied.
4. The Contracting Parties shall apply the polluter-pays principle.
5. The Contracting Parties shall ensure that measurements and calculations of emissions from point sources to water and air and of inputs from diffuse sources to water and air are carried out in a scientifically appropriate manner in order to assess the state of the marine environment of the Baltic Sea Area and ascertain the implementation of this Convention.
6. The Contracting Parties shall use their best endeavours to ensure that the implementation of this Convention does not cause transboundary pollution in areas outside the Baltic Sea Area. Furthermore, the relevant measures shall not lead either to unacceptable environmental strains on air quality and the atmosphere or on waters, soil and ground water, to unacceptably harmful or increasing waste disposal, or to increased risks to human health.

bära risker för människors hälsa, skada levande tillgångar och marina ekosystem, skada skönhets- och rekreativvärden eller hindra annat legitimt utnyttjande av havet även när det inte föreligger avgörande bevis på orsakssambandet mellan utsläpp och påstådda effekter.

3. För att förhindra och eliminera förorening av Östersjöområdet skall de födragsslutande parterna främja användningen av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik. Om minskningen av utsläpp till följd av användningen av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik, såsom beskrivs i bilaga II, inte leder till miljömässigt godtagbara resultat, skall ytterligare åtgärder vidtas.
4. De födragsslutande parterna skall tillämpa principen "förorenaren betalar".
5. De födragsslutande parterna skall säkerställa att mätningar och beräkningar av utsläpp i vattnet och till luften från punktkällor och diffusa källor utförs på ett från vetenskaplig synpunkt lämpligt sätt i syfte att bedöma tillståndet i Östersjöområdets marina miljö och säkerställa genomförandet av denna konvention.
6. De födragsslutande parterna skall med all kraft sträva efter att säkerställa att genomförandet av denna konvention ej orsakar gränsöverskridande förorening i områden utanför Östersjöområdet. Dessutom får inte åtgärderna leda till vare sig en oacceptabel belastning på luftkvaliteten och atmosfären eller på vatten, mark och grundvatten, till oacceptabel skadlig eller ökande kvittblivning av avfall eller till ökade risker för människors hälsa.

Article 4

Application

1. This Convention shall apply to the protection of the marine environment of the Baltic Sea Area which comprises the water-body and the seabed including their living resources and other forms of marine life.
2. Without prejudice to its sovereignty each Contracting Party shall implement the provisions of this Convention within its territorial sea and its internal waters through its national authorities.
3. This Convention shall not apply to any warship, naval auxiliary, military aircraft or other ship and aircraft owned or operated by a state and used, for the time being, only on government non-commercial service.

However, each Contracting Party shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships and aircraft owned or operated by it, that such ships and aircraft act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Convention.

Article 5

Harmful substances

The Contracting Parties undertake to prevent and eliminate pollution of the marine environment of the Baltic Sea Area caused by harmful substances from all sources, according to the provisions of this Convention and, to this end, to implement the procedures and measures of Annex I.

Artikel 4

Tillämpning

1. Denna konvention avser skyddet av Östersjöområdets marina miljö, som omfattar vattenpelaren och havsbottnen, inbegripet de levande tillgångarna och den marina faunan och floran i övrigt.
2. Utan inskränkning i dess suveränitet skall varje födragsslutande part genom sina nationella myndigheter genomföra bestämmelserna i denna konvention inom sitt territorialhav och sina inre vatten.
3. Denna konvention skall inte tillämpas på örlogsfartyg, marinens hjälpfartyg, militära luftfartyg eller andra fartyg och luftfartyg som ägs eller används av en stat och som för tillfället utnyttjas enbart för statlig, icke-kommersiell tjänst.

Varje födragsslutande part skall dock, genom att vidta lämpliga åtgärder som inte hindrar nyttjandet eller nyttjandegraden av sådana fartyg och luftfartyg som ägs eller används av parten, säkerställa att fartygen eller luftfartygen, i den utsträckning som är rimligt och praktiskt möjligt, uppträda på ett sätt som står i överensstämmelse med denna konvention.

Artikel 5

Skadliga ämnen

De födragsslutande parterna förbinder sig enligt bestämmelserna i denna konvention att förhindra och eliminera sådan förorening av Östersjöområdets marina miljö som orsakas av skadliga ämnen från alla källor och för detta syfte genomföra de förfaranden och åtgärder som avses i bilaga I.

Article 6

Principles and obligations concerning pollution from land-based sources

1. The Contracting Parties undertake to prevent and eliminate pollution of the Baltic Sea Area from land-based sources by using, *inter alia*, Best Environmental Practice for all sources and Best Available Technology for point sources. The relevant measures to this end shall be taken by each Contracting Party in the catchment area of the Baltic Sea without prejudice to its sovereignty.
2. The Contracting Parties shall implement the procedures and measures set out in Annex III. To this end they shall, *inter alia*, as appropriate co-operate in the development and adoption of specific programmes, guidelines, standards or regulations concerning emissions and inputs to water and air, environmental quality, and products containing harmful substances and materials and the use thereof.
3. Harmful substances from point sources shall not, except in negligible quantities, be introduced directly or indirectly into the marine environment of the Baltic Sea Area, without a prior special permit, which may be periodically reviewed, issued by the appropriate national authority in accordance with the principles contained in Annex III, Regulation 3. The Contracting Parties shall ensure that authorized emissions to water and air are monitored and controlled.
4. If the input from a watercourse, flowing through the territories of two or more Contracting Parties or forming a boundary between them, is liable to cause pollution of the marine environment of the Baltic Sea Area, the Contracting Parties concerned shall jointly and, if possible, in co-operation with a

Artikel 6

Principer och skyldigheter beträffande förorening från landbaserade källor

1. De födragsslutande parterna förbinder sig att förhindra och eliminera förorening av Östersjöområdet från landbaserade källor genom att använda bl.a. bästa miljöpraxis i fråga om alla källor och bästa tillgängliga teknik i fråga om punktkällor. Relevanta åtgärder i detta sammanhang skall vidtas av varje födragsslutande part i Östersjöns tillrinningsområde utan inskränkning i dess suveränitet.
2. De födragsslutande parterna skall genomföra de förfaranden och åtgärder som anges i bilaga III. I detta syfte skall de bl.a. samarbeta på lämpligt sätt i fråga om utveckling och antagande av särskilda program, riktlinjer, normer eller bestämmelser angående utsläpp i vatten och till luft, miljökvalitet och produkter som innehåller skadliga ämnen och material samt deras användning.
3. Skadliga ämnen från punktkällor får inte, utom då det är fråga om obetydliga mängder, släppas ut direkt eller indirekt i Östersjöområdets marina miljö utan ett särskilt förhandstillstånd, vilket periodiskt kan förnyas, meddelat av vederbörande nationella myndighet i enlighet med principerna i bilaga III, regel 3. De födragsslutande parterna skall säkerställa att tillståndsgivna utsläpp i vatten och till luft övervakas och kontrolleras.
4. Om utsläpp från ett vattendrag som flyter genom två eller flera födragsslutande partners territorier eller som utgör gräns mellan dem kan befaras försaka förorening av Östersjöområdets marina miljö, skall de berörda födragsslutande parterna gemensamt och om möjligt i samarbete med en tredje intresserad

third state interested or concerned, take appropriate measures in order to prevent and eliminate such pollution.

eller berörd stat vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och eliminera sådan förorening.

Article 7

Environmental impact assessment

1. Whenever an environmental impact assessment of a proposed activity that is likely to cause a significant adverse impact on the marine environment of the Baltic Sea Area is required by international law or supranational regulations applicable to the Contracting Party of origin, that Contracting Party shall notify the Commission and any Contracting Party which may be affected by a transboundary impact on the Baltic Sea Area.
2. The Contracting Party of origin shall enter into consultations with any Contracting Party which is likely to be affected by such transboundary impact, whenever consultations are required by international law or supranational regulations applicable to the Contracting Party of origin.
3. Where two or more Contracting Parties share transboundary waters within the catchment area of the Baltic Sea, these Parties shall cooperate to ensure that potential impacts on the marine environment of the Baltic Sea Area are fully investigated within the environmental impact assessment referred to in paragraph 1 of this Article. The Contracting Parties concerned shall jointly take appropriate measures in order to prevent and eliminate pollution including cumulative deleterious effects.

Artikel 7

Miljökonsekvensbeskrivning

1. När det krävs en miljökonsekvensbeskrivning av en föreslagen verksamhet som kan antas förorsaka betydande skadlig påverkan på Östersjöområdets marina miljö, enligt internationell rätt eller övernationella bestämmelser som gäller för den fördragsslutande part som ger upphov till denna skadliga påverkan, skall ifrågavarande fördragsslutande part underrätta kommissionen och varje fördragsslutande part som kan utsättas för gränsöverskridande påverkan på Östersjöområdet.
2. Upphovsparten skall inleda samråd med varje fördragsslutande part som kan antas bli utsatt för sådan gränsöverskridande påverkan, närmest samråd krävs enligt internationell rätt eller övernationella bestämmelser som gäller för upphovsparten.
3. Om två eller flera fördragsslutande parter delar gränsöverskridande vatten inom Östersjöns tillrinningsområde, skall dessa parter samarbeta för att säkerställa att möjlig påverkan på Östersjöområdets marina miljö utreds inom ramen för den miljökonsekvensbeskrivning som avses i punkt 1 i denna artikel. De berörda fördragsslutande parterna skall gemensamt vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och eliminera förorening, däri inbegripit kumulativa, skadliga effekter.

Article 8

Prevention of pollution from ships

1. In order to protect the Baltic Sea Area from pollution from ships, the Contracting Parties shall take measures as set out in Annex IV.
2. The Contracting Parties shall develop and apply uniform requirements for the provision of reception facilities for ship-generated wastes, taking into account, *inter alia*, the special needs of passenger ships operating in the Baltic Sea Area.

Article 9

Pleasure craft

The Contracting Parties shall, in addition to implementing those provisions of this Convention which can appropriately be applied to pleasure craft, take special measures in order to abate harmful effects on the marine environment of the Baltic Sea Area caused by pleasure craft activities. The measures shall, *inter alia*, deal with air pollution, noise and hydrodynamic effects as well as with adequate reception facilities for wastes from pleasure craft.

Article 10

Prohibition of incineration

1. The Contracting Parties shall prohibit incineration in the Baltic Sea Area.
2. Each Contracting Party undertakes to ensure compliance with the provisions of this Article by ships:
 - (a) registered in its territory or flying its flag;

Artikel 8

Förhindrande av förorening från fartyg

1. För att skydda Östersjöområdet mot förorening från fartyg skall de födragsslutande parterna vidta åtgärder enligt bilaga IV.
2. De födragsslutande parterna skall utveckla och tillämpa enhetliga normer beträffande tillhandahållandet av mottagningsanordningar för avfall från fartyg, med hänsyn bl.a. till de speciella behoven för passagerarfartyg som trafikerar Östersjöområdet.

Artikel 9

Fritidsbåtar

De födragsslutande parterna skall förutom genom tillämpning av de bestämmelser i denna konvention som lämpligen kan tillämpas på fritidsbåtar vidta särskilda åtgärder för att minska skadliga verkningar av fritidsbåtars aktiviteter på Östersjöområdets marina miljö. Åtgärderna skall bl.a. avse luftförorening, buller och hydrodynamiska effekter samt tillhandahållandet av ändamålsenliga mottagningsanordningar för avfall från fritidsbåtar.

Artikel 10

Förbud mot förbränning

1. De födragsslutande parterna skall förbjuda förbränning i Östersjöområdet.
2. Varje födragsslutande part förbinder sig att säkerställa att bestämmelserna i denna artikel iakttas av fartyg som
 - (a) är registrerade inom dess territorium eller som för dess flagga,

- (b) loading, within its territory or territorial sea, matter which is to be incinerated; or
 - (c) believed to be engaged in incineration within its internal waters and territorial sea.
3. In case of suspected incineration the Contracting Parties shall co-operate in investigating the matter in accordance with Regulation 2 of Annex IV.

Article 11

Prevention of dumping

1. The Contracting Parties shall, subject to exemptions set forth in paragraphs 2 and 4 of this Article, prohibit dumping in the Baltic Sea Area.
2. Dumping of dredged material shall be subject to a prior special permit issued by the appropriate national authority in accordance with the provisions of Annex V.
3. Each Contracting Party undertakes to ensure compliance with the provisions of this Article by ships and aircraft:
 - (a) registered in its territory or flying its flag;
 - (b) loading, within its territory or territorial sea, matter which is to be dumped; or
 - (c) believed to be engaged in dumping within its internal waters and territorial sea.
4. The provisions of this Article shall not apply when the safety of human life or of a ship or aircraft at sea is threatened by the complete destruction or total loss of the ship or aircraft, or in any case which constitutes a danger to human life, if dumping appears to be the only way of averting the threat and if there is every probability that the damage consequent upon such dumping will be less than would other-

- (b) inom dess territorium eller territorialhav lastar ämnen avsedda att förbränns, eller
 - (c) kan antas utföra förbränning inom dess inre vatten och territorialhav.
3. Vid misstänkt förbränning skall de fördragsslutande parterna samarbeta i utredningen av ärendet enligt regel 2 i bilaga IV.

Artikel 11

Förhindrande av dumpning

1. De fördragsslutande parterna skall, med förbehåll för de undantag som anges i punktarna 2 och 4 i denna artikel, förbjuda dumpning i Östersjöområdet.
2. Dumpning av muddermassor förutsätter ett särskilt, av vederhörande nationella myndighet på förhand meddelat tillstånd i enlighet med bestämmelserna i bilaga V.
3. Varje fördragsslutande part förbindes sig att säkerställa att bestämmelserna i denna artikel iakttas av fartyg och luftfartyg som
 - (a) är registrerade inom dess territorium eller som för dess flagga,
 - (b) inom dess territorium eller territorialhav lastar ämnen avsedda att dumpas, eller
 - (c) kan antas utföra dumpning inom dess inre vatten och territorialhav.
4. Bestämmelserna i denna artikel skall ej tillämpas då säkerheten för människoliv hotas eller för fartyg eller luftfartyg till havs som hotas av fullständig förstörelse eller total förlust av fartyget eller luftfartyget eller i någon situation som innebär fara för människoliv, om dumpning visar sig vara enda utvägen att avvärja hotet och om det är sannolikt att den av dumpningen orsakade skadan blir mindre än

wise occur. Such dumping shall be so conducted as to minimize the likelihood of damage to human or marine life.

5. Dumping made under the provisions of paragraph 4 of this Article shall be reported and dealt with in accordance with Annex VII and shall be reported forthwith to the Commission in accordance with the provisions of Regulation 4 of Annex V.

6. In case of dumping suspected to be in contravention of the provisions of this Article the Contracting Parties shall co-operate in investigating the matter in accordance with Regulation 2 of Annex IV.

vad annat förfarande leder till. Sådan dumpning skall utföras så, att sannolikheten för skada på människoliv eller den marina faunan och floran begränsas så långt som möjligt.

5. Dumpning som utförs i enlighet med bestämmelserna i punkt 4 i denna artikel skall anmälas och behandlas enligt bilaga VII och anmälun därmed skall omedelbart göras till kommissionen enligt bestämmelserna i regel 4 i bilaga V.

6. För den händelse dumpning misstänks ha skett i strid med bestämmelserna i denna artikel, skall de fördragsslutande parterna i samråd undersöka saken i enlighet med regel 2 i bilaga IV.

Article 12

Exploration and exploitation of the seabed and its subsoil

1. Each Contracting Party shall take all measures in order to prevent pollution of the marine environment of the Baltic Sea Area resulting from exploration or exploitation of its part of the seabed and the subsoil thereof or from any associated activities thereon as well as to ensure that adequate preparedness is maintained for immediate response actions against pollution incidents caused by such activities.

2. In order to prevent and eliminate pollution from such activities the Contracting Parties undertake to implement the procedures and measures set out in Annex VI, as far as they are applicable.

Artikel 12

Undersökning av och utvinning från havsbotten och dess underlag.

1. Varje fördragsslutande part skall vidta alla åtgärder för att förhindra sådan förorening av Östersjöområdets marina miljö som orsakas av undersökning av eller utvinning från sin del av havsbotten och dess underlag eller av annan därmed sammanhangande verksamhet skall säkerställa att tillräcklig beredskap upp-rätthålls för omedelbara insatser för att motverka effekterna av föroreningsolyckor orsakade av sådan verksamhet.

2. För att förhindra och eliminera förorening från sådan verksamhet förbinder sig de fördragsslutande parterna att genomföra de förfaranden och åtgärder som anges i bilaga VI, i den mån de är tillämpliga.

Article 13

Notification and consultation on pollution incidents

1. Whenever a pollution incident in the territory of a Contracting Party is likely to cause pollution to the marine environment of the Baltic Sea Area outside its territory and adjacent maritime area in which it exercises sovereign rights and jurisdiction according to international law, this Contracting Party shall notify without delay such Contracting Parties whose interests are affected or likely to be affected.
2. Whenever deemed necessary by the Contracting Parties referred to in paragraph 1, consultations should take place with a view to preventing, reducing and controlling such pollution.
3. Paragraphs 1 and 2 shall also apply in cases where a Contracting Party has sustained such pollution from the territory of a third state.

Article 14

Co-operation in combatting marine pollution

The Contracting Parties shall individually and jointly take, as set out in Annex VII, all appropriate measures to maintain adequate ability and to respond to pollution incidents in order to eliminate or minimize the consequences of these incidents to the marine environment of the Baltic Sea Area.

Article 15

Nature conservation and biodiversity

The Contracting Parties shall individually and jointly take all appropriate measures with

Artikel 13

Underrättelse och samråd vid föroreningsolyckor

1. När en föroreningsolycka inom en fördragsslutande parts territorium kan antas orsaka förorening av Östersjöområdets marina miljö utanför dess territorium och angränsande havsområde i vilket den utövar suveräna rättigheter och jurisdiktion enligt folkrätten, skall denna fördragsslutande part utan dröjsmål underrätta sådana fördragsslutande parter vilkas intressen berörs eller kan bli berörda.
2. När de fördragsslutande parter som avses i punkt 1 anser det nödvändigt, bör samråd ägar rum i syfte att förhindra, begränsa och bekämpa sådan förorening.
3. Punkterna 1 och 2 skall även tillämpas i fall då en fördragsslutande part har utsatts för sådan förorening från en tredje stats territorium.

Artikel 14

Samarbete vid bekämpning av marina föroreningar

De fördragsslutande parterna skall var för sig och gemensamt vidta alla lämpliga åtgärder enligt bilaga VII för att upprätthålla ändamålsenlig beredskap och kunna genomföra insatser vid föroreningsolyckor i syfte att förhindra och så långt möjligt begränsa konsekvenserna av dessa olyckor för Östersjöns marina miljö.

Artikel 15

Naturvård och biologisk mångfald

De fördragsslutande parterna skall var för sig och gemensamt vidta alla lämpliga åtgärder

respect to the Baltic Sea Area and its coastal ecosystems influenced by the Baltic Sea to conserve natural habitats and biological diversity and to protect ecological processes. Such measures shall also be taken in order to ensure the sustainable use of natural resources within the Baltic Sea Area. To this end, the Contracting Parties shall aim at adopting subsequent instruments containing appropriate guidelines and criteria.

Article 16

Reporting and exchange of information

1. The Contracting Parties shall report to the Commission at regular intervals on:
 - (a) the legal, regulatory, or other measures taken for the implementation of the provisions of this Convention, of its Annexes and of recommendations adopted thereunder;
 - (b) the effectiveness of the measures taken to implement the provisions referred to in sub-paragraph a) of this paragraph; and
 - (c) problems encountered in the implementation of the provisions referred to in sub-paragraph (a) of this paragraph.
2. On the request of a Contracting Party or of the Commission, the Contracting Parties shall provide information on discharge permits, emission data or data on environmental quality, as far as available.

Article 17

Information to the public

1. The Contracting Parties shall ensure that information is made available to the public on the condition of the Baltic Sea and the waters

avseende Östersjöområdet och dess ekosystem i kustområden, vilka påverkas av Östersjön, för att bevara orörda miljöer och den biologiska mångfalden samt för att skydda ekologiska processer. Sådana åtgärder skall även vidtas för att säkerställa en uthållig användning av naturresurserna inom Östersjöområdet. I detta syfte skall de fördragsslutande parterna sträva efter att anta bestämmelser som innehåller ändamålsenliga riktlinjer och kriterier.

Artikel 16

Rapportering och informationsutbyte

1. De fördragsslutande parterna skall regelbundet rapportera till kommissionen om
 - (a) de rättsliga, reglerande eller andra åtgärder som vidtagits för genomförande av bestämmelserna i denna konvention och dess bilagor samt de rekommendationer som antagits enligt denna,
 - (b) effektiviteten av de åtgärder som vidtagits för att genomföra de bestämmelser som avses i (a) i denna punkt, och
 - (c) problem som uppmärksammats i samband med genomförandet av de bestämmelser som avses i (a) i denna punkt.
2. På begäran av en fördragsslutande part eller kommissionen skall de fördragsslutande parterna tillhandahålla information om tillstånd för utsläpp, utsläpps- eller miljökvalitetsdata, i den mån sådan finns tillgänglig.

Artikel 17

Information till allmänheten

1. De fördragsslutande parterna skall säkerställa att information om tillståndet i Östersjön och vattnen i dess tillrinningsområde, om

in its catchment area, measures taken or planned to be taken to prevent and eliminate pollution and the effectiveness of those measures. For this purpose, the Contracting Parties shall ensure that the following information is made available to the public:

- (a) permits issued and the conditions required to be met;
- (b) results of water and effluent sampling carried out for the purposes of monitoring and assessment, as well as results of checking compliance with water-quality objectives or permit conditions; and
- c) water-quality objectives.

2. Each Contracting Party shall ensure that this information shall be available to the public at all reasonable times and shall provide members of the public with reasonable facilities for obtaining, on payment of reasonable charges, copies of entries in its registers.

Article 18

Protection of information

1. The provisions of this Convention shall not affect the right or obligation of any Contracting Party under its national law and applicable supra-national regulation to protect information related to intellectual property including industrial and commercial secrecy or national security and the confidentiality of personal data.

2. If a Contracting Party nevertheless decides to supply such protected information to another Contracting Party, the Party receiving such protected information shall respect the confidentiality of the information received and the conditions under which it is supplied.

åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas för att förhindra och eliminera förorening och om åtgärdernas effektivitet, görs tillgänglig för allmänheten. För detta ändamål skall de fördragsslutande parterna säkerställa att följande information görs tillgänglig för allmänheten:

- (a) utfärdade tillstånd och villkor som skall uppfyllas,
- (b) resultat från provtagning av utsläpp i vatten och till luft som utförts i övervaknings- och utvärderingssyfte samt resultat av kontrollen att vattenkvalitetsmål eller givna tillstånd uppfylls, samt
- (c) vattenkvalitetsmål.

2. Varje fördragsslutande part skall säkerställa att denna information blir tillgänglig för allmänheten vid alla rimliga tidpunkter och skall ge allmänheten rimliga möjligheter att mot betalning av skäliga avgifter få kopia av uppgifter i dess register.

Artikel 18

Informationsskydd

1. Bestämmelserna i denna konvention skall inte inverka på en fördragsslutande parts rättighet eller skyldighet enligt nationell lagstiftning och tillämpliga övernationella bestämmelser att skydda information som hänsför sig till immateriell egendom, inbegripet industriell och kommersiell sekretess, eller nationell säkerhet samt personuppgifters konfidentiella natur.

2. Om en fördragsslutande part likvälv beslutar att tillhandahålla en annan fördragsslutande part sådan skyddad information, skall den part som erhåller sådan skyddad information respektera den erhållna informationens konfidentiella natur samt de villkor på vilka

and shall use that information only for the purposes for which it was supplied.

den tillhandahålls och endast använda ifrågavarande information för de syften för vilka den tillhandahålls.

Article 19

Commission

1. The Baltic Marine Environment Protection Commission, referred to as "the Commission", is established for the purposes of this Convention.

2. The Baltic Marine Environment Protection Commission, established pursuant to the Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area of 1974, shall be the Commission.

3. The chairmanship of the Commission shall be given to each Contracting Party in turn in alphabetical order of the names of the Contracting Parties in the English language. The Chairman shall serve for a period of two years, and cannot during the period of chairmanship serve as a representative of the Contracting Party holding the chairmanship.

Should the chairman fail to complete his term, the Contracting Party holding the chairmanship shall nominate a successor to remain in office until the term of that Contracting Party expires.

4. Meetings of the Commission shall be held at least once a year upon convocation by the Chairman. Extraordinary meetings shall, upon the request of any Contracting Party endorsed by another Contracting Party, be convened by the Chairman to be held as soon as possible, however, not later than ninety days after the date of submission of the request.

Artikel 19

Kommissionen

1. Kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö, kallad "kommissionen", upprättas för denna konventions syften.

2. Kommissionen för skydd av Östersjöns marina miljö, upprättad enligt 1974 års konvention om skydd av Östersjöns marina miljö, skall utgöra kommissionen.

3. Ordförandeskapet för kommissionen skall tilldelas varje födragsslutande part i alfabetisk ordning enligt de födragsslutande parternas namn på engelska. Ordförandens mandatperiod är två år och under denna tid kan denne inte företräda den födragsslutande part som innehavar ordförandeskapet.

Skulle ordföranden inte kunna tjänstgöra hela mandatperioden, skall den födragsslutande part som innehavar ordförandeskapet utse en efterträdare som skall innehålla posten till dess att ordförandeskapsperioden för vederbörlande födragsslutande part utlöper.

4. Kommissionen sammanträder minst en gång om året på kallelse av ordföranden. På begäran av en födragsslutande part, som har stöd av en annan födragsslutande part, skall ordföranden sammankalla extra möten, som skall hållas så snart som möjligt men inte senare än nittio dagar efter den dag då begäran framställdes.

5. Unless otherwise provided under this Convention, the Commission shall take its decisions unanimously.

Article 20

The duties of the Commission

1. The duties of the Commission shall be:
 - (a) to keep the implementation of this Convention under continuous observation;
 - (b) to make recommendations on measures relating to the purposes of this Convention;
 - (c) to keep under review the contents of this Convention including its Annexes and to recommend to the Contracting Parties such amendments to this Convention including its Annexes as may be required including changes in the lists of substances and materials as well as the adoption of new Annexes;
 - (d) to define pollution control criteria, objectives for the reduction of pollution, and objectives concerning measures, particularly those described in Annex III;
 - (e) to promote in close co-operation with appropriate governmental bodies, taking into consideration sub-paragraph (f) of this Article, additional measures to protect the marine environment of the Baltic Sea Area and for this purpose:
 - (i) to receive, process, summarize and disseminate relevant scientific, technological and statistical information from available sources; and
 - (ii) to promote scientific and technological research; and
 - (f) to seek, when appropriate, the services of competent regional and other international organizations to collaborate in scientific and

5. Om ej annat föreskrivs i denna konvention, skall kommissionen fatta sina beslut enhälligt.

Artikel 20

Kommissionens åligganden

1. Det skall åligga kommissionen att
 - (a) fortlöpande övervaka tillämpningen av denna konvention,
 - (b) föreslå åtgärder som ansluter sig till denna konventions syften,
 - (c) fortlöpande granska innehållet i denna konvention, inbegripet bilagorna, och föreslå de fördragsslutande parterna sådana ändringar i denna konvention med bilagor som kan anses påkallade, inbegripet ändringar i förteckningarna över ämnen och material, även som antagande av nya bilagor,
 - (d) definiera kriterier för kontroll av förorening, mål för minskandet av förorening samt mål beträffande åtgärder, i synnerhet de som anges i bilaga III,
 - (e) i nära samarbete med vederbörande statliga myndigheter och med beaktande av (f) i denna artikel främja ytterligare åtgärder till skydd av Östersjöområdets marina miljö och i detta syfte
 - (i) motta, bearbeta, sammanfatta och sprida relevant vetenskaplig, teknologisk och statistisk information från tillgängliga källor
 - (ii) främja vetenskaplig och teknologisk forskning, samt
 - (f) vid behov anlita kompetenta regionala och andra internationella organisationers tjänster för samarbete inom vetenskaplig och teknolo-

technological research as well as other relevant activities pertinent to the objectives of this Convention.

2. The Commission may assume such other functions as it deems appropriate to further the purposes of this Convention.

Article 21

Administrative provisions for the Commission

1. The working language of the Commission shall be English.

2. The Commission shall adopt its Rules of Procedure.

3. The office of the Commission, known as "the Secretariat", shall be in Helsinki.

4. The Commission shall appoint an Executive Secretary and make provisions for the appointment of such other personnel as may be necessary, and determine the duties, terms and conditions of service of the Executive Secretary.

5. The Executive Secretary shall be the chief administrative official of the Commission and shall perform the functions that are necessary for the administration of this Convention, the work of the Commission and other tasks entrusted to the Executive Secretary by the Commission and its Rules of Procedure.

Article 22

Financial provisions for the Commission

1. The Commission shall adopt its Financial Rules.

2. The Commission shall adopt an annual or biennial budget of proposed expenditures and consider budget estimates for the fiscal period following thereafter.

gisk forskning även som annan relevant verksamhet som hänför sig till denna konventions syften.

2. Kommissionen kan åta sig sådana andra uppgifter som den anser lämpligt för att främja denna konventions syften.

Artikel 21

Administrativa bestämmelser för kommissionen

1. Kommissionens arbetspråk skall vara engelska.

2. Kommissionen skall anta sin arbetsordning.

3. Kommissionens kontor, kallat "sekretariatet", skall ligga i Helsingfors.

4. Kommissionen skall utse en exekutivsekretarie och sörja för anställning av annan erforderlig personal samt bestämma exekutivsekretarens arbetsuppgifter och anställningsvillkor.

5. Exekutivsekretaren skall vara den högste administrativa tjänstemannen i kommissionen och utföra de åtgärdar som är nödvändiga för administrationen av denna konvention, kommissionens arbete samt andra uppgifter som exekutivsekretaren anförtrots av kommissionen och dess arbetsordning.

Artikel 22

Finansiella bestämmelser för kommissionen

1. Kommissionen skall anta regler för sin finansiering.

2. Kommissionen skall anta en årlig eller tvåårig budget över föreslagna utgifter och behandla budgetförslag för därför följande räkenskapsperiod.

3. The total amount of the budget, including any supplementary budget adopted by the Commission shall be contributed by the Contracting Parties other than the European Economic Community, in equal parts, unless unanimously decided otherwise by the Commission.

4. The European Economic Community shall contribute no more than 2.5% of the administrative costs to the budget.

5. Each Contracting Party shall pay the expenses related to the participation in the Commission of its representatives, experts and advisers.

Article 23

Right to vote

1. Except as provided for in Paragraph 2 of this Article, each Contracting Party shall have one vote in the Commission.

2. The European Economic Community and any other regional economic integration organization, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member states which are Contracting Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member states exercise theirs, and vice versa.

Article 24

Scientific and technological co-operation

1. The Contracting Parties undertake directly, or when appropriate through competent regional or other international organizations, to co-operate in the fields of science, technology and other research, and to exchange data and other scientific information

3. De födragsslutande parterna, med undantag av Europeiska ekonomiska gemenskapen, svarar till lika delar för budgetbeloppet i dess helhet, inbegripet eventuell av kommissionen antagen tilläggsbudget, om ej kommissionen enhälligt beslutar annat.

4. Europeiska ekonomiska gemenskapen skall bidra till budgeten med högst 2.5% av de administrativa kostnaderna.

5. Varje födragsslutande part skall erlägga de kostnader som hänför sig till dess representanter, sakkunnigar och rådgivares deltagande i kommissionen.

Artikel 23

Rösträtt

1. Med undantag av vad som föreskrivs i punkt 2 i denna artikel skall varje födragsslutande part ha en röst i kommissionen.

2. Europeiska ekonomiska gemenskapen och varje annan organisation för regional ekonomisk integration kan i angelägenheter inom sina kompetensområden utöva sin rätt att rösta, med ett antal röster som motsvarar antalet medlemsstater i vederbörande organisation som är födragsslutande parter i denna konvention. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt om deras medlemsstater utövar sin rösträtt och vice versa.

Artikel 24

Vetenskapligt och teknologiskt samarbete

1. De födragsslutande parterna förbinder sig att direkt eller då så är lämpligt genom behöriga regionala eller andra internationella organisationer samarbeta inom vetenskap, teknologi och annan forskning samt att för denna konventions syften utbyta data och andra ve-

for the purposes of this Convention. In order to facilitate research and monitoring activities in the Baltic Sea Area the Contracting Parties undertake to harmonize their policies with respect to permission procedures for conducting such activities.

2. Without prejudice to Article 4, paragraph 2 of this Convention the Contracting Parties undertake directly, or when appropriate, through competent regional or other international organizations, to promote studies and to undertake, support or contribute to programmes aimed at developing methods assessing the nature and extent of pollution, pathways, exposures, risks and remedies in the Baltic Sea Area. In particular, the Contracting Parties undertake to develop alternative methods of treatment, disposal and elimination of such matter and substances that are likely to cause pollution of the marine environment of the Baltic Sea Area.
3. Without prejudice to Article 4, Paragraph 2 of this Convention the Contracting Parties undertake directly, or when appropriate through competent regional or other international organizations, and, on the basis of the information and data acquired pursuant to paragraphs 1 and 2 of this Article, to co-operate in developing inter-comparable observation methods, in performing baseline studies and in establishing complementary or joint programmes for monitoring.
4. The organization and scope of work connected with the implementation of tasks referred to in the preceding paragraphs should primarily be outlined by the Commission.

tenskapliga upplysningar. I syfte att underlätta forsknings- och övervakningsverksamhet i Östersjöområdet förbinder sig de födragsslutande parterna att harmonisera sina riktlinjer avseende tillståndsgivningen för bedrivande av sådan verksamhet.

2. Med beaktande av artikel 4 punkt 2 i denna konvention förbinder sig de födragsslutande parterna att direkt eller då så är lämpligt genom kompetenta regionala eller andra internationella organisationer främja undersökningar och genomföra, stödja eller bidra till program som syftar till att utveckla metoder för att utvärdera art och omfattning av föroreningar, dess spridningsvägar, förekomsten av, riskerna för samt åtgärder mot förorening i Östersjöområdet. De födragsslutande parterna förbinder sig särskilt att medverka till utveckling av alternativa metoder för reningsåtgärder, kvittblivning och eliminering av material och ämnen som kan orsaka förorening av Östersjöområdets marina miljö.
3. Med beaktande av artikel 4 punkt 2 i denna konvention förbinder sig de födragsslutande parterna att, direkt eller då så är lämpligt genom behöriga regionala eller andra internationella organisationer och på grundval av de upplysningar och data som erhållits enligt punkterna 1 och 2 i denna artikel, samarbeta vid utvecklingen av med varandra jämförbara observationsmetoder, vid genomförandet av kampanjartade studier samt vid utarbetandet av kompletterande eller gemensamma övervakningsprogram.
4. Organisationen och omfattningen av arbetet i samband med genomförandet av de uppgifter som avses i föregående punkter skall i första hand anges av kommissionen.

Article 25

Responsibility for damage

The Contracting Parties undertake jointly to develop and accept rules concerning responsibility for damage resulting from acts or omissions in contravention of this Convention, including, *inter alia*, limits of responsibility, criteria and procedures for the determination of liability and available remedies.

Article 26

Settlement of disputes

1. In case of a dispute between Contracting Parties as to the interpretation or application of this Convention, they should seek a solution by negotiation. If the Parties concerned cannot reach agreement they should seek the good offices of or jointly request mediation by a third Contracting Party, a qualified international organization or a qualified person.

2. If the Parties concerned have not been able to resolve their dispute through negotiation or have been unable to agree on measures as described above, such disputes shall be, upon common agreement, submitted to an *ad hoc* arbitration tribunal, to a permanent arbitration tribunal, or to the International Court of Justice.

Article 27

Safeguard of certain freedoms

Nothing in this Convention shall be construed as infringing upon the freedom of navigation, fishing, marine scientific research and other legitimate uses of the high seas, as well as upon the right of innocent passage through the territorial sea.

Artikel 25

Ansvar för skada

De födragsslutande parterna förbinder sig att gemensamt utveckla och anta föreskrifter rörande ansvaret för skada som orsakats genom handling eller underlätenhet i strid med denna konvention, inbegripet bl.a. begränsning av ansvar, kriterier och förfaranden för fastställande av ansvarsskyldighet samt möjlig gottgörelse.

Artikel 26

Tvistlösning

1. Uppkommer tvist mellan födragsslutande parter beträffande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention, bör de söka nå en lösning genom förhandlingar. Om de berörda parterna ej kan nå enighet, bör de söka råd och hjälp eller gemensamt begära medling av tredje födragsslutande part, kvalificerad internationell organisation eller kvalificerad person.

2. Om de berörda parterna ej har kunnat lösa tvisten genom förhandlingar eller komma överens om ovan angivna åtgärder, skall tvisten, om parterna är ene där om, hänskjutas till en för ändamålet tillsatt skiljedomstol, till en permanent skiljedomstol eller till Internationella domstolen.

Artikel 27

Säkerställande av vissa friheter

Ingenting i denna konvention får tolkas som ett intrång i friheten för sjöfart, fiske, marin vetenskaplig forskning eller annat behörigt utnyttjande av det fria havet och ej heller i rätten till genomfart genom territorialhavet.

Article 28

Status of Annexes

The Annexes attached to this Convention form an integral part of this Convention.

Article 29

Relation to other Conventions

The provisions of this Convention shall be without prejudice to the rights and obligations of the Contracting Parties under existing and future treaties which further and develop the general principles of the Law of the Sea underlying this Convention and, in particular, provisions concerning the prevention of pollution of the marine environment.

Article 30

Conference for the revision or amendment of the Convention

A conference for the purpose of a general revision of or an amendment to this Convention may be convened with the consent of the Contracting Parties or at the request of the Commission.

Article 31

Amendments to the Articles of the Convention

1. Each Contracting Party may propose amendments to the Articles of this Convention. Any such proposed amendment shall be submitted to the Depositary and communicated by it to all Contracting Parties, which shall inform the Depositary of either their acceptance or rejection of the amendment as soon as possible after receipt of the communication.

Artikel 28

Bilagornas status

Bilagorna till denna konvention utgör en integrerad del av konventionen.

Artikel 29

Förhållande till andra konventioner

Bestämmelserna i denna konvention skall ej påverka de fördragsslutande parternas rättigheter och skyldigheter enligt befintliga och framtida fördrag som främjar och utvecklar havsrättens allmänna principer på vilka denna konvention vilar och i synnerhet bestämmelser angående förhindrande av förorening av den marina miljön.

Artikel 30

Konferens för revision eller ändring av konventionen

För en allmän revision av eller ändring i denna konvention kan en konferens sammankallas med de fördragsslutande parternas samtycke eller på kommissionens begäran.

Artikel 31

Ändringar av konventionens artiklar

1. Varje fördragsslutande part får föreslå ändringar i artiklarna i denna konvention. Varje sådan föreslagen ändring skall underställas depositarien och av denne delges samtliga fördragsslutande parter, vilka snarast möjligt efter det att meddelandet mottagits skall underrätta depositarien om huruvida de godtar eller avisar ändringen.

A proposed amendment shall, at the request of a Contracting Party, be considered in the Commission. In such a case Article 19 paragraph 4 shall apply. If an amendment is adopted by the Commission, the procedure in paragraph 2 of this Article shall apply.

2. The Commission may recommend amendments to the Articles of this Convention. Any such recommended amendment shall be submitted to the Depositary and communicated by it to all Contracting Parties, which shall notify the Depositary of either their acceptance or rejection of the amendment as soon as possible after receipt of the communication.

3. The amendment shall enter into force ninety days after the Depositary has received notifications of acceptance of that amendment from all Contracting Parties.

Article 32

Amendments to the Annexes and the adoption of Annexes

1. Any amendment to the Annexes proposed by a Contracting Party shall be communicated to the other Contracting Parties by the Depositary and considered in the Commission. If adopted by the Commission, the amendment shall be communicated to the Contracting Parties and recommended for acceptance.

2. Any amendment to the Annexes recommended by the Commission shall be communicated to the Contracting Parties by the Depositary and recommended for acceptance.

3. Such amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period determined by the Commission unless within that

En föreslagen ändring skall på begäran av en fördragsslutande part behandlas i kommissionen. I sådant fall tillämpas artikel 19 punkt 4. Om en ändring antas av kommissionen, skall förfarandet i punkt 2 i denna artikel tillämpas.

2. Kommissionen kan rekommendera ändringar i artiklarna i denna konvention. Varje sådan rekommenderad ändring skall underställas depositarien och av denne delges samtliga fördragsslutande parter, vilka så snart som möjligt efter det att meddelandet mottagits skall underrätta depositarien om huruvida de godtar eller avisar ändringen.

3. Ändringen träder i kraft nittio dagar efter det att depositarien har mottagit underrättelse om godtagande av ändringen från samtliga fördragsslutande parter.

Artikel 32

Ändringar i och antagande av bilagor

1. Varje ändring i bilagorna som föreslagits av en fördragsslutande part skall av depositarien delges de övriga fördragsslutande parterna och behandlas i kommissionen. Om ändringen antas av kommissionen, skall de fördragsslutande parterna underrättas därmed och ändringen rekommenderas för godtagande.

2. Varje ändring i bilagorna som rekommenderats av kommissionen skall av depositarien delges de fördragsslutande parterna och rekommenderas för godtagande.

3. Sådan ändring skall anses ha blivit godtagen vid utgången av den tidsperiod som kommissionen fastställt, om inte någon fördrags-

period any one of the Contracting Parties has, by written notification to the Depositary, objected to the amendment. The accepted amendment shall enter into force on a date determined by the Commission.

The period determined by the Commission shall be prolonged for an additional period of six months and the date of entry into force of the amendment postponed accordingly, if, in exceptional cases, any Contracting Party informs the Depositary before the expiration of the period determined by the Commission that, although it intends to accept the amendment, the constitutional requirements for such an acceptance are not yet fulfilled.

4. An Annex to this Convention may be adopted in accordance with the provisions of this Article.

Article 33

Reservations

1. The provisions of this Convention shall not be subject to reservations.

2. The provision of paragraph 1 of this Article does not prevent a Contracting Party from suspending for a period not exceeding one year the application of an Annex of this Convention or part thereof or an amendment thereto after the Annex in question or the amendment thereto has entered into force. Any Contracting Party to the 1974 Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, which upon the entry into force of this Convention, suspends the application of an Annex or part thereof, shall apply the corresponding Annex or part thereof to the 1974 Convention for the period of suspension.

3. If after the entry into force of this Convention a Contracting Party invokes the provi-

slutande part under denna tid har motsatt sig ändringen genom skriftlig underrättelse till depositarien. Den godtagna ändringen träder i kraft den dag kommissionen fastställer.

Den av kommissionen fastställda tiden skall förlängas med ytterligare sex månader och dagen för ändringens ikraftträdande framflyttas i motsvarande mån, om i undantagsfall någon fördragsslutande part före utgången av den av kommissionen fastställda tiden meddelar depositarien att, fastän den avser att godta ändringen, de konstitutionella kraven för ett sådant godtagande ännu ej uppfyllts.

4. En bilaga till denna konvention kan antas i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 33

Reservationer

1. Reservationer får ej göras mot bestämmelserna i denna konvention.
2. Bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel hindrar ej en fördragsslutande part från att under en tidsperiod ej överstigande ett år temporärt upphäva tillämpningen av en bilaga till denna konvention eller del därav eller en ändring i denna efter det att bilagan i fråga eller ändringen i denna har trätt i kraft. En fördragsslutande part i 1974 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö, som vid denna konventions ikraftträdande temporärt upphäver tillämpningen av en bilaga eller del därav, skall tillämpa motsvarande bilaga eller del därav i 1974 års konvention under den tid tillämpningen är temporärt upphävd.
3. Om en fördragsslutande part efter denna konventions ikraftträdande åberopar bestämmelserna i denna konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö, som vid denna konventions ikraftträdande temporärt upphäver tillämpningen av en bilaga eller del därav, skall tillämpa motsvarande bilaga eller del därav i 1974 års konvention under den tid tillämpningen är temporärt upphävd.

sions of paragraph 2 of this Article it shall inform the other Contracting Parties, at the time of the adoption by the Commission of an amendment to an Annex, or a new Annex, of those provisions which will be suspended in accordance with paragraph 2 of this Article.

Article 34

Signature

This Convention shall be open for signature in Helsinki from 9 April 1992 until 9 October 1992 by States and by the European Economic Community participating in the Diplomatic Conference on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area held in Helsinki on 9 April 1992.

Article 35

Ratification, approval and accession

1. This Convention shall be subject to ratification or approval.
2. This Convention shall, after its entry into force, be open for accession by any other State or regional economic integration organization interested in fulfilling the aims and purposes of this Convention, provided that this State or organization is invited by all the Contracting Parties. In the case of limited competence of a regional economic integration organization, the terms and conditions of its participation may be agreed upon between the Commission and the interested organization.
3. The instruments of ratification, approval or accession shall be deposited with the Depositary.
4. The European Economic Community and any other regional economic integration

melserna i punkt 2 i denna artikel, skall den vid tidpunkten för kommissionens antagande av en ändring i en bilaga eller av en ny bilaga underrätta övriga födragsluttande parter om vilka bestämmelser som kommer att suspenderas enligt punkt 2 i denna artikel.

Artikel 34

Undertecknande

Denna konvention skallstå öppen för undertecknande i Helsingfors från den 9 april 1992 till den 9 oktober 1992 av stater och Europeiska ekonomiska gemenskapen som deltog i den diplomatkonferens för skydd av Östersjöområdets marina miljö som hölls i Helsingfors den 9 april 1992.

Artikel 35

Ratifikation, godkännande och anslutning

1. Denna konvention skall ratificeras eller godkännas.
2. Denna konvention skall efter dess ikraftträdande vara öppen för anslutning av varje annan stat eller organisation för regional ekonomisk integration som är intresserad av att uppfylla konventionens mål och syften, under förutsättning att ifrågavarande stat eller organisation inbjuds av samtliga födragsluttande parter. Om en organisation för regional ekonomisk integration har begränsad kompetens, kan kommissionen och den intresserade organisationen komma överens om bestämmelser och villkor för dess deltagande.
3. Ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument skall deponeras hos depositarien.
4. Europeiska ekonomiska gemenskapen och varje annan organisation för regional eko-

organization which becomes a Contracting Party to this Convention shall in matters within their competence, on their own behalf, exercise the rights and fulfill the responsibilities which this Convention attributes to their member states. In such cases, the member states of these organizations shall not be entitled to exercise such rights individually.

Article 36

Entry into force

1. This Convention shall enter into force two months after the deposit of the instruments of ratification or approval by all signatory States bordering the Baltic Sea and by the European Economic Community.
2. For each State which ratifies or approves this Convention before or after the deposit of the last instrument of ratification or approval referred to in paragraph 1 of this Article, this Convention shall enter into force two months after the date of deposit by such State of its instrument of ratification or approval or on the date of the entry into force of this Convention, whichever is the latest date.
3. For each acceding State or regional economic integration organization this Convention shall enter into force two months after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of accession.
4. Upon entry into force of this Convention the Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, signed in Helsinki on 22 March 1974 as amended, shall cease to apply.
5. Notwithstanding paragraph 4 of this Article, amendments to the annexes of the said Convention adopted by the Contracting

nomisk integration som blir fördragsslutande part i denna konvention skall i frågor inom sina kompetensområden för egen räkning utöva de rättigheter och fullgöra det ansvar som konventionen tillskriver deras medlemsstater. I sådana fall skall inte medlemstaterna i dessa organisationer ha rätt att individuellt utöva sådana rättigheter.

Artikel 36

Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft två månader efter det att samtliga signatärstater som gränsar till Östersjön och Europeiska ekonomiska gemenskapen har deponerat ratifikations- eller godkännandeinstrument.
2. För varje stat som ratificerar eller godkänner denna konvention före eller efter deponeeringen av det sista ratifikations- eller godkännandeinstrument som avses i punkt 1 i denna artikel träder denna konvention i kraft två månader efter den dag då staten deponerade sitt ratifikations- eller godkännandeinstrument eller den dag då denna konvention träder i kraft, om detta sker senare.
3. För varje anslutande stat eller organisation för regional ekonomisk integration träder denna konvention i kraft två månader efter den dag då en sådan stat eller organisation för regional ekonomisk integration har deponerat sitt anslutningsinstrument.
4. Vid denna konventions ikraftträdande upphör den i Helsingfors den 22 mars 1974 undertecknade konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö med ändringar att gälla.
5. Utan hinder av punkt 4 i denna artikel skall ändringar i nämnda konventions bilagor som antagits av de fördragsslutande parterna

Parties to the said Convention between the signing of this Convention and its entry into force, shall continue to apply until the corresponding annexes of this Convention have been amended accordingly.

6. Notwithstanding paragraph 4 of this Article, recommendations and decisions adopted under the said Convention shall continue to be applicable to the extent that they are compatible with, or not explicitly terminated by this Convention or any decision adopted thereunder.

Article 37

Withdrawal

1. At any time after the expiry of five years from the date of entry into force of this Convention any Contracting Party may, by giving written notification to the Depositary, withdraw from this Convention. The withdrawal shall take effect for such Contracting Party on the thirtieth day of June of the year which follows the year in which the Depositary was notified of the withdrawal.

2. In case of notification of withdrawal by a Contracting Party the Depositary shall convene a meeting of the Contracting Parties for the purpose of considering the effect of the withdrawal.

Article 38

Depositary

The Government of Finland, acting as Depositary, shall:

(a) notify all Contracting Parties and the Executive Secretary of:

- (i) the signatures;
- (ii) the deposit of any instrument of ratification, approval or accession;

i nämnda konvention mellan undertecknatet av den nya konventionen och dess ikraftträddande fortsätta att gälla till dess motsvarande bilagor i den nya konventionen har ändrats i motsvarande mån.

6. Utan hinder av punkt 4 i denna artikel skall rekommendationer och beslut som antagits under 1974 års konvention fortsätta att vara tillämpliga i den utsträckning som de är förenliga med eller inte uttryckligen upphävs genom den nya konventionen eller något beslut som antas under denna.

Artikel 37

Frånträdande

1. En fördragsslutande part får när som helst efter utgången av fem år från den dag då denna konvention träder i kraft frånträda denna konvention genom skriftlig underrättelse till depositarien. Frånträdet träder i kraft för sådan fördragsslutande part den 30 juni året efter det år då depositarien underrättades om frånträdet.

2. I händelse av underrättelse om någon fördragsslutande parts frånträdande skall depositarien sammankalla ett möte med de fördragsslutande parterna för att överväga verkan av frånträdet.

Artikel 38

Depositarie

Finlands regering skall som depositarie

(a) underrätta alla fördragsslutande parter och exekutivsekreteraren om

- (i) undertecknande,
- (ii) deponering av ratifikations-, godkänande- eller anslutningsinstrument,

- (iii) any date of entry into force of this Convention;
 - (iv) any proposed or recommended amendment to any Article or Annex or the adoption of a new Annex as well as the date on which such amendment or new Annex enters into force;
 - (v) any notification, and the date of its receipt, under Articles 31 and 32;
 - (vi) any notification of withdrawal and the date on which such withdrawal takes effect;
 - (vii) any other act or notification relating to this Convention;
- (b) transmit certified copies of this Convention to acceding States and regional economic integration organizations.
- (iii) dag för konventionens ikraftträdande,
 - (iv) föreslagen eller rekommenderad ändring i någon artikel eller bilaga eller antagande av en ny bilaga samt dag då sådan ändring eller ny bilaga träder i kraft,
 - (v) underrättelse enligt artiklarna 31 och 32 och dagen för mottagandet,
 - (vi) underrättelse om fränträddande och dag då fränträdet träder i kraft,
 - (vii) andra åtgärder eller underrättelser som rör denna konvention,
- (b) sända bestyrkta kopior av denna konvention till anslutande stater och organisationer för regional ekonomisk integration.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at Helsinki, this ninth day of April one thousand nine hundred and ninety two in a single authentic copy in the English language which shall be deposited with the Government of Finland. The Government of Finland shall transmit certified copies to all Signatories.

Till bekräftelse härav har undertecknade, där till vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

Upprättad i Helsingfors den 9 april 1992 i ett enda autentiskt exemplar på engelska språket, som skall deponeras hos Finlands regering. Finlands regering skall sända bestyrkta kopior till samtliga signatärer.

ANNEX I

Harmful substances

Part 1 General principles

1.0 Introduction

In order to fulfil the requirements of relevant parts of this Convention the following procedure shall be used by the Contracting Parties in identifying and evaluating harmful substances, as defined in Article 2, paragraph 7.

1.1 Criteria on the allocation of substances

The identification and evaluation of substances shall be based on the intrinsic properties of substances, namely:

- persistency;
- toxicity or other noxious properties;
- tendency to bio-accumulation,

as well as on characteristics liable to cause pollution, such as

- the ratio between observed concentrations and concentrations having no observed effect;
- anthropogenically caused risk of eutrophication;
- transboundary or long-range significance;
- risk of undesirable changes in the marine ecosystem and irreversibility or durability of effects;
- radioactivity;
- serious interference with harvesting of sea-foods or with other legitimate uses of the sea;
- distribution pattern (i.e. quantities involved, use pattern and liability to reach the marine environment);

BILAGA I

Skadliga substanser

Del 1 Allmänna principer

1.0 Introduktion

För att uppfylla kraven i tillämpliga delar av denna konvention, skall de fördragsslutande parterna utnyttja följande tillvägagångssätt, definierat i artikel 2, punkt 7 för att identifiera och utvärdera skadliga substanser.

1.1 Kriterier för identifiering av skadliga substanser

Identifiering och utvärdering av substanser skall grundas på deras inneboende egenskaper, nämligen

- persistens;
 - toxicitet och andra skadliga egenskaper;
 - tendens till bioackumulation,
- liksom egenskaper troliga att orsaka förorening, såsom
- förhållandet mellan observerade koncentrationer och koncentrationer utan observerad effekt;
 - icke naturligt orsakad risk för övergödning;
 - gränsöverskridande eller långväga transport av betydelse;
 - risk för oönskade förändringar i det marina ekosystemet och bestående eller varaktiga effekter;
 - radioaktivitet;
 - allvarlig påverkan på fångst av fisk och skaldjur eller av annan rättsmäig användning av havet;
 - spridningsmönster (ex. aktuella kvantiteter, användningssätt och benägenhet att nå den marina miljön);

- proven carcinogenic, teratogenic or mutagenic properties in or through the marine environment.

These characteristics are not necessarily of equal importance for the identification and evaluation of a particular substance or group of substances.

1.2 Priority groups of harmful substances

The Contracting Parties shall, in their preventive measures, give priority to the following groups of substances which are generally recognized as harmful substances:

- (a) heavy metals and their compounds;
- (b) organohalogen compounds;
- (c) organic compounds of phosphorus and tin;
- (d) pesticides, such as fungicides, herbicides, insecticides, slimicides and chemicals used for the preservation of wood, timber, wood pulp, cellulose, paper, hides and textiles;
- (e) oils and hydrocarbons of petroleum origin;
- (f) other organic compounds especially harmful to the marine environment;
- (g) nitrogen and phosphorus compounds;
- (h) radioactive substances, including wastes;
- (i) persistent materials which may float, remain in suspension or sink;
- (j) substances which cause serious effects on taste and/or smell of products for human consumption from the sea, or effects on taste, smell, colour, transparency or other characteristics of the water.

- bedömd ha cancerframkallande, fosterskadande eller mutagena egenskaper i eller genom den marina miljön.

Dessa egenskaper är inte nödvändigtvis av likvärd betydelse för identifieringen och utvärderingen av en speciell substans eller grupp av substanser.

1.2 Prioriterade grupper av skadliga substanser

De fördragsslutande parterna skall, genom sina förebyggande åtgärder, prioritera följande grupper av substanser vilka är allmänt erkända såsom skadliga:

- (a) tungmetaller och deras föreningar;
- (b) organiska halogenföreningar;
- (c) organiska föreningar innehållande fosfor och tenn;
- (d) bekämpningsmedel, såsom svampmedel, ogräsmedel, insektsmedel, slembekämpningsmedel och kemikalier använda för skyddande av trä, timmer, trämassa, cellulosa, papper, hudar och textilier;
- (e) petroleumbaserade oljor och kolväten;
- (f) andra organiska föreningar speciellt skadliga för den marina miljön;
- (g) kväve- och fosforföreningar;
- (h) radioaktiva substanser, inkluderande avfall;
- (i) persistenter material som kan flyta, förbli i suspension eller sjunka;
- (j) substanser som orsakar allvarliga effekter på smak och/eller lukt på produkter från havet avsedda för människoföda, eller effekter på smak, lukt, färg, genomskinlighet eller andra egenskaper hos vattnet.

Part 2 Banned substances

In order to protect the Baltic Sea Area from hazardous substances, the Contracting Parties shall prohibit, totally or partially, the use of the following substances or groups of substances in the Baltic Sea Area and its catchment area:

2.1 Substances banned for all final uses, except for drugs

DDT (1,1,1-trichloro-2,2-bis-(chlorophenyl)-ethane) and its derivatives DDE and DDD;

2.2 Substances banned for all uses, except in existing closed system equipment until the end of service life or for research, development and analytical purposes

- a) PCB's (polychlorinated biphenyls);
- b) PCT's (polychlorinated terphenyls).

2.3 Substances banned for certain applications

Organotin compounds for antifouling paints for pleasure craft under 25 m and fish net cages.

Part 3 Pesticides

In order to protect the Baltic Sea Area from hazardous substances, the Contracting Parties shall endeavour to minimize and, whenever possible, to ban the use of the following substances as pesticides in the Baltic Sea Area and its catchment area:

Del 2 Förbjudna substanser

För att skydda Östersjöområdet från skadliga substanser, skall de fördragsslutande parterna förbjuda, totalt eller delvis, användningen av följande substanser eller grupper av substanser inom Östersjöområdet och dess nederbördsområde:

2.1 Substanser förbjudna för all slutlig användning, utom för läkemedel

DDT (1,1,1-triklor-2,2-bis-(klorfenyl)-etan) och dess derivat DDE och DDD;

2.2 Substanser förbjudna för all användning, utom i existerande utrustning med slutet system intill slutanvändning eller för forskning, utveckling eller analysverksamhet

- (a) PCBs (polyklorerade bifenyler);
- (b) PCTs (polyklorerade terfenyler).

2.3 Substanser förbjudna för speciell användning

Organiska tennföreningar i antifoulingfärgar till fritidsbåter under 25 meter och till fisknätskassar.

Del 3 Bekämpningsmedel

För att skydda Östersjöområdet från skadliga substanser, skall de fördragsslutande parterna sträva efter att minimera och, närmest möjligt, förbjuda användningen av följande substanser såsom bekämpningsmedel i Östersjöområdet och dess nederbördsområde:

	<i>CAS-number</i>		<i>CAS-nummer</i>
Acrylonitrile	107131	Akrylnitril	107131
Aldrin	309002	Aldrin	309002
Aramite	140578	Aramit	140578
Cadmium-compounds	–	Kadmiumföreningar	–
Chlordane	57749	Klordan	57749
Chlordecone	143500	Klordekon	143500
Chlordimeform	6164983	Klordimeform	6164983
Chloroform	67663	Kloroform	67663
1,2-Dibromoethane	106934	1,2-Dibrometan	106934
Dieldrin	60571	Dieldrin	60571
Endrin	72208	Endrin	72208
Fluoroacetic acid and derivatives	7664393, 144490	Fluorättiksyra och derivat	7664393, 144490
Heptachlor	76448	Heptaklor	76448
Isobenzene	297789	Isobenzan	297789
Isodrin	465736	Isodrin	465736
Kelevan	4234791	Kelevan	4234791
Lead-compounds	–	Blyföreningar	–
Mercury-compounds	–	Kvicksilverföreningar	–
Morfamquat	4636833	Morfamkvat	4636833
Nitrophen	1836755	Nitrofen	1836755
Pentachlorophenol	87865	Pentaklorfenol	87865
Polychlorinated terpenes	8001501	Polyklorerade terpener	8001501
Quintozene	82688	Kvintosen	82688
Selenium-compounds	–	Selenföreningar	–
2,4,5-T	93765	2,4,5- T	93765
Toxaphene	8001352	Toxafen	8001352

ANNEX II

Criteria for the use of Best Environmental Practice and Best Available Technology

Regulation 1

General provisions

1. In accordance with the relevant parts of this Convention the Contracting Parties shall apply the criteria for Best Environmental Practice and Best Available Technology described below.
2. In order to prevent and eliminate pollution the Contracting Parties shall use Best Environmental Practice for all sources and Best Available Technology for point sources, minimizing or eliminating inputs to water and air from all sources by providing control strategies.

Regulation 2

Best Environmental Practice

1. The term "Best Environmental Practice" is taken to mean the application of the most appropriate combination of measures. In selecting for individual cases, at least the following graduated range of measures should be considered:

- provision of information and education to the public and to users about the environmental consequences of choosing particular activities and products, their use and final disposal;
- the development and application of Codes of Good Environmental Practice covering all aspects of activity in the product's life;
- mandatory labels informing the public and users of environmental risks related to a product, its use and final disposal;

BILAGA II

Kriterier för användning av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik

Regel 1

Allmänna bestämmelser

1. De fördragsslutande parterna skall i enlighet med relevanta delar av denna konvention tillämpa de kriterier för bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik som beskrivs nedan.
2. I syfte att förhindra och eliminera förorening skall de fördragsslutande parterna använda bästa miljöpraxis i fråga om alla källor och bästa tillgängliga teknik i fråga om punktkällor och minimera eller eliminera utsläpp till vatten och till luft från alla källor genom att föreskriva strategier för utsläppsbehandling.

Regel 2

Bästa miljöpraxis

1. Med uttrycket "bästa miljöpraxis" avses tillämpning av de mest ändamålsenliga åtgärdskombinationerna. Vid val av åtgärder i enskilda fall bör åtminstone följande gradade åtgärder övervägas:

- tillhandahållande av information och utbildning till allmänheten och till användare om miljökonsekvenserna av att välja vissa verksamhetsinriktningar och produkter, om produkternas användning och slutliga omhändertagande,
- utveckling och tillämpning av regler om god miljöpraxis som täcker alla användningsområden under produktens livslängd,
- obligatoriska etiketter med information till allmänheten och användare om de miljörisker som är förknippade med en produkt, dess användning och slutliga omhändertagande,

- availability of collection and disposal systems;
 - saving of resources, including energy;
 - recycling, recovery and re-use;
 - avoiding the use of hazardous substances and products and the generation of hazardous waste;
 - application of economic instruments to activities, products or groups of products and emissions;
 - a system of licensing involving a range of restrictions or a ban.
2. In determining in general or individual cases what combination of measures constitute Best Environmental Practice, particular consideration should be given to:
- the precautionary principle;
 - the ecological risk associated with the product, its production, use and final disposal;
 - avoidance or substitution by less polluting activities or substances;
 - scale of use;
 - potential environmental benefit or penalty of substitute materials or activities;
 - advances and changes in scientific knowledge and understanding;
 - time limits for implementation;
 - social and economic implications.
- tillgänglighet av system för insamling och omhändertagande,
 - resurshushållning, inbegripet energisparande,
 - återvinning och återanvändning,
 - undvikande av användning av skadliga substanser och produkter samt uppkomst av miljöfarligt avfall,
 - tillämpning av ekonomiska styrmedel på verksamheter, produkter eller grupper av produkter samt utsläpp,
 - ett system för tillståndsgivning, innefattande en rad restriktioner eller ett förbud.
2. Vid bestämmandet i allmänna eller särskilda fall av vilken kombination av åtgärder som utgör bästa miljöpraxis, bör särskild hänsyn tas till
- försiktighetsprincipen,
 - den ekologiska risk som är förbunden med produkten, dess framställning, användning och slutliga omhändertagande,
 - undvikande eller ersättning med mindre förörenande verksamheter eller ämnen,
 - använd mängd
 - möjlig fördel eller nackdel från miljöspunkt med ersättningsmaterial eller annan verksamhetsinriktning
 - framsteg och förändringar i fråga om vetenskaplig kunskap och förståelse,
 - tidsfrister för genomförande,
 - sociala och ekonomiska konsekvenser.

Regulation 3

Best Available Technology

1. The term "Best Available Technology" is taken to mean the latest stage of development (state of the art) of processes, of facilities or of methods of operation which indicate the practical suitability of a particular measure for limiting discharges.

Regel 3

Bästa tillgängliga teknik

1. Med uttrycket "bästa tillgängliga teknik" avses den senaste utvecklingen vad gäller processer, anordningar eller arbetsmetoder som anger att en särskild åtgärd är praktiskt tillämplig för begränsning av utsläpp.

2. In determining whether a set of processes, facilities and methods of operation constitute the Best Available Technology in general or individual cases, special consideration should be given to:

- comparable processes, facilities or methods of operation which have recently been successfully tried out;
- technological advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- the economic feasibility of such technology;
- time limits for application;
- the nature and volume of the emissions concerned;
- non-waste/low-waste technology;
- the precautionary principle.

Regulation 4

Future developments

It therefore follows that "Best Environmental Practice" and "Best Available Technology" will change with time in the light of technological advances and economic and social factors, as well as changes in scientific knowledge and understanding.

ANNEX III

Criteria and measures concerning the prevention of pollution from land-based sources

Regulation 1

General provisions

In accordance with the relevant parts of this Convention the Contracting Parties shall apply the criteria and measures in this Annex in the whole catchment area and take into account Best Environmental Practice (BEP) and Best Available Technology (BAT) as described in Annex II.

2. Vid bestämmande av om en rad processer, anordningar och arbetsmetoder utgör bästa tillgängliga teknik i allmänna eller särskilda fall bör särskild hänsyn tas till

- jämförbara processer, anordningar eller arbetsmetoder som på senare tid har utprovats med framgång,
- tekniska framsteg och förändringar i fråga om vetenskaplig kunskap och förståelse,
- sådan tekniks genomförbarhet från ekonomisk synpunkt,
- tidsfrister för tillämpning,
- art och mängd av de utsläpp som berörs,
- teknik utan avfall/avfallssnål teknik,
- försiktighetsprincipen.

Regel 4

Framtida utveckling

Därför följer det att "bästa miljöpraxis" och "bästa tillgängliga teknik" kommer att förändras med tiden mot bakgrund av såväl tekniska framsteg och ekonomiska och sociala faktorer som förändringar i fråga om vetenskaplig kunskap och förståelse.

BILAGA III

Kriterier och åtgärder beträffande förhindrande av förorening från landbaserade källor

Regel 1

Allmänna bestämmelser

De fördragsslutande parterna skall i enlighet med relevanta delar av konventionen tillämpa de kriterier och åtgärder som anges i denna bilaga i hela tillrinningsområdet och ta hänsyn till bästa miljöpraxis (BEP) och bästa tillgängliga teknik (BAT) som beskrivs i bilaga II.

Regulation 2

Specific requirements

1. Municipal sewage water shall be treated at least by biological or other methods equally effective with regard to reduction of significant parameters. Substantial reduction shall be introduced for nutrients.
2. Water management in industrial plants should aim at closed water systems or at a high rate of circulation in order to avoid waste water wherever possible.
3. Industrial waste waters should be separately treated before mixing with diluting waters.
4. Waste waters containing hazardous substances or other relevant substances shall not be jointly treated with other waste waters unless an equal reduction of the pollutant load is achieved compared to the separate purification of each waste water stream. The improvement of waste water quality shall not lead to a significant increase in the amount of harmful sludge.
5. Limit values for emissions containing harmful substances to water and air shall be stated in special permits.
6. Industrial plants and other point sources connected to municipal treatment plants shall use Best Available Technology in order to avoid hazardous substances which cannot be made harmless in the municipal sewage treatment plant or which may disturb the processes in the plant. In addition, measures according to Best Environmental Practice shall be taken.
7. Pollution from fish-farming shall be prevented and eliminated by promoting and implementing Best Environmental Practice and Best Available Technology.

Regel 2

Särskilda krav

1. Kommunalt avloppsvatten skall renas åtminstone med biologiska eller andra metoder som är lika effektiva med hänsyn till minskning av väsentliga parametrar. Betydande rening av närsalter skall införas.
2. Vattenanvändning inom industrianläggningar bör syfta till så långt som möjligt slutna vattensystem eller till hög recirkulationsgrad i syfte att minska uppkomsten av avloppsvattnen.
3. Industriavloppsvatten bör renas separat före utspädning.
4. Avloppsvatten som innehåller skadliga substanser eller andra relevanta ämnen får inte renas tillsammans med annat avloppsvatten, om inte en lika stor minskning av den förorenande belastningen uppnås i jämförelse med den separata reningen av varje delflöde av avloppsvattnet. Förbättringen av avloppsvattnets kvalitet skall inte leda till en betydande ökning av mängden miljöfarligt slam.
5. Begränsningsvärdet för utsläpp i vattnet och i luften som innehåller skadliga ämnen skall anges i särskilda tillstånd.
6. Industrianläggningar och andra punktkällor som är anslutna till kommunala reningsverk skall använda bästa tillgängliga teknik i syfte att undvika farliga ämnen som inte kan göras ofarliga i det kommunala reningsverket eller som kan störa processerna i reningsverket. Härutöver skall åtgärder vidtas enligt bästa miljöpraxis.
7. Förorening från fiskodling skall förhindras och elimineras genom främjande och genomförande av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik.

8. Pollution from diffuse sources, including agriculture, shall be eliminated by promoting and implementing Best Environmental Practice.
9. Pesticides used shall comply with the criteria established by the Commission.

Regulation 3

Principles for issuing permits for industrial plants

The Contracting Parties undertake to apply the following principles and procedures when issuing the permits referred to in Article 6, paragraph 3 of this Convention:

1. The operator of the industrial plant shall submit data and information to the appropriate national authority using a form of application. It is recommended that the operator negotiates with the appropriate national authority concerning the data required for the application before submitting the application to the authority (agreement on the scope of required information and surveys). At least the following data and information shall be included in the application:

General information

- name, branch, location and number of employees.

Actual situation and/or planned activities

- site of discharge and/or emission;
- type of production, amount of production and/or processing;
- production processes;
- type and amount of raw materials, agents and/or intermediate products;
- amount and quality of untreated wastewater and raw gas from all relevant sources (e.g. process water, cooling water);

8. Förorening från diffusa källor, inbegripet jordbruk, skall elimineras genom främjande och genomförande av bästa miljöpraxis.

9. De bekämpningsmedel som används skall uppfylla av kommissionen fastställda kriterier.

Regel 3

Principer för utfärdande av tillstånd för industrianläggningar

De fördragsslutande parterna förbinder sig att tillämpa följande principer och förfaranden vid utfärdande av de tillstånd som avses i artikel 6 punkt 3 i denna konvention:

1. Den som ansvarar för verksamheten vid industrianläggningen skall i en ansökan överlämna uppgifter och information till vederbörande nationella myndighet. Det rekommenderas att den ansvarige förhandlar med vederbörande nationella myndighet om de uppgifter som behövs för ansökan innan ansökan lämnas in till myndigheten (överenskommelse om omfattningen av nödvändig information och undersökningar). Åtminstone följande uppgifter och information skall tas med i ansökan:

Allmän information

- namn, bransch, lokalisering och antalet anställda.

Aktuellt läge och/eller planerade verksamheter

- plats för utsläpp,
- typ av produktion, produktionsmängd och/eller förädling,
- tillverkningsprocesser,
- typ och mängd av råvaror, kemikalier och/eller mellanprodukter,
- mängd och kvalitet vad avser orenat avloppsvatten och rågas från alla relevanta källor (t.ex. processvatten, kylvatten),

- treatment of wastewater and raw gas with respect to type, process and efficiency of pretreatment and/or final treatment;
- treated wastewater and raw gas with respect to amount and quality at the outlet of the pretreatment and/or final treatment facilities;
- amount and quality of solid and liquid wastes generated during the process and the treatment of wastewater and raw gas;
- treatment of solid and liquid wastes;
- information about measures to prevent process failures and accidental spills;
- present status and possible impact on the environment.

Alternatives and their various impacts concerning, e.g., ecological, economic and safety aspects, if necessary

- other possible production processes;
- other possible raw materials, agents and/or intermediate products;
- other possible treatment technologies.

2. The appropriate national authority shall evaluate the present status and potential impact of the planned activities on the environment.

3. The appropriate national authority issues the permit after comprehensive assessment with special consideration of the above mentioned aspects. At least the following shall be laid down in the permit:

- characterizations of all components (e.g. production capacity) which influence the amount and quality of discharge and/or emissions;
- limit values for amount and quality (load and/or concentration) of direct and indirect discharges and emissions;

- rening av avloppsvatten och rågas med hänsyn till typ, process och förbehandlingens och/eller slutbehandlingens effektivitet,
- renat avloppsvatten och renad rågas med hänsyn till mängd och kvalitet vid utloppet från förbehandling och/eller slutbehandling,
- mängd och karaktär vad avser fast och flytande avfall som uppkommit under processen och reningen av avloppsvatten och rågas,
- behandling av fast och flytande avfall,
- information om åtgärder för att förhindra havarer i processen och oavsiktliga utsläpp,
- nuvarande tillstånd och möjlig miljöpåverkan.

Alternativ, om så är nödvändigt, och deras olika effekter från t.ex. ekologisk, ekonomisk och säkerhetssynpunkt

- andra möjliga tillverkningsprocesser,
- andra möjliga råmaterial, kemikalier och/eller mellanprodukter,
- andra möjliga reningstekniker.

2. Vederbörande nationella myndighet skall bedöma det nuvarande miljötillståndet och tänkbar inverkan på miljön av de planerade verksamheterna.

3. Vederbörande nationella myndighet utfärdar tillståndet efter en allsidig bedömning med särskild hänsyn till ovannämnda aspekter. Åtminstone följande skall fastställas i tillståndet:

- beskrivning av alla faktorer (t.ex. produktionskapacitet) som påverkar mängden av och karaktären på utsläpp,
- begränsningsvärden för mängd av och kvalitet, karaktär, koncentration och/eller mängd av förorening på direkta och indirekta utsläpp.

- instructions concerning:
- construction and safety;
- production processes and/or agents;
- operation and maintenance of treatment facilities;
- recovery of materials and substances and waste disposal;
- type and extent of control to be performed by the operator (self-control);
- measures to be taken in case of process failures and accidental spills;
- analytical methods to be used;
- schedule for modernization, retrofitting and investigations done by the operator;
- schedule for reports of the operator on monitoring and/or selfcontrol, retrofitting and investigation measures.

4. The appropriate national authority or an independent institution authorized by the appropriate national authority shall:

- inspect the amount and quality of discharges and/or emissions by sampling and analysing;
- control the attainment of the permit requirements;
- arrange monitoring of the various impacts of wastewater discharges and emissions into the atmosphere;
- review the permit when necessary.

ANNEX IV

Prevention of pollution from ships

Regulation 1

Co-operation

The Contracting Parties shall, in matters concerning the protection of the Baltic Sea Area from pollution by ships, co-operate:

- anvisningar angående:
- konstruktion och säkerhet,
- tillverkningsprocesser och/eller kemikalier,
- drift och underhåll av reningsanordningar,
- återvinning av material och ämnen samt omhändertagande av avfall,
- typ och omfattning vad avser den kontroll som skall utföras av den som ansvarar för verksamheten (internkontroll),
- åtgärder som skall vidtas vid haverier i processen och vid oavsiktliga utsläpp,
- analysmetoder som skall användas,
- tidsplan för modernisering, upprustning och undersökningar som skall utföras av den som ansvarar för verksamheten,
- tidsplan för rapportering från den ansvarige angående åtgärder för övervakning och/eller internkontroll, upprustning och undersökningar.

4. Vederbörande nationella myndighet eller en oberoende institution som bemyndigats av vederbörande nationella myndighet skall

- undersöka mängden av och karaktären på utsläpp genom provtagning och analys,
- kontrollera att tillståndskraven uppfylls,
- anordna övervakning av effekter av avloppsutsläpp och utsläpp till atmosfären,
- förnya tillståndet vid behov

BILAGA IV

Förhindrande av förorening från fartyg

Regel 1

Samarbete

De fördragsslutande parterna skall i frågor som rör skyddet av Östersjöområdet mot förorening från fartyg samarbeta

- (a) within the International Maritime Organization, in particular in promoting the development of international rules, based, *inter alia*, on the fundamental principles and obligations of this Convention which also includes the promotion of the use of Best Available Technology and Best Environmental Practice as defined in Annex II;
- (b) in the effective and harmonized implementation of rules adopted by the International Maritime Organization.

Regulation 2

Assistance in investigations

The Contracting Parties shall, without prejudice to Article 4, paragraph 3 of this Convention, assist each other as appropriate in investigating violations of the existing legislation on anti-pollution measures, which have occurred or are suspected to have occurred within the Baltic Sea Area. This assistance may include but is not limited to inspection by the competent authorities of oil record books, cargo record books, log books and engine log books and taking oil samples for analytical identification purposes.

Regulation 3

Definitions

For the purposes of this Annex:

1. "Administration" means the Government of the Contracting Party under whose authority the ship is operating. With respect to a ship entitled to fly a flag of any State, the Administration is the Government of that State. With respect to fixed or floating platforms engaged in exploration and exploitation of the sea-bed and subsoil thereof adjacent to the coast over which the coastal State exercises sov-

(a) inom den internationella sjöfartsorganisationen, IMO, särskilt för att främja utvecklingen av internationella regler som bygger bl.a. på de grundläggande principerna och skyldigheterna i denna konvention, vilket även innehåller främjande av användning av bästa tillgängliga teknik och bästa miljöpraxis enligt definitionen i bilaga II,

(b) vid det effektiva och samordnade genomförandet av regler som antagits av Internationella sjöfartsorganisationen.

Regel 2

Bistånd vid undersökningar

De fördragsslutande parterna skall, med beaktande av artikel 4 punkt 3 i denna konvention, bistå varandra på lämpligt sätt vid undersökning av överträdelser av gällande lagstiftning om åtgärder mot förorening som skett eller som misstänks ha skett inom Östersjöområdet. Sådant bistånd kan innehålla, men är ej begränsat till, granskning genom behöriga myndigheter av oljedagböcker, lastdagböcker, skepps- och maskindagböcker samt tagande av oljeprov för analytisk identifiering.

Regel 3

Definitioner

I denna bilaga avses med

1. "administration": den fördragsslutande parts regering under vars myndighet fartyget lyder. I fråga om ett fartyg som har rätt att föra en viss stats flagga, är administrationen denna stats regering. I fråga om fasta eller flytande plattformar som används för undersökning av och utvinning från den del av havsbotten och dess underlag som gränsar till den kust över vilken kuststaten utövar suveräna rättigheter

ereign rights for the purposes of exploration and exploitation of their natural resources, the Administration is the Government of the coastal State concerned.

2.(a) "Discharge", in relation to harmful substances or effluents containing such substances, means any release howsoever caused from a ship and includes any escape, disposal, spilling, leaking, pumping, emitting or emptying;

(b) "Discharge" does not include:

- (i) dumping within the meaning of the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter done at London on 29 December 1972; or
- (ii) release of harmful substances directly arising from the exploration, exploitation and associated off-shore processing of sea-bed mineral resources; or
- (iii) release of harmful substances for purposes of legitimate scientific research into pollution abatement or control.

3. The term "from the nearest land" means from the baseline from which the territorial sea of the territory in question is established in accordance with international law.

4. The term "jurisdiction" shall be interpreted in accordance with international law in force at the time of application or interpretation of this Annex.

5. The term "MARPOL 73/78" means the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto.

med avseende på undersökning och utvinning av naturtillgångarna, är administrationen ifrågavarande kuststats regering.

2.(a) "utsläpp": i fråga om skadliga ämnen eller utflöden som innehåller sådana ämnen, varje utsläpp, oavsett hur det orsakats, från ett fartyg och innefattar varje utströmning, kvittblivning, spill, läckage, utpumpning, utspridning eller uttömning,

(b) med "utsläpp" avses ej

- (i) dumpning som avses i konventionen om förhindrande av havsföroringar till följd av dumpning av avfall, avslutad i London den 29 december 1972, eller
- (ii) utsläpp av skadliga ämnen som direkt orsakas av undersökning, utvinning och därmed förenad, ej landbaserad bearbetning av havsbottens mineraltillgångar, eller
- (iii) utsläpp av skadliga ämnen för behörig vetenskaplig forskning angående bekämpning eller kontroll av förorening.

3. uttrycket "från närmaste land": från den baslinje från vilken territorialhavet för ifrågavarande territorium räknas enligt internationell rätt.

4. "jurisdiktion": den tolkning av termen som är i enlighet med den internationella rätt som gäller vid tidpunkten för tillämpning eller tolkning av denna bilaga.

5. uttrycket "MARPOL 73/78": 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg, ändrad genom 1978 års protokoll till denna.

Regulation 4

Application of the Annexes of MARPOL
73/78

Subject to Regulation 5 the Contracting Parties shall apply the provisions of the Annexes of MARPOL 73/78.

Regulation 5

Sewage

The Contracting Parties shall apply the provisions of paragraphs A to D and F and G of this Regulation on discharge of sewage from ships while operating in the Baltic Sea Area.

A. Definitions

For the purposes of this Regulation:

1. "Sewage" means:

- (a) drainage and other wastes from any form of toilets, urinals, and WC scuppers;
- (b) drainage from medical premises (dispensary, sick bay, etc.) via wash basins, wash tubs and scuppers located in such premises;
- (c) drainage from spaces containing living animals; or
- (d) other waste waters when mixed with the drainages defined above.

2. "Holding tank" means a tank used for the collection and storage of sewage.

B. Application

The provisions of this Regulation shall apply to:

- (a) ships of 200 tons gross tonnage and above;
- (b) ships of less than 200 tons gross tonnage which are certified to carry more than 10 persons;

Regel 4

Tillämpning av bilagorna till MARPOL
73/78

Med förbehåll för regel 5 skall de fördragsslutande parterna tillämpa bestämmelserna i bilagorna till MARPOL 73/78.

Regel 5

Toalettavfall

De fördragsslutande parterna skall tillämpa bestämmelserna i avsnitt A – D och F och G i denna regel om utsläpp av toalettavfall från fartyg som används i Östersjöområdet.

A. Definitioner

I denna regel avses med

1. "toalettavfall":

- (a) avlopp och annat avfall från varje form av toalett, urinoar och spygatt i toalettrum.
- (b) avlopp från sjukvårdslokaler (apotek, sjukhytt etc.) via tvättställ, badkar och spygatt i sådana lokaler,
- (c) avlopp från utrymme som innehåller levande djur, eller
- (d) annat spillvatten som är blandat med avlopp som anges i det föregående.

2. "uppsamlingstank": en tank som används för att samla och magasinera toalettavfall.

B. Tillämpningsområde

Bestämmelserna i denna regel skall tillämpas på

- (a) fartyg med en bruttodräktighet av minst 200 registerton,
- (b) fartyg med en bruttodräktighet som ej uppgår till 200 registerton och som är godkända för transport av mer än tio personer,

(c) ships which do not have a measured gross tonnage and are certified to carry more than 10 persons.

C. Discharge of sewage

1. Subject to the provisions of paragraph D of this Regulation, the discharge of sewage into the sea is prohibited, except when:

(a) the ship is discharging comminuted and disinfected sewage using a system approved by the Administration at a distance of more than 4 nautical miles from the nearest land, or sewage which is not comminuted or disinfected at a distance of more than 12 nautical miles from the nearest land, provided that in any case the sewage that has been stored in holding tanks shall not be discharged instantaneously but at a moderate rate when the ship is en route and proceeding at not less than 4 knots; or

(b) the ship has in operation a sewage treatment plant which has been approved by the Administration, and

- (i) the test results of the plant are laid down in a document carried by the ship;
- (ii) additionally, the effluent shall not produce visible floating solids in, nor cause discolouration of the surrounding water.

2. When the sewage is mixed with wastes or waste water having different discharge requirements, the more stringent requirements shall apply.

D. Exceptions

Paragraph C of this Regulation shall not apply to:

(a) the discharge of sewage from a ship necessary for the purpose of securing the

(c) fartyg för vilka bruttodräktighet ej fastställts och som är godkända för transport av mer än tio personer.

C. Utsläpp av toalettavfall

1. Om annat ej följer av bestämmelserna i avsnitt D i denna regel, skall utsläpp av toalettavfall i havet vara förbjudet utom när

(a) fartyget släpper ut finfördelat och desinficerat toalettavfall med användande av ett system som godkänts av administrationen, på ett avstånd av mer än 4 nautiska mil från närmaste land, eller toalettavfall, som ej är finfördelat eller desinficerat, på ett avstånd av mer än 12 nautiska mil från närmaste land, under förutsättning i varje fall att toalettavfall som magasinerats i uppsamlingstank ej släpps ut momentant utan med måttlig hastighet när fartyget är under gång med en fart av minst 4 knop, eller

(b) fartyget har i användning ett reningsverk för toalettavfall som är godkänt av administrationen, och

- (i) provningsresultaten för verket är angivna i en handling som medförs ombord, och
- (ii) utflödet ej ger synliga flytande fasta partiklar i omgivande vatten och ej heller missfärgar detta.

2. När toalettavfallet är blandat med avfall eller spillvatten för vilket avvikande utsläpps-föreskrifter gäller, skall de strängaste föreskrifterna tillämpas.

D. Undantag

Avsnitt C i denna regel skall inte tillämpas på

(a) sådant utsläpp av toalettavfall från fartyg som är nödvändigt för fartygets och de om-

safety of a ship and those on board or saving life at sea; or

(b) the discharge of sewage resulting from damage to a ship or its equipment if all reasonable precautions have been taken before and after the occurrence of the damage for the purpose of preventing or minimizing the discharge.

E. Reception facilities

- Each Contracting Party undertakes to ensure the provision of facilities at its ports and terminals of the Baltic Sea Area for the reception of sewage, without causing undue delay to ships, adequate to meet the needs of the ships using them.
- To enable pipes of reception facilities to be connected with the ship's discharge pipeline, both lines shall be fitted with a standard discharge connection in accordance with the following table:

**Standard dimensions of flanges
for discharge connections**

Description	Dimension
Outside diameter	210 mm
Inner diameter	According to pipe outside diameter
Bolt circle diameter	170 mm
Slots in flange	4 holes 18 mm in diameter equidistantly placed on a bolt circle of the above diameter, slotted to the flange periphery. The slot width to be 18 mm
Flange thickness	16 mm
Bolts and nuts: quantity and diameter	4, each of 16 mm in diameter and of suitable length

The flange is designed to accept pipes up to a maximum internal diameter of 100 mm and shall be of steel or other equivalent material having a flat face. This flange, together with a suitable gasket, shall be suitable for a service pressure of 6 kg/cm².

bordvarandes säkerhet eller för räddande av människoliv till sjöss, eller

(b) sådant utsläpp av toalettvavfall som är en följd av en skada på fartyget eller dess utrustning, om alla rimliga försiktighetsåtgärder har vidtagits före och efter skadans uppkomst i syfte att hindra eller så långt som möjligt begränsa utsläppet.

E. Mottagningsanordningar

- Varje fördragsslutande part förbinder sig att säkerställa att i dess hamnar och terminaler i Östersjöområdet tillhandahålls sådana anordningar för mottagande av toalettvavfall som, utan att otillbörlig försening orsakas fartygen, är tillräckliga för att tillgodose behoven hos de fartyg som använder dem.
- För att möjliggöra anslutning av mottagningsanordningarnas rörledningar till fartygets utsläppsörörledningar skall båda ledningarna vara försedda med en standardiserad anslutning i enlighet med följande uppställning.

**Standarddimensioner för flänsar på
utsläppsanslutningar**

Beskrivning	Dimension
Yttre diameter	210 mm
Inre diameter	Motsvarande yttre rördiametern
Bultcirkeldiameter	170 mm
Urtag i flänsen	4 hal med en diameter av 18 mm placerade på lika avstånd längs en bultcirkel med ovan angiven diameter. Hälén skall ha urtag till flänskanten. Bredden på urtagen skall vara 18 mm
Flänstjocklek	16 mm
Bultar och muttrar: antal och diameter	4, var och en med en diameter av 16 mm och med lämplig längd

Flänsen skall passa till rörledningar med en största innerdiameter av 100 mm och skall vara av stål eller annat likvärdigt material och ha plan yta. Flänsen, med lämplig packning, skall tåla ett arbetstryck av 6 kg/cm².

For ships having a moulded depth of 5 meters and less, the inner diameter of the discharge connection may be 38 millimetres.

F. Surveys

1. Ships which are engaged in international voyages in the Baltic Sea Area shall be subject to surveys as specified below:

(a) An initial survey before the ship is put into service or before the Certificate required under paragraph G of this Regulation is issued for the first time including a survey of the ship which shall be such as to ensure that:

- (i) when the ship is equipped with a sewage treatment plant the plant shall meet operational requirements based on the standards and test methods recommended by the Commission and shall be approved by the Administration;
- (ii) when the ship is fitted with a system to comminute and disinfect the sewage, such system shall meet operational requirements based on the standards and test methods recommended by the Commission and shall be approved by the Administration;
- (iii) when the ship is equipped with a holding tank the capacity of such tank shall be to the satisfaction of the Administration for the retention of all sewage, having regard to the operation of the ship, the number of persons on board and other relevant factors. The holding tank shall meet operational requirements based on the standards and test methods recommended by the Commission and shall be approved by the Administration; and

På fartyg med ett malldjup av 5 meter eller mindre får innerdiametern på utsläppsanslutningen vara 38 millimeter.

F. Besiktningar

1. Fartyg som används för resor i Östersjöområdet skall genomgå nedan angivna besiktningar:

- (a) En första besiktning innan fartyget sätts i trafik eller innan det certifikat som krävs enligt avsnitt G i denna regel utfärdas första gången, vilken besiktning skall omfatta en sådan besiktning av fartyget som skall säkerställa att
 - (i) när fartyget är utrustat med ett rengöringsverk för toalettavfall, reningsverket uppfyller sådana föreskrifter för driften som är grundade på normer och provningsmetoder, som rekommenderats av kommissionen och skall vara godkänt av administrationen,
 - (ii) när fartyget är försedd med ett system för sönderdelning och desinficering av toalettavfall, skall systemet uppfylla sådana föreskrifter för driften som är grundade på normer och provningsmetoder som rekommenderats av kommissionen och skall vara godkänt av administrationen,
 - (iii) när fartyget är försedd med en uppsamlingstank, denna tanks kapacitet kan godtas av administrationen som magasin för allt toalettavfall med hänsyn till fartygets användning, antalet personer ombord och andra omständigheter av betydelse. Uppsamlingstanken skall uppfylla föreskrifter för driften som är grundade på normer och provningsmetoder som rekommenderats av kommissionen och skall vara godkänd av administrationen, och

(iv) the ship is equipped with a pipeline to discharge sewage to a reception facility. The pipeline should be fitted with a standard shore connection in accordance with paragraph E, or for ships in dedicated trades, alternatively with other standards which can be accepted by the Administration such as quick connection couplings.

This survey shall be such as to ensure that equipment, fittings, arrangements and materials fully comply with the applicable requirements of this Regulation.

The Administration shall recognize the "Certificate of Type Test" for sewage treatment plants issued under the authority of other Contracting Parties.

(b) Periodical surveys at intervals specified by the Administration but not exceeding five years which shall be such as to ensure that the equipment, fittings, arrangements and materials fully comply with the applicable requirements of this Regulation.

2. Surveys of the ship as regards enforcement of the provisions of this Regulation shall be carried out by officers of the Administration. The Administration may, however, entrust the surveys either to surveyors nominated for the purpose or to organizations recognized by it. In every case the Administration concerned fully guarantees the completeness and efficiency of the surveys.

3. After any survey of the ship has been completed, no significant change shall be made in the equipment, fittings, arrangements, or material covered by the survey without the approval of the Administration, except the direct replacement of such equipment or fittings.

(iv) fartyget är utrustat med en rörledning för avlämnande av toalettavfall till en mottagningsanordning. Rörledningen bör vara utrustad med en standardiserad landanslutning enligt avsnitt E eller i fråga om fartyg i särskild trafik, alternativt enligt andra normer som kan godtas av administrationen som t.ex. snabbkopplingsanslutning.

Denna besiktning syftar till att säkerställa att utrustningen, anordningarna, arrangemangen och materialet helt uppfyller tillämpliga föreskrifter i denna regel.

Administrationen skall erkänna "typprovningscertifikat" för reningsverk för toalettavfall som utfärdats av övriga födragsslutande parter.

b) Periodiska besiktningar med mellanrum som fastställs av administrationen, dock ej överstigande fem år, vilka syftar till att säkerställa att fartygets utrustning, anordningar, arrangemang och material helt uppfyller tillämpliga föreskrifter i denna regel.

2. Besiktningar av fartyg med avseende på iakttagandet av bestämmelserna i denna regel skall utföras av tjänstemän hos administrationen. Administrationen får dock anförtro besiktningarna antingen åt inspektörer, som uteses för ändamålet, eller åt organisationer som godkänts av administrationen. Vederbörande administration svarar i varje fall helt för besiktningens fullständighet och effektivitet.

3. Sedan besiktning av fartyget avslutats får ej utan administrationens medgivande göras väsentlig förändring i fråga om utrustning, anordningar, arrangemang eller material som besiktningen omfattat, utom direkt utbyte av sådan utrustning eller sådana anordningar.

G. Certificate

1. A Sewage Pollution Prevention Certificate shall be issued to ships certified to carry more than 50 persons which are engaged in international voyages in the Baltic Sea Area, after survey in accordance with the provisions of paragraph F of this Regulation.
2. Such Certificate shall be issued either by the Administration or by any person or organization duly authorized by it. In every case the Administration assumes full responsibility for the Certificate.
3. The Sewage Prevention Certificate shall be drawn up in a form corresponding to the model given in the appendix to Annex IV of MARPOL 73/78. If the language is not English, the text shall include a translation into English.
4. A Sewage Pollution Prevention Certificate shall be issued for a period certified by the Administration, which shall not exceed five years.
5. A Certificate shall cease to be valid if significant alterations have taken place in the equipment, fittings, arrangements or materials required without the approval of the Administration except the direct replacement of such equipment or fittings.

ANNEX V

Exemptions from the general prohibition of dumping of waste and other matter in the Baltic Sea Area

Regulation 1

In accordance with Article 11, paragraph 2 of this Convention the prohibition of dumping shall not apply to the disposal at sea of dredged materials provided that:

G. Certifikat

1. Ett föroreningsskyddscertifikat för toalettavfall skall utfärdas efter besiktning i enlighet med bestämmelserna i avsnitt F i denna regel för fartyg som är godkända för transport av mer än 50 personer och som används för internationella resor i Östersjöområdet.
2. Sådant certifikat skall utfärdas antingen av administrationen eller av en person eller organisation som vederbörligen bemynthigats därtill av administrationen. I varje fall påtar sig administrationen fullt ansvar för certifikatet.
3. Förareningsskyddscertifikatet för toalettavfall skall avfattas i en form som överensstämmer med formuläret i bihanget till bilaga IV i MARPOL 73/78. Om språket inte är engelska, skall texten innehålla en översättning till engelska.
4. Ett föroreningsskyddscertifikat för toalettavfall skall utfärdas med en av administrationen fastställd giltighetstid som ej får överstiga fem år.
5. Ett certifikat skall upphöra att gälla om väsentliga ändringar har vidtagits utan administrationens medgivande i fråga om föreskriven utrustning, anordningar, arrangemang eller material, med undantag av direkt utbyte av sådan utrustning eller sådana anordningar.

BILAGA V

Undantag från det allmänna förbudet mot dumpning av avfall och andra ämnen i Östersjöområdet

Regel 1

Enligt artikel 11 punkt 2 i denna konvention skall förbudet mot dumpning ej gälla vid kvittblixning till havs av muddermaterial under förutsättning att

- (a) the dumping of dredged material containing harmful substances indicated in Annex I is only permitted according to the guidelines adopted by the Commission; and
- (b) the dumping is carried out under a prior special permit issued by the appropriate national authority, either
 - (i) within the area of internal waters and the territorial sea of the Contracting Party; or
 - (ii) outside the area of internal waters and the territorial sea, whenever necessary, after prior consultations in the Commission.

When issuing such permits the Contracting Party shall comply with the provisions in Regulation 3 of this Annex.

Regulation 2

1. The appropriate national authority referred to in Article 11, paragraph 2 of this Convention shall:
 - (a) issue the special permits provided for in Regulation 1 of this Annex;
 - (b) keep records of the nature and quantities of matter permitted to be dumped and the location, time and method of dumping;
 - (c) collect available information concerning the nature and quantities of matter that has been dumped in the Baltic Sea Area recently and up to the coming into force of this Convention, provided that the dumped matter in question could be liable to contaminate water or organisms in the Baltic Sea Area, to be caught by fishing equipment, or otherwise to give rise to harm, and information concerning the location, time and method of such dumping.

- (a) dumpning av muddermaterial som innehåller skadliga ämnen, vilka anges i bilaga I, endast är tillåten i enlighet med av kommissionen antagna riktlinjer, och
- (b) dumpningen utförs enligt ett på förhand meddelat särskilt tillstånd av behörig nationell myndighet antingen
 - (i) inom den födragslutanande partens inre vatten och territorialhav eller
 - (ii) utanför inre vatten och territorialhav, då det är nödvändigt, efter tidigare samråd inom kommissionen.

Då den födragslutanande parten utfärdar sådana tillstånd, skall den iaktta bestämmelserna i regel 3 i denna bilaga.

Regel 2

1. Den behöriga nationella myndighet som avses i artikel 11 punkt 2 i denna konvention skall
 - (a) utfärda de särskilda tillstånd som föreskrivs i regel 1 i denna bilaga,
 - (b) föra bok över arten och mängden ämnen för vilka dumpning medges samt över platsen, tidpunkten och sättet för dumpningen.
 - (c) insamla tillgänglig information om arten och mängden ämnen som nyligen och fram till denna konventions ikraftträdande har dumpats i Östersjöområdet, under förutsättning att ifrågavarande dumpade ämnen kan förorena vatten eller organismer i Östersjöområdet, fastna i fiskeredskap eller på annat sätt orsaka skada samt information om platsen, tidpunkten och sättet för dumpningen.

2. The appropriate national authority shall issue special permits in accordance with Regulation 1 of this Annex in respect of matter intended for dumping in the Baltic Sea Area:

- (a) loaded in its territory;
- (b) loaded by a ship or aircraft registered in its territory or flying its flag, when the loading occurs in the territory of a State which is not a Contracting Party to this Convention.

3. Each Contracting Party shall report to the Commission, and where appropriate to other Contracting Parties, the information specified in sub-paragraph 1 (c) of Regulation 2 of this Annex. The procedure to be followed and the nature of such reports shall be determined by the Commission.

Regulation 3

When issuing special permits according to Regulation 1 of this Annex the appropriate national authority shall take into account:

- (a) the quantity of dredged material to be dumped;
- (b) the content of harmful substances as referred to in Annex I;
- (c) the location (e.g. co-ordinates of the dumping area, depth and distance from the coast) and its relation to areas of special interest (e.g. amenity areas, spawning, nursery and fishing areas, etc.);
- (d) the water characteristics, if dumping is carried out outside the territorial sea, consisting of:
 - (i) hydrographic properties (e.g. temperature, salinity, density, profile);

2. Den behöriga nationella myndigheten skall utfärda särskilt tillstånd enligt regel 1 i denna bilaga beträffande ämnen som avses att dumpas i Östersjöområdet och som

- (a) lastats inom dess territorium,
- (b) lastats på ett fartyg eller luftfartyg som är registrerat inom dess territorium eller för dess flagga, då lastningen äger rum inom en stats territorium som inte är födragsslutande part i denna konvention.

3. Varje födragsslutande part skall ge kommissionen och, vid behov, de övriga födragsslutande parterna den information som anges i regel 2 punkt 1 (c) i denna bilaga. Det förfarande som därvid skall iakttas och arten av sådana meddelanden skall fastställas av kommissionen.

Regel 3

Då särskilda tillstånd enligt regel 1 i denna bilaga utfärdas, skall den behöriga nationella myndigheten beakta

- (a) mängden muddermaterial som skall dumpas,
- (b) innehållet av skadliga ämnen som avses i bilaga I,
- (c) platsen (t.ex. dumpningsområdets koordinater, djup samt avstånd från kusten) och dess förhållande till områden av särskilt intresse (t.ex. skönhets- och rekreationsområden, fiskars lekområden och yngeluppväxtområden, fiskcområden m.m.),
- (d) vattnets egenskaper, om dumpningen utförs utanför territorialhavet, nämligen
 - (i) hydrografiska förhållanden (t.ex. temperatur, salthalt, densitet, skiftningsförhållanden).

- (ii) chemical properties (e.g. pH, dissolved oxygen, nutrients);
- (iii) biological properties (e.g. primary production and benthic animals);

the data should include sufficient information on the annual mean levels and seasonal variation of the properties mentioned in this paragraph; and

- (c) the existence and effects of other dumping which may have been carried out in the dumping area.

Regulation 4

Reports made in accordance with Article 11, paragraph 5 of this Convention shall include the information to be provided in the Reporting Form to be determined by the Commission.

ANNEX VI

Prevention of pollution from offshore activities

Regulation 1

Definitions

For the purposes of this Annex:

1. "Offshore activity" means any exploration and exploitation of oil and gas by a fixed or floating offshore installation or structure including all associated activities thereon;
2. "Offshore unit" means any fixed or floating offshore installation or structure engaged in gas or oil exploration, exploitation or production activities, or loading or unloading of oil;

- (ii) kemiska förhållanden (t.ex. pH, syrgashalt, närsalter),
- (iii) biologiska förhållanden (t.ex. primärproduktion och bottenlevande djur);

uppgifterna bör omfatta tillräcklig information om årsmedelvärdens och årstidsvariation för de data som nämns i detta stycke, samt

- c) förekomst och effekter av annan dumping som kan ha utförts i dumpningsområdet.

Regel 4

Rapporter i enlighet med artikel 11 punkt 5 i denna konvention skall omfatta de upplysningar som skall ges på det rapportformulär som fastställs av kommissionen.

BILAGA VI

Förhindrande av förorening från offshoreverksamhet

Regel 1

Definitioner

I denna bilaga avses med

1. "offshore-verksamhet": undersökning och utvinning av olja och gas från en fast eller flytande offshore-anläggning eller -konstruktion, inbegripet all därmed sammanhängande verksamhet på denna,
2. "offshore-enhet": varje fast eller flytande offshore-anläggning eller -konstruktion som används vid verksamhet som avser prospektion, utvinning eller produktion av gas eller olja eller vid lastning eller lossning av olja,

3. "Exploration" includes any drilling activity but not seismic investigations;
4. "Exploitation" includes any production, well testing or stimulation activity.

Regulation 2

Use of Best Available Technology and Best Environmental Practice

The Contracting Parties undertake to prevent and eliminate pollution from offshore activities by using the principles of Best Available Technology and Best Environmental Practice as defined in Annex II.

Regulation 3

Environmental impact assessment and monitoring

1. An environmental impact assessment shall be made before an offshore activity is permitted to start. In case of exploitation referred to in Regulation 5 the outcome of this assessment shall be notified to the Commission before the offshore activity is permitted to start.
2. In connection with the environmental impact assessment the environmental sensitivity of the sea area around a proposed offshore unit should be assessed with respect to the following:
 - (a) the importance of the area for birds and marine mammals;
 - (b) the importance of the area as fishing or spawning grounds for fish and shellfish, and for aquaculture;
 - (c) the recreational importance of the area;

3. "undersökning": innehåller borrhingsverksamhet men inte seismiska undersökningar,

4. "utvinning": innehåller produktion, undersökning eller stimulering av källor.

Regel 2

Användning av bästa tillgängliga teknik och bästa miljöpraxis

De fördragsslutande staterna förbinder sig att förhindra och eliminera förorening från offshore-verksamhet genom användning av principerna om bästa tillgängliga teknik och bästa miljöpraxis enligt definitionen i bilaga II.

Regel 3

Miljökonsekvensbedömning och övervakning

1. En miljökonsekvensbeskrivning skall göras innan en offshore-verksamhet får tillstånd att påbörjas. I fråga om utvinning som avses i regel 5, skall resultatet av denna beskrivning meddelas kommissionen innan offshore-verksamheten får tillstånd att påbörjas.
2. I samband med miljökonsekvensbeskrivningen bör havsområdets känslighet runt omkring en föreslagen offshore-enhet bedömas med hänsyn till följande:
 - (a) områdets betydelse för fåglar och marina däggdjur,
 - (b) områdets betydelse som fiskeplats eller yngelplats för fiskar och skaldjur samt för havsodling,
 - (c) områdets betydelse från rekreationssynpunkt,

(d) the composition of the sediment measured as: grain size distribution, dry matter, ignition loss, total hydrocarbon content, and Ba, Cr, Pb, Cu, Hg and Cd content;

(e) the abundance and diversity of benthic fauna and the content of selected aliphatic and aromatic hydrocarbons.

3. In order to monitor the consequent effects of the exploration phase of the offshore activity studies, at least those referred to in subparagraph (d) above, shall be carried out before and after the operation.

4. In order to monitor the consequent effects of the exploitation phase of the offshore activity studies, at least those referred to in subparagraphs (d) and (e) above, shall be carried out before the operation, at annual intervals during the operation, and after the operation has been concluded.

Regulation 4

Discharges on the exploration phase

1. The use of oil-based drilling mud or muds containing other harmful substances shall be restricted to cases where it is necessary for geological, technical or safety reasons and only after prior authorization by the appropriate national authority. In such cases appropriate measures shall be taken and appropriate installations provided in order to prevent the discharge of such muds into the marine environment.

2. Oil-based drilling muds and cuttings arising from the use of oil-based drilling muds should not be discharged in the Baltic Sea Area but taken ashore for final treatment or disposal in an environmentally acceptable manner.

(d) sedimentets sammansättning med avseende på: kornstorleksfördelning, torrsubstsans, glödgningsförlust, totala halt av kolväte samt halten av Ba, Cr, Pb, Cu, Hg och Cd,

(e) förekomst och mängfald vad avser den bottenlevande faunan samt innehåll av utvalda alifatiska och aromatiska kolväten.

3. I syfte att övervaka effekterna av undersökningsfasen skall undersökningar enligt (d) ovan genomföras före och efter arbetet.

4. I syfte att övervaka effekterna av utvinningsstadiet skall undersökningar enligt (d) och (e) ovan genomföras före arbetet, med årliga mellanrum under arbetet och efter det att arbetet har avslutats.

Regel 4

Utsläpp under undersökningsstadiet

1. Användningen av oljebaserad borrvätska eller vätska som innehåller andra skadliga ämnen skall begränsas till de fall då det är nödvändigt av geologiska, tekniska eller säkerhetsskäl och endast efter föregående tillstånd av den behöriga nationella myndigheten. I sådana fall skall lämpliga åtgärder vidtas och ändamålsenliga anordningar finnas tillgängliga för att förhindra utsläpp av sådan vätska i den marina miljön.

2. Oljebaserat borrslam och borrhax som härrör från användningen av oljebaserad borrvätska bör inte släppas ut i Östersjöområdet utan föras iland för slutlig behandling eller omhändertagande på ett från miljösynpunkt godtagbart sätt.

3. The discharge of water-based mud and cuttings shall be subject to authorization by the appropriate national authority. Before authorization the content of the water-based mud must be proven to be of low toxicity.
4. The discharge of cuttings arising from the use of water based drilling mud shall not be permitted in specifically sensitive parts of the Baltic Sea Area such as confined or shallow areas with limited water exchange and areas characterized by rare, valuable or particularly fragile ecosystems.

Regel 5

Discharges on the exploitation phase

In addition to the provisions of Annex IV the following provisions shall apply to discharges:

- (a) all chemicals and materials shall be taken ashore and may be discharged only exceptionally after obtaining permission from the appropriate national authority in each individual operation;
- (b) the discharge of production water and displacement water is prohibited unless its oil content is proven to be less than 15 mg/l measured by the methods of analysis and sampling to be adopted by the Commission;
- (c) if compliance with this limit value cannot be achieved by the use of Best Environmental Practice and Best Available Technology the appropriate national authority may require adequate additional measures to prevent possible pollution of the marine environment of the Baltic Sea Area and allow, if necessary, a higher limit value which shall, however, be as low as possible and in no case exceed 40 mg/l; the oil content shall be measured as provided in sub-paragraph (b) above.

3. För utsläpp av vattenbaserat slam och kax krävs tillstånd av den behöriga nationella myndigheten. Innan tillstånd ges, måste visas att innehållet i det vattenbaserade slammet har låg toxicitet.
4. Utsläpp av kax som härrör från användningen av vattenbaserat borrlam är inte tillåtet i särskilt känsliga delar av Östersjöområdet som t.ex. inneslutna eller grunda områden med begränsad vattenväxling och områden som kännetecknas av sällsynta, värdefulla eller särskilt ömtäliga ekosystem.

Regel 5

Utsläpp under utvinningsstadet

Utöver bestämmelserna i bilaga IV skall följande bestämmelser gälla för utsläpp:

- (a) alla kemikalier och andra ämnen skall föras island och får endast i undantagsfall släppas ut efter erhållande av tillstånd från den behöriga myndigheten i varje enskilt fall,
- (b) utsläpp av produktionsvatten och ballastvatten är förbjudet om inte oljeinnehållet är mindre än 15 mg/l, mätt med analys- och provtagningsmetoder som skall antas av kommissionen.
- (c) om detta gränsvärde inte kan uppnås genom användning av bästa miljöpraxis och bästa tillgängliga teknik får den behöriga nationella myndigheten kräva ytterligare lämpliga åtgärder för att förhindra eventuell förorening av Östersjöområdets marina miljö och vid behov medge ett högre gränsvärde, som emellertid skall vara så lågt som möjligt och inte i något fall överstiga 40 mg/l; oljeinnehållet skall mätas såsom föreskrivs i (b) ovan.

(d) the permitted discharge shall not, in any case, create any unacceptable effects on the marine environment;

(e) in order to benefit from the future development in cleaning and production technology, discharge permits shall be regularly reviewed by the appropriate national authority and the discharge limits shall be revised accordingly.

Regulation 6

Reporting procedure

Each Contracting Party shall require that the operator or any other person having charge of the offshore unit shall report in accordance with the provisions of Regulation 5.1 of Annex VII of this Convention.

Regulation 7

Contingency planning

Each offshore unit shall have a pollution emergency plan approved in accordance with the procedure established by the appropriate national authority. The plan shall contain information on alarm and communication systems, organization of response measures, a list of prepositioned equipment and a description of the measures to be taken in different types of pollution incidents.

Regulation 8

Disused offshore units

The Contracting Parties shall ensure that abandoned, disused offshore units and accidentally wrecked offshore units are entirely removed and brought ashore under the responsibility of the owner and that disused drilling wells are plugged.

(d) det tillåtna utsläppet får inte i något fall inte ge upphov till oacceptabla effekter på den marina miljön,

(e) för att dra nytta av den framtida utvecklingen vad gäller renings- och produktionsteknik skall tillstånd regelbundet omprövas av den behöriga nationella myndigheten och utsläppsgränserna ändras i enlighet därmed.

Regel 6

Rapporteringsförfarande

Varje födragsslutande part skall kräva att operatören eller någon annan person som har ansvaret för offshore-enheten avlämnar rapport enligt bestämmelserna i regel 5.1 i bilaga VII till denna konvention.

Regel 7

Beredskapsplanering

Varje offshore-enhet skall ha en beredskapsplan som godkänts i enlighet med ett av den behöriga myndigheten fastställt förfarande. Planen skall innehålla uppgifter om larm- och kommunikationssystem, organisation av insatser, en förteckning över på förhand utplacerad utrustning samt en beskrivning av de åtgärder som skall vidtas vid olika slags förureningsolyckor.

Regel 8

Offshore-enheter som ej längre används

De födragsslutande parterna skall säkerställa att övergivna, ej längre använda offshore-enheter och offshore-enheter som havarerat avlägsnas fullständigt och förs i land under ägarrens ansvar och att borrhål som ej längre används pluggas igen.

Regulation 9

Exchange of information

The Contracting Parties shall continuously exchange information through the Commission on the location and nature of all planned or accomplished offshore activities and on the nature and amounts of discharges as well as on contingency measures that are undertaken.

ANNEX VII

Response to pollution incidents

Regulation 1

General Provisions

1. The Contracting Parties undertake to maintain the ability to respond to pollution incidents threatening the marine environment of the Baltic Sea Area. This ability shall include adequate equipment, ships and manpower prepared for operations in coastal waters as well as on the high sea.

2.(a) In addition to the incidents referred to in Article 13 the Contracting Party shall also notify without delay those pollution incidents occurring within its response region, which affect or are likely to affect the interests of other Contracting Parties.

(b) In the event of a significant pollution incident other Contracting Parties and the Commission shall also be informed as soon as possible.

3. The Contracting Parties agree that subject to their capabilities and the availability of relevant resources, they shall co-operate in responding to pollution incidents when the severity of such incidents so justify.

Regel 9

Informationsutbytte

De fördragsslutande parterna skall fortlöpande utbyta information genom kommissionen angående platsen för och typ av all planerad eller genomförd offshore-verksamhet och angående typ och mängd av utsläpp samt beredskapsåtgärder som vidtagits.

BILAGA VII

Insatser vid föroreningolyckor

Regel 1

Allmänna bestämmelser

1. De fördragsslutande parterna förbinder sig att upprätthålla beredskap för att kunna genomföra insatser vid föroreningolyckor som hotar Östersjöområdets marina miljö. Denna beredskap skall omfatta lämplig utrustning, fartyg och personal som förberetts för insatser såväl i kustvatten som på öppna havet.

2. (a) Utöver de olyckor som avses i artikel 13 skall den fördragsslutande parten utan dröjsmål även underrätta om sådana föroreningolyckor som inträffar inom dess ansvarsregion och vilka påverkar eller kan antas komma att påverka övriga fördragsslutande parters intressen.

(b) Vid en betydande föroreningolycka skall även övriga fördragsslutande parter och kommissionen underrättas så snart som möjligt.

3. De fördragsslutande parterna är överens om att de, under förutsättning att de har möjligheter till detta och att relevanta resurser finns tillgängliga, skall samarbeta för att genomföra insatser i samband med föroreningolyckor, när olyckan är av så allvarlig karaktär att detta är berättigat.

4. In addition the Contracting Parties shall take other measures to:
- conduct regular surveillance outside their coastlines; and
 - otherwise co-operate and exchange information with other Contracting Parties in order to improve the ability to respond to pollution incidents.

Regulation 2

Contingency Planning

Each Contracting Party shall draw up a national contingency plan and in co-operation with other Contracting Parties, as appropriate, bilateral or multilateral plans for a joint response to pollution incidents.

Regulation 3

Surveillance

- In order to prevent violations of the existing regulations on prevention of pollution from ships the Contracting Parties shall develop and apply individually or in co-operation, surveillance activities covering the Baltic Sea Area in order to spot and monitor oil and other substances released into the sea.
- The Contracting Parties shall undertake appropriate measures to conduct the surveillance referred to in Paragraph 1. by using, *inter alia*, airborne surveillance equipped with remote sensing systems.

Regulation 4

Response Regions

The Contracting Parties shall as soon as possible agree bilaterally or multilaterally on those regions of the Baltic Sea Area in which they

4. Därutöver skall de fördragsslutande parterna vidta andra åtgärder för att
- genomföra regelbunden övervakning utanför sina kustlinjer, och
 - på annat sätt samarbeta och utbyta information med övriga fördragsslutande parter i syfte att förbättra beredskapen för att genomföra insatser vid föroreningsolyckor.

Regel 2

Beredskapsplanering

Varje fördragsslutande part skall utarbeta en nationell beredskapsplan och i samarbete med övriga fördragsslutande parter, om så är lämpligt, bilaterala eller multilaterala planer för gemensamma insatser vid föroreningsolyckor.

Regel 3

Övervakning

- För att förhindra överträdelser av befintliga regler angående förhindrande av förorening från fartyg skall de fördragsslutande parterna, var för sig eller i samarbete, utveckla och tillämpa övervakningsformer som täcker Östersjöområdet i syfte att upptäcka och följa utsläpp till havs av olja och andra ämnen.
- De fördragsslutande parterna skall förbinda sig att vidta lämpliga åtgärder för att bedriva den övervakning som avses i punkt 1 genom att bl.a. använda sig av övervakning från luften med fjärranalysystem.

Regel 4

Ansvarsregioner

De fördragsslutande parterna skall så snart som möjligt, bilateralt eller multilateralt, komma överens om de regioner i Östersjöom-

shall conduct surveillance activities and take action to respond whenever a significant pollution incident has occurred or is likely to occur. Such agreements shall not prejudice any other agreements concluded between Contracting Parties concerning the same subject. Neighboring States shall ensure the harmonization of different agreements. Contracting Parties shall inform other Contracting Parties and the Commission about such agreements.

rådet inom vilka de skall bedriva övervakningsverksamhet och vidta åtgärder för att genomföra insatser när en betydande föroreningssolycka har inträffat eller kan befaras inträffa. Sådana överenskommelser skall ej utgöra inskränkning i andra överenskommelser som slutts mellan födragsslutande parter i samma ämne. Angränsande stater skall säkerställa att de olika överenskommelserna harmoniseras. Födragsslutande parter skall informera övriga födragsslutande parter och kommissionen om sådana överenskommelser.

Regulation 5

Reporting Procedure

1.(a) Each Contracting Party shall require masters or other persons having charge of ships flying its flag to report without delay any event on their ship involving a discharge or probable discharge of oil or other harmful substances.

(b) The report shall be made to the nearest coastal state and in accordance with the provisions of Article 8 and Protocol I of the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 related thereto (MARPOL 73/78).

(c) The Contracting Parties shall request masters or other persons having charge of ships and pilots of aircraft to report without delay and in accordance with this system on significant spillages of oil or other harmful substances observed at sea. Such reports should as far as possible contain the following data: time, position, wind and sea conditions, and kind, extent and probable source of the spill observed.

Regel 5

Rapporteringsförfarande

1. (a) Varje födragsslutande part skall av befälhavare eller andra personer som ansvarar för fartyg som för dess flagga kräva att de utan dröjsmål rapporterar varje händelse ombord på deras fartyg som medför ett utsläpp eller sannolikt utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen.

(b) Rapporten skall avges till närmaste kuststat och i enlighet med bestämmelserna i artikel 8 och protokoll I i 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg, ändrad genom 1978 års protokoll till denna (MARPOL 73/78).

(c) De födragsslutande parterna skall anmoda befälhavare eller andra personer som ansvarar för fartyg samt piloter på luftfartyg att utan dröjsmål och i enlighet med detta system rapportera om betydande utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen som observerats till havs. Sådana rapporter bör så vitt möjligt innehålla följande uppgifter: tidpunkt, position, vind- och sjöförhållanden samt art, utbredning och sannolikt ursprung vad avser det observerade utsläppet.

2. The provisions of paragraph 1. (b) shall also be applied with regard to dumping made under the provisions of Article 11. paragraph 4 of this Convention.

Regulation 6

Emergency Measures on Board Ships

1. Each Contracting Party shall require that ships entitled to fly its flag have on board a shipboard oil pollution emergency plan as required by and in accordance with the provisions of MARPOL 73/78.

2. Each Contracting Party shall request masters of ships flying its flag or, in case of fixed or floating platforms operating under its jurisdiction, the persons having charge of platforms to provide, in case of a pollution incident and on request by the proper authorities, such detailed information about the ship and its cargo or in case of platform its production which is relevant to actions for preventing or responding to pollution of the sea, and to co-operate with these authorities.

2. Bestämmelserna i punkt 1.(b) skall även tillämpas i fråga om dumpning enligt bestämmelserna i artikel 11 punkt 4 i denna konvention.

Regel 6

Beredskapsåtgärder ombord på fartyg

1. Varje födragsslutande part skall kräva att fartyg som har rätt att föra dess flagga har en beredskapsplan för oljeförorening ombord i enlighet med bestämmelserna i MARPOL 73/78.

2. Varje födragsslutande part skall anmoda befälhavare på fartyg som för dess flagga eller, i fråga om fasta eller flytande platfformar som lyder under dess jurisdiktion, de personer som ansvarar för platfformar, att vid en föreningssolycka och efter begäran av de behöriga myndigheterna lämna så detaljerade uppgifter om fartyget och dess last eller, i fråga om platfform, dess produktion, som är nödvändiga för att kunna vidta åtgärder i syfte att förhindra eller genomföra insatser vid förorening av havet och att samarbeta med dessa myndigheter.

Regulation 7

Response Measures

1. The Contracting Party shall, when a pollution incident occurs in its response region, make the necessary assessments of the situation and take adequate response action in order to avoid or minimize subsequent pollution effects.

2.(a) The Contracting Parties shall, subject to sub-paragraph (b), use mechanical means to respond to pollution incidents.

Regel 7

Räddningstjänstinsatser

1. Den födragsslutande parten skall, då en föreningssolycka inträffar inom dess ansvarsregion, göra de nödvändiga bedömningarna av läget och vidta lämpliga räddningstjänstinsatser för att undvika eller så långt möjligt begränsa efterföljande föroreningseffekter.

2.(a) De födragsslutande parterna skall med beaktande av (b) använda mekaniska hjälpmmedel för att genomföra insatser vid föreningssolyckor.

(b) Chemical agents may be used only in exceptional cases and after authorization, in each individual case, by the appropriate national authority.

3. When such a spillage is drifting or is likely to drift into a response region of another Contracting Party, that Party shall without delay be informed of the situation and the actions that have been taken.

Regulation 8

Assistance

1. According to the provisions of paragraph 3 of Regulation 1:

(a) a Contracting Party is entitled to call for assistance by other Contracting Parties when responding to a pollution incident at sea; and

(b) Contracting Parties shall use their best endeavours to bring such assistance.

2. Contracting Parties shall take necessary legal or administrative measures to facilitate:

(a) the arrival and utilization in and departure from its territory of ships, aircraft and other modes of transport engaged in responding to a pollution incident or transporting personnel, cargoes, materials and equipment required to deal with such an incident; and

(b) the expeditious movement into, through, and out of its territory of personnel, cargoes, materials and equipment referred to in subparagraph (a).

(b) Kemiska medel får användas endast i undantagsfall och efter tillstånd av vederbörande nationella myndighet i varje enskilt fall.

3. När ett sådant utsläpp driver eller kan befåras driva in i en annan födragsslutande parts ansvarsregion, skall den parten utan dröjsmål få information om läget och de åtgärder som har vidtagits.

Regel 8

Bistånd

1. Enligt bestämmelserna i punkt 3 i regel 1

(a) skall en födragsslutande part ha rätt att begära bistånd av andra födragsslutande parter vid genomförandet av insatser i samband med en förureningsolycka till havs, och

(b) skall födragsslutande parter göra sitt bästa för att lämna sådant bistånd.

2. Födragsslutande parter skall vidta nödvändiga rättsliga eller administrativa åtgärder för att underlätta

(a) ankomsten till, användningen i och avfärden från dess territorium av fartyg, luftfartyg och andra transportmedel som används för insatser vid en förureningsolycka eller för att transportera personal, last, material och utrustning som behövs för att ta hand om en sådan olycka, och

(b) snabb förflyttning till, genom och från dess territorium av personal, last, material och utrustning som avses i (a).

Regulation 9

Reimbursement of Cost of Assistance

1. The Contracting Parties shall bear the costs of assistance referred to in Regulation 8 in accordance with this Regulation.

2.(a) If the action was taken by one Contracting Party at the express request of another Contracting Party, the requesting Party shall reimburse to the assisting Party the costs of the action of the assisting Party. If the request is cancelled the requesting Party shall bear the costs already incurred or committed by the assisting Party.

(b) If the action was taken by a Contracting Party on its own initiative, this Party shall bear the costs of its action.

(c) The principles laid down above in subparagraphs (a) and (b) shall apply unless the Parties concerned otherwise agree in any individual case.

3. Unless otherwise agreed, the costs of the action taken by a Contracting Party at the request of another Party shall be fairly calculated according to the law and current practice of the assisting Party concerning the reimbursement of such costs.

4. The provisions of this regulation shall not be interpreted as in any way prejudicing the rights of Contracting Parties to recover from third parties the costs of actions taken to deal with pollution incidents under other applicable provisions and rules of international law and national or supra-national regulations.

Regel 9

Ersättning av kostnader för bistånd

1. De fördragsslutande parterna skall bärda biståndskostnader som avses i regel 8 i enlighet med denna regel.

2.(a) Om insatsen genomförts av en fördragsslutande part på uttrycklig begäran av en annan fördragsslutande part, skall den begärande parten betala till den bistående parten denna parts kostnader för insatsen. Om begäran återkallas, skall den begärande parten bärda de kostnader som den bistående parten redan ådragit sig eller bundit sig för.

(b) Om insatsen gjorts av en fördragsslutande part på dess eget initiativ, skall denna part bärda kostnaderna för sin insats.

(c) De principer som anges i (a) och (b) skall tillämpas, om inte de berörda parterna kommer överens om annat i varje enskilt fall.

3. Om inte annat överenskomits, skall kostnaderna för den insats som genomförts av en fördragsslutande part på begäran av en annan part beräknas rätvist enligt den bistående partens nationella lag och gängse praxis rörande ersättning för sådana kostnader.

4. Bestämmelserna i denna regel skall inte tolkas så att de på något sätt inskränker de fördragsslutande parternas rätt att av tredje man kräva ersättning för insatser som vidtagits för att ta hand om föroreningsolyckor enligt andra tillämpliga bestämmelser och föreskrifter i internationell och nationell rätt eller övernationell regler.

Regulation 10

Regular Co-operation

1. Each Contracting Party shall provide information to the other Contracting Parties and the Commission about:
 - (a) its organization for dealing with spillages at sea of oil and other harmful substances;
 - (b) its regulations and other matters which have a direct bearing on preparedness and response to pollution at sea by oil and other harmful substances;
 - (c) the competent authority responsible for receiving and dispatching reports of pollution at sea by oil and other harmful substances;
 - (d) the competent authorities for dealing with questions concerning measures for mutual assistance, information and co-operation between the Contracting Parties according to this Annex; and
 - (e) actions taken in accordance with Regulations 7 and 8 of this Annex.
2. The Contracting Parties shall exchange information on research and development programs, results concerning ways in which pollution by oil and other harmful substances at sea may be dealt with and experiences in surveillance activities and in responding to such pollution.
3. The Contracting Parties shall on a regular basis arrange joint operational combatting exercises as well as alarm exercises.
4. The Contracting Parties shall co-operate within the International Maritime Organization in matters concerning the implementation and further development of the International

Regel 10

Regelbundet samarbete

1. Varje fördragsslutande part skall lämna de andra fördragsslutande parterna och kommissionen information om
 - (a) sin organisation för att ta hand om havsförörening genom olja och andra skadliga ämnen,
 - (b) sina bestämmelser och övriga förhållanden som har direkt betydelse för beredskap för och insatser vid havsförörening genom olja och andra skadliga ämnen,
 - (c) den behöriga myndighet som är ansvarig för mottagande och avsändande av rapporter om havsförörening genom olja och andra skadliga ämnen,
 - (d) de behöriga myndigheter som handlägger frågor om åtgärder rörande ömsesidigt bistånd, information och samarbete mellan de fördragsslutande parterna enligt denna bilaga, och
 - (e) insatser som gjorts enligt regel 7 och 8 i denna bilaga.
2. De fördragsslutande parterna skall utbyta information om forsknings- och utvecklingsprogram, om resultat beträffande metoder att ta hand om havsförörening genom olja och andra skadliga ämnen och om erfarenheter av övervakningsverksamhet och insatser vid sådan förorening.
3. De fördragsslutande parterna skall regelbundet anordna gemensamma praktiska övningar avseende bekämpning av föroreningar och alarmeringsövningar.
4. De fördragsslutande parterna skall samarbeta inom Internationella sjöfartsorganisationen i frågor som rör genomförandet och en ytterligare utveckling av den internationella

Convention on Oil Pollution Preparedness,
Response and Co-operation.

konventionen om beredskap för, insatser vid
och samarbete vid förorening genom olja.

Regulation 11

HELCOM Combatting Manual

The Contracting Parties agree to apply, as far as practicable, the principles and rules included in the Manual on Co-operation in Combatting Marine Pollution, detailing this Annex and adopted by the Commission or by the Committee designated by the Commission for this purpose.

Regel 11

Helsingforskommisionens (HELCOM:s) bekämpningsmanual

De fördragsslutande parterna samtycker till att, så långt det är praktiskt möjligt, tillämpa de principer och regler som ingår i manualen om samarbete vid bekämpning av havsförörening, som kompletterar denna bilaga och som antagits av kommissionen eller den kommitté som utsetts av kommissionen för detta ändamål.

Convention for the protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic

Table of contents

Preamble	
Article 1:	Definitions
Article 2:	General obligations
Article 3:	Pollution from land-based sources
Article 4:	Pollution by dumping or incineration
Article 5:	Pollution from offshore sources
Article 6:	Assessment of the quality of the marine environment
Article 7:	Pollution from other sources
Article 8:	Scientific and technical research
Article 9:	Access to information
Article 10:	Commission
Article 11:	Observers
Article 12:	Secretariat
Article 13:	Decisions and recommendations
Article 14:	Status of annexes and appendices
Article 15:	Amendment of the convention
Article 16:	Adoption of annexes
Article 17:	Amendment of annexes
Article 18:	Adoption of appendices
Article 19:	Amendment of appendices
Article 20:	Right to vote
Article 21:	Transboundary pollution
Article 22:	Reporting to the commission
Article 23:	Compliance
Article 24:	Regionalisation
Article 25:	Signature
Article 26:	Ratification, acceptance or approval

Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten

Innehåll

Inledning	
Artikel 1:	Definitioner
Artikel 2:	Allmänna ålligganden
Artikel 3:	Förörening från landbaserade källor
Artikel 4:	Förörening genom dumpning eller förbränning
Artikel 5:	Förörening från havsbaserade källor
Artikel 6:	Bedömning av den marina miljöns kvalitet
Artikel 7:	Förörening från andra källor
Artikel 8:	Vetenskaplig och teknisk forskning
Artikel 9:	Tillgång till information
Artikel 10:	Kommission
Artikel 11:	Observatörer
Artikel 12:	Sekretariat
Artikel 13:	Beslut och rekommendationer
Artikel 14:	Bilagors och tilläggs status
Artikel 15:	Ändring av konventionen
Artikel 16:	Antagande av bilagor
Artikel 17:	Ändring av bilagor
Artikel 18:	Antagande av tillägg
Artikel 19:	Ändring av tillägg
Artikel 20:	Rösträtt
Artikel 21:	Gränsöverskridande föroreningar
Artikel 22:	Rapportering till kommissionen
Artikel 23:	Efterlevnad
Artikel 24:	Regionalisering
Artikel 25:	Undertecknande
Artikel 26:	Ratificering, antagande eller godkännande

Article 27:	Accessions	Artikel 27:	Anslutning
Article 28:	Reservations	Artikel 28:	Reservationer
Article 29:	Entry into force	Artikel 29:	Ikraftträdande
Article 30:	Withdrawal	Artikel 30:	Frånträdande
Article 31:	Replacement of the Oslo and Paris conventions	Artikel 31:	Ersättande av Oslo- och Paris-konventionerna
Article 32:	Settlement of disputes	Artikel 32:	Tvistlösning
Article 33:	Duties of the depositary government	Artikel 33:	Depositarieregeringens uppgifter
Article 34:	Original text	Artikel 34:	Originaltext
Annex I:	Annex on the prevention and elimination of pollution from land-based sources	Bilaga I:	Bilaga om förhindrande och eliminering av förorening från landbaserade källor
Annex II:	Annex on the prevention and elimination of pollution by dumping or incineration	Bilaga II:	Bilaga om förhindrande och eliminering av förorening från dumpning eller förbränning
Annex III:	Annex on the prevention and elimination of pollution from offshore sources	Bilaga III:	Bilaga om förhindrande och eliminering av förorening från havsbaserade källor
Annex IV:	Annex on the assessment of the quality of the marine environment	Bilaga IV:	Bilaga om bedömning av den marina miljöns kvalitet
Appendix 1:	Criteria for the definition of practices and techniques mentioned in paragraph 3(b)(i) of article 2 of the convention	Tillägg 1:	Kriterier för definition av sådana förfaranden och tekniker som avses i stycke 3.b (i), i artikel 2 i denna konvention
Appendix 2:	Criteria mentioned in paragraph 2 of article 1 of annex 1 and in paragraph 2 of article 2 of annex III	Tillägg 2:	Kriterier omnämnda i stycke 2, artikel 1, bilaga I, samt i stycke 2, artikel 2, bilaga III

Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic

The contracting parties,

Recognising that the marine environment and the fauna and flora which it supports are of vital importance to all nations;

Recognising the inherent worth of the marine environment of the North-East Atlantic and the necessity for providing coordinated protection for it;

Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten

De fördragsslutande parterna,

som inser att den marina miljön och dess fauna och flora är av utomordentlig betydelse för alla nationer.

som inser det inneboende värdet hos den marina miljön i Nordostatlanten och behovet av att skydda denna på ett samordnat sätt,

Recognising that concerted action at national, regional and global levels is essential to prevent and eliminate marine pollution and to achieve sustainable management of the maritime area, that is, the management of human activities in such a manner that the marine ecosystem will continue to sustain the legitimate uses of the sea and will continue to meet the needs of present and future generations;

Mindful that the ecological equilibrium and the legitimate uses of the sea are threatened by pollution;

Considering the recommendations of the United Nations Conference on the Human Environment held in Stockholm in June 1972;

Considering also the results of the United Nations Conference on the Environment and Development, held in Rio de Janeiro in June 1992;

Recalling the relevant provisions of customary international law reflected in Part XII of the United Nations Law of the Sea Convention and, in particular, Article 197 on global and regional cooperation for the protection and preservation of the marine environment;

Considering that the common interests of States concerned with the same marine area should induce them to cooperate at regional or sub-regional levels;

Recalling the positive results obtained within the context of the Convention for the prevention of marine pollution by dumping from ships and aircraft signed in Oslo on 15th February 1972, as amended by the protocols of 2nd March 1983 and 5th December 1989, and the Convention for the prevention of marine pollution from land-based sources signed in

som inser att gemensamma åtgärder på nationell, regional och global nivå är nödvändiga för att förhindra och eliminera havsförningar och säkerställa en hållbar förvaltning av havsområdet. Detta innebär att all mänsklig verksamhet skall bedrivas på sådant sätt att det marina ekosystemet även fortsättningsvis kan tåla legitimt utnyttjande av havet och tillfredsställa såväl dagens som framtidens generationers behov,

som är medvetna om att den ekologiska jämvikten och det legitima utnyttjandet av havet hotas av förörening,

som beaktar rekommendationerna från Förenta Nationernas miljökonferens som hölls i Stockholm i juni 1972,

som också beaktar resultatet av FN-konferensen om miljö och utveckling som hölls i Rio de Janeiro i juni 1992,

som erinrar om de relevanta bestämmelser i internationell sedvanerätt som tas upp i avsnitt XII i FN:s havsrättskonvention, i synnerhet artikel 197 om globalt och regionalt samarbete för skydd och bevarande av den marina miljön,

som beaktar att de stater som berörs av samma havsområde har gemensamma intressen som bör motivera dem att samarbeta på regional och subregional nivå,

som erinrar om de positiva resultat som uppnåddes genom konventionen för förhindrande av havsförningar genom dumpning från fartyg och luftfartyg som undertecknades i Oslo den 15 februari 1972, i dess senaste lydelse enligt protokoll av den 2 mars 1983 och den 5 december 1989, och konventionen för förhindrande av havsföroring från landbase-

Paris on 4th June 1974, as amended by the protocol of 26th March 1986;

Convinced that further international action to prevent and eliminate pollution of the sea should be taken without delay, as part of progressive and coherent measures to protect the marine environment;

Recognising that it may be desirable to adopt, on the regional level, more stringent measures with respect to the prevention and elimination of pollution of the marine environment or with respect to the protection of the marine environment against the adverse effects of human activities than are provided for in international conventions or agreements with a global scope;

Recognising that questions relating to the management of fisheries are appropriately regulated under international and regional agreements dealing specifically with such questions;

Considering that the present Oslo and Paris Conventions do not adequately control some of the many sources of pollution, and that it is therefore justifiable to replace them with the present Convention, which addresses all sources of pollution of the marine environment and the adverse effects of human activities upon it, takes into account the precautionary principle and strengthens regional cooperation;

Have agreed as follows:

Article I

Definitions

For the purposes of the Convention:

(a) "Maritime area" means the internal waters and the territorial seas of the Contract-

rade källor som undertecknades i Paris den 4 juni 1974, i dess senaste lydelse enligt protokoll av den 26 mars 1986,

som är övertygade om att ytterligare internationella åtgärder för att förhindra och eliminera havsföroringar måste vidtas omgående, som en del av en fortlöpande och sammanhängande plan för att skydda den marina miljön,

som inser att det kan vara önskvärt att vidta striktare åtgärder på regional nivå än de som föreskrivs i internationella konventioner eller överenskommelser med global räckvidd, för att förhindra och eliminera förorening av den marina miljön eller för att skydda den marina miljön mot de skadliga effekterna av mänsklig aktivitet,

som inser att frågor som rör fiske regleras på tillfredsställande sätt av internationella och regionala överenskommelser som tar upp dessa frågor specifikt,

som beaktar att de nu gällande Oslo- och Pariskonventionerna inte ger möjlighet till tillräcklig reglering av vissa av de många olika föroreningskällorna. Det är därför motiverat att ersätta dessa med föreliggande konvention, som omfattar samtliga källor till förorening av den marina miljön och de skadliga effekterna av mänsklig aktivitet på denna, beaktar försiktighetsprincipen och stärker det regionala samarbetet,

Har kommit överens om följande:

Artikel I

Definitioner

I denna konvention avses med:

a) "havsområde": födragsparternas inre vatten och territorialhav, havet bortom och i

ing Parties, the sea beyond and adjacent to the territorial sea under the jurisdiction of the coastal state to the extent recognised by international law, and the high seas, including the bed of all those waters and its sub-soil, situated within the following limits:

- (i) those parts of the Atlantic and Arctic Oceans and their dependent seas which lie north of 36° north latitude and between 42° west longitude and 51° east longitude, but excluding:
 - (1) the Baltic Sea and the Belts lying to the south and east of lines drawn from Hasenore Head to Gniben Point, from Korshage to Spodsbjerg and from Gilbjerg Head to Kullen,
 - (2) the Mediterranean Sea and its dependent seas as far as the point of intersection of the parallel of 36° north latitude and the meridian of $5^{\circ} 36'$ west longitude;
- (ii) that part of the Atlantic Ocean north of 59° north latitude and between 44° west longitude and 42° west longitude.
- (b) "Internal waters" means the waters on the landward side of the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, extending in the case of watercourses up to the freshwater limit.
- (c) "Freshwater limit" means the place in a watercourse where, at low tide and in a period of low freshwater flow, there is an appreciable increase in salinity due to the presence of seawater.
- (d) "Pollution" means the introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the maritime area which results, or is likely to result, in hazards to human health, harm to living resources and marine ecosystems, damage to amenities or interference with other legitimate uses of the sea.

anslutning till det territorialhav som faller under kuststatens jurisdiktion enligt folkrätten, och det fria havet, inklusive havsbottnarna och dess underlag, inom följande gränser:

- (i) de delar av Atlanten och Norra Ishavet och till dessa gränsande hav som är belägna norr om 36° nordlig bredd och mellan 42° västlig längd och 51° östlig längd, med undantag av
 - (1) Östersjön och Bälten söder och öster om linjer dragna från Hasenøre Hoved till Gniben Odde, från Korshage till Spodsbjerg och från Gilbjerg Hoved till Kullen,
 - (2) Medelhavet och till detta gränsande hav, till skärningspunkten mellan parallellen för 36° nordlig bredd och meridianen för $5^{\circ} 36'$ västlig längd,
- (ii) den del av Atlanten som är belägen norr om 59° nordlig bredd och mellan 44° västlig längd och 42° västlig längd.
- (b) "inre vatten": vattnen på landsidan av de baslinjer varifrån bredden på territorialvattnet mäts och som ifråga om vattendrag sträcker sig till sötvattengränsen.
- (c) "sötvattengräns": den plats i vattendraget där en mätbar ökning av salthalten förekommer vid ebb och lågt sötvattenflöde, på grund av förekomst av havsvatten.
- (d) "förörening": mänsklig tillförsel, direkt eller indirekt, till havsonrådet av ämnen eller energi som ger upphov till eller sannolikt ger upphov till hälsorisker för människan, skador på levande resurser och marina ekosystem, minskat skönhets- och rekreativsärde eller hinder för annat legitimt utnyttjande av havet.

(e) "Land-based sources" means point and diffuse sources on land from which substances or energy reach the maritime area by water, through the air, or directly from the coast. It includes sources associated with any deliberate disposal under the sea-bed made accessible from land by tunnel, pipeline or other means and sources associated with man-made structures placed, in the maritime area under the jurisdiction of a Contracting Party, other than for the purpose of offshore activities.

(f) "Dumping" means

(i) any deliberate disposal in the maritime area of wastes or other matter

(1) from vessels or aircraft;

(2) from offshore installations;

(ii) any deliberate disposal in the maritime area of

(1) vessels or aircraft;

(2) offshore installations and offshore pipelines.

(g) "Dumping" does not include:

(i) the disposal in accordance with the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, or other applicable international law, of wastes or other matter incidental to, or derived from, the normal operations of vessels or aircraft or offshore installations other than wastes or other matter transported by or to vessels or aircraft or offshore installations for the purpose of disposal of such wastes or

(e) "landbaserade källor": punktkällor och diffusa källor från vilka ämnen eller energi når havsområdet via vattnet eller luften eller direkt från kusterna. Med "landbaserade källor" avses även källor som härrör från avsiktlig deponering under havsbotten nära deponeringsplatsen närs från land via tunnel, pipeline eller på annat sätt, samt källor som härrör från byggnadskonstruktioner som utplacerats för andra syften än havsbaserad verksamhet, i det havsområde som faller under den fördragsslutande partens jurisdiktion.

(f) "dumpning":

(i) avsiktlig kvittblivning i havsområdet av avfall eller annat material

(1) från fartyg eller luftfartyg,

(2) från anläggningar för havsbaserad verksamhet.

(ii) annan avsiktlig kvittblivning i havsområdet

(1) av fartyg eller luftfartyg,

(2) av anläggningar och pipelines för havsbaserad verksamhet.

(g) med "dumpning" avses inte:

(i) kvittblivning i enlighet med 1973 års internationella konvention för förhindrande av föroreningar från fartyg, modifierad genom protokoll av år 1978 eller enligt annan tillämplig folkrett, av avfall eller annat material som uppkommer i samband med eller till följd av normal drift av fartyg, luftfartyg eller havsbaserade anläggningar än avfall eller annat material som transportereras ombord på eller till fartyg eller luftfartyg eller havsbaserade anläggningar för kvittblivning av så-

other matter or derived from the treatment of such wastes or other matter on such vessels or aircraft or offshore installations;

- (ii) placement of matter for a purpose other than the mere disposal thereof, provided that, if the placement is for a purpose other than that for which the matter was originally designed or constructed, it is in accordance with the relevant provisions of the Convention; and
- (iii) for the purposes of Annex III, the leaving wholly or partly in place of a disused offshore installation or disused offshore pipeline, provided that any such operation takes place in accordance with any relevant provision of the Convention and with other relevant international law.

(h) "Incineration" means any deliberate combustion of wastes or other matter in the maritime area for the purpose of their thermal destruction.

(i) "Incineration" does not include the thermal destruction of wastes or other matter in accordance with applicable international law incidental to, or derived from the normal operation of vessels or aircraft, or offshore installations other than the thermal destruction of wastes or other matter on vessels or aircraft or offshore installations operating for the purpose of such thermal destruction.

(j) "Offshore activities" means activities carried out in the maritime area for the purposes of the exploration, appraisal or exploitation of liquid and gaseous hydrocarbons.

dant avfall eller annat material, eller som uppkommer till följd av behandling av sådant avfall eller sådant annat material ombord på sådana fartyg eller luftfartyg eller havsbaserade anläggningar,

- (ii) utläggning av material i annat syfte än enbart kvittblivning av materialet, förutsatt att utläggningen, om denna görs för annat syfte än det för vilket materialet ursprungligen konstruerades eller uppfördes, sker i enlighet med tillämpliga bestämmelser i konventionen, samt
- (iii) med avseende på bilaga III, kvarlämmande helt eller delvis av havsbaserad anläggning eller i havet utlagd pipeline som tagits ur bruk, under förutsättning att varje sådan åtgärd bedrivs i enlighet med tillämpliga bestämmelser i konventionen och andra tillämpliga folkrättsliga bestämmelser.

(h) "förbränning": avsiktlig förbränning av avfall eller annat material i havsområdet i syfte att förstöra detta på termisk väg.

(i) med "förbränning" avses inte annan termisk destruktion i enlighet med tillämpliga folkrättsliga bestämmelser av avfall eller annat material som uppkommer i samband med eller till följd av normal drift av fartyg eller luftfartyg eller havsbaserade anläggningar än sådan termisk destruktion av avfall eller annat material ombord på fartyg eller luftfartyg eller havsbaserade anläggningar som används för sådan termisk destruktion.

(j) "havsbaserad verksamhet": verksamhet som bedrivs i havsområdet i syfte att utforska, bedöma eller exploatera flytande eller gasformiga kolväten.

(k) "Offshore sources" means offshore installations and offshore pipelines from which substances or energy reach the maritime area.

(l) "Offshore installation" means any man-made structure, plant or vessel or parts thereof, whether floating or fixed to the seabed, placed within the maritime area for the purpose of offshore activities.

(m) "Offshore pipeline" means any pipeline which has been placed in the maritime area for the purpose of offshore activities.

(n) "Vessels or aircraft" means waterborne or airborne craft of any type whatsoever, their parts and other fittings. This expression includes air-cushion craft, floating craft whether self-propelled or not, and other man-made structures in the maritime area and their equipment, but excludes offshore installations and offshore pipelines.

(o) "Wastes or other matter" does not include:

- (i) human remains;
- (ii) offshore installations;
- (iii) offshore pipelines;
- (iv) unprocessed fish and fish offal discarded from fishing vessels.

(p) "Convention" means, unless the text otherwise indicates, the Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic, its Annexes and Appendices.

(q) "Oslo Convention" means the Convention for the Prevention of Marine Pollution by Dumping from Ships and Aircraft signed in Oslo on 15th February 1972, as amended by the protocols of 2nd March 1983 and 5th December 1989.

(k) "havsbaserade källor": havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines från vilka ämnen eller energi når havsområdet.

(l) "havsbaserad anläggning": byggnadskonstruktioner, anläggningar eller fartyg eller delar av dessa, såväl flytande som fixerade i havsbotten, som placeras i havsområdet för att användas för havsbaserad verksamhet.

(m) "i havet utlagd pipeline": pipeline som placeras i havsområdet för att användas för havsbaserad verksamhet.

(n) "fartyg eller luftfartyg": sjögående eller luftburna farkoster av alla slag samt delar i och tillbehör till dessa. Uttrycket inbegriper luftkuddefarkoster, flytande farkoster varje sig de är självgående eller ej, samt andra konstruktioner i havsområdet och utrustning ombord i dessa, dock ej havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines.

(o) med "avfall och annat material" avses inte:

- (i) mänskliga kvarlevor,
- (ii) havsbaserade anläggningar,
- (iii) i havet utlagda pipelines,
- (iv) örensad fisk och fiskavfall som slängs i havet från fiskefartyg.

(p) "konvention": konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten, med bilagor och tillägg, såvida inte annat anges i texten.

(q) "Oslokonventionen": konventionen om förhindrande av havsföroringar genom dumpning från fartyg och luftfartyg som undertecknades i Oslo den 15 februari 1972, i dess senaste lydelse enligt protokoll av 2 mars 1983 och 5 december 1989.

(r) "Paris Convention" means the Convention for the Prevention of Marine Pollution from Land-based Sources, signed in Paris on 4th June 1974, as amended by the protocol of 26th March 1986.

(s) "Regional economic integration organisation" means an organisation constituted by sovereign States of a given region which has competence in respect of matters governed by the Convention and has been duly authorised, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to the Convention.

Article 2

General obligations

1. (a) The Contracting Parties shall, in accordance with the provisions of the Convention, take all possible steps to prevent and eliminate pollution and shall take the necessary measures to protect the maritime area against the adverse effects of human activities so as to safeguard human health and to conserve marine ecosystems and, when practicable, restore marine areas which have been adversely affected.

(b) To this end Contracting Parties shall, individually and jointly, adopt programmes and measures and shall harmonise their policies and strategies.

2. The Contracting Parties shall apply:

(a) the precautionary principle, by virtue of which preventive measures are to be taken when there are reasonable grounds for concern that substances or energy introduced, directly or indirectly, into the marine environment may bring about hazards to human health, harm living resources and marine

(r) "Pariskonventionen": konventionen om förhindrande av havsförningar från landbaserade källor som undertecknades i Paris den 4 juni 1974, i dess senaste lydelse enligt protokoll av 26 mars 1986.

(s) "organisation för regional ekonomisk integration": organisation som bildats av suveräna stater i en viss region och som har behörighet att hantera frågor som regleras av konventionen och som vederbörsligen bemynsigtas att i enlighet med organisationens interna förfaranden underteckna, ratificera, godkänna eller ansluta sig till konventionen.

Artikel 2

Allmänna ålligganden

1. (a) De fördragsslutande parterna skall i enlighet med bestämmelserna i konventionen vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra och eliminera förorening, samt vidta nödvändiga åtgärder för att skydda havsområdet mot skadliga effekter av mänsklig aktivitet, i syfte att värla om människors hälsa och bevara de marina ekosystemen samt, där så är möjligt, återupprätta havsområden som har utsatts för skadlig påverkan.

(b) För detta ändamål skall de fördragsslutande parterna, var för sig och gemensamt, anta program och vidta åtgärder samt samordna sin politik och sina strategier.

2. De fördragsslutande parterna skall tillämpa:

(a) försiktighetsprincipen, i enlighet med vilken förebyggande åtgärder skall vidtagas när det finns skälig grund till oro för att ämnen och energi som direkt eller indirekt tillförs den marina miljön kan medföra hälsorisker för människan, skador på levande resurser och marina ekosystem, minskat skönhets- och rekrea-

ecosystems, damage amenities or interfere with other legitimate uses of the sea, even when there is no conclusive evidence of a causal relationship between the inputs and the effects;

(b) the polluter pays principle, by virtue of which the costs of pollution, prevention, control and reduction measures are to be borne by the polluter.

3.(a) In implementing the Convention, Contracting Parties shall adopt programmes and measures which contain, where appropriate, time-limits for their completion and which take full account of the use of the latest technological developments and practices designed to prevent and eliminate pollution fully.

(b) To this end they shall:

- (i) taking into account the criteria set forth in Appendix 1, define with respect to programmes and measures the application of, *inter alia*.
 - best available techniques
 - best environmental practice

including, where appropriate, clean technology;

- (ii) in carrying out such programmes and measures, ensure the application of best available techniques and best environmental practice as so defined, including, where appropriate, clean technology.

4. The Contracting Parties shall apply the measures they adopt in such a way as to prevent an increase in pollution of the sea outside the maritime area or in other parts of the environment.

tionsvärde eller störningar av annat legitimt utnyttjande av havet, även om det inte finns någon bindande bevisning för ett orsakssamband mellan tillförseln och effekterna,

(b) principen om att förorenaren betalar, som innebär att kostnaderna för åtgärder för att förhindra, mäta och minska föroreningar skall bäras av förorenaren.

3. (a) Vid tillämpningen av konventionen skall de födragsslutande parterna anta program och vidta åtgärder som, där så är lämpligt, skall genomföras inom viss tid och som fullt ut beaktar de senaste tekniska framstegen och metoderna för att förhindra och eliminera förorening.

(b) För att uppnå detta skall de:

- (i) med beaktande av kriterierna i tillägg 1, ange riktlinjer för tillämpning, inom ramen för program och åtgärder, av bland annat

- bästa tillgängliga teknik,
- bästa miljöpraxis,

inklusive ren teknik, där så är möjligt,

- (ii) vid genomförandet av sådana program och åtgärder, säkerställa tillämpning av bästa tillgängliga teknik och bästa miljöpraxis, inklusive ren teknik, där så är möjligt.

4. De födragsslutande parterna skall vidta de åtgärder som beslutats på sådant sätt att ökning av havsförreningarna utanför havsområdet eller i andra delar av miljön förhindras.

5. No provision of the Convention shall be interpreted as preventing the Contracting Parties from taking, individually or jointly, more stringent measures with respect to the prevention and elimination of pollution of the maritime area or with respect to the protection of the maritime area against the adverse effects of human activities.

Article 3

Pollution from land-based sources

The Contracting Parties shall take, individually and jointly, all possible steps to prevent and eliminate pollution from land-based sources in accordance with the provisions of the Convention, in particular as provided for in Annex I.

Article 4

Pollution by dumping or incineration

The Contracting Parties shall take, individually and jointly, all possible steps to prevent and eliminate pollution by dumping or incineration of wastes or other matter in accordance with the provisions of the Convention, in particular as provided for in Annex II.

Article 5

Pollution from offshore sources

The Contracting Parties shall take, individually and jointly, all possible steps to prevent and eliminate pollution from offshore sources in accordance with the provisions of the Convention, in particular as provided for in Annex III.

5. Ingen bestämmelse i denna konvention skall tolkas så att den hindrar de fördragsslutande parterna från att var för sig eller gemensamt vidta striktare åtgärder för att förhindra och eliminera förorening i havsområdet eller för att skydda havsområdet mot skadliga effekter av mänsklig aktivitet.

Artikel 3

Förörening från landbaserade källor

De fördragsslutande parterna skall var för sig eller gemensamt vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra och eliminera förorening från landbaserade källor i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, särskilt bilaga I.

Artikel 4

Förörening genom dumpning eller förbränning

De fördragsslutande parterna skall var för sig eller gemensamt vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra och eliminera förorening genom dumpning eller förbränning av avfall eller annat material i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, särskilt bilaga II.

Artikel 5

Förörening från havsbaserade källor

De fördragsslutande parterna skall var för sig eller gemensamt vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra och eliminera förorening från havsbaserade källor i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, särskilt bilaga III.

Article 6

Assessment of the quality of the marine environment

The Contracting Parties shall, in accordance with the provisions of the Convention, in particular as provided for in Annex IV:

- (a) undertake and publish at regular intervals joint assessments of the quality status of the marine environment and of its development, for the maritime area or for regions or sub-regions thereof;
- (b) include in such assessments both an evaluation of the effectiveness of the measures taken and planned for the protection of the marine environment and the identification of priorities for action.

Article 7

Pollution from other sources

The Contracting Parties shall cooperate with a view to adopting Annexes, in addition to the Annexes mentioned in Articles 3, 4, 5 and 6 above, prescribing measures, procedures and standards to protect the maritime area against pollution from other sources, to the extent that such pollution is not already the subject of effective measures agreed by other international organisations or prescribed by other international conventions.

Article 8

Scientific and technical research

1. To further the aims of the Convention, the Contracting Parties shall establish complementary or joint programmes of scientific or technical research and, in accordance with a standard procedure, to transmit to the Commission:

Artikel 6

Bedömning av den marina miljöns kvalitet

De födragsslutande parterna skall, i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, särskilt bilaga IV,

- (a) genomföra och regelbundet publicera resultaten av gemensamma bedömningar av den marina miljöns kvalitet och dennes utveckling i havsområdet eller i regioner eller delar av denna,
- (b) inom ramen för sådana bedömningar, dels utvärdera de vidtagna och planerade åtgärdernas effektivitet med avseende på skydd av den marina miljön, dels fastställa prioritärade åtgärder.

Artikel 7

Förörening från andra källor

De födragsslutande parterna skall samarbeta i syfte att utöver de bilagor som anges i artikel 3, 4, 5 och 6 ovan anta bilagor, i vilka föreskrivs åtgärder, förfaranden och standarder för att skydda havsområdet mot förörening från andra källor. I den mån sådan förörening inte redan är föremål för effektiva åtgärder som överenskommits av andra internationella organisationer eller föreskrivits i andra internationella konventioner.

Artikel 8

Vetenskaplig och teknisk forskning

1. För att uppnå syftena med konventionen skall de födragsslutande parterna upprätta kompletterande eller gemensamma program för vetenskaplig eller teknisk forskning och, i enlighet med ett standardförfarande, delge kommissionen

- (a) the results of such complementary, joint or other relevant research;
- (b) details of other relevant programmes of scientific and technical research.

2. In so doing, the Contracting Parties shall have regard to the work carried out, in these fields, by the appropriate international organisations and agencies.

Article 9

Access to information

1. The Contracting Parties shall ensure that their competent authorities are required to make available the information described in paragraph 2 of this Article to any natural or legal person, in response to any reasonable request, without that person's having to prove an interest, without unreasonable charges, as soon as possible and at the latest within two months.

2. The information referred to in paragraph 1 of this Article is any available information in written, visual, aural or data-base form on the state of the maritime area, on activities or measures adversely affecting or likely to affect it and on activities or measures introduced in accordance with the Convention.

3. The provisions of this Article shall not affect the right of Contracting Parties, in accordance with their national legal systems and applicable international regulations, to provide for a request for such information to be refused where it affects:

- (a) the confidentiality of the proceedings of public authorities, international relations and national defence;

(a) resultaten från sådan kompletterande, gemensam eller annan i sammanhanget tillämplig forskning,

(b) information om andra i sammanhanget intressanta program för vetenskaplig och teknisk forskning.

2. De fördragsslutande parterna skall därvid beakta det arbete som utförs på dessa områden av berörda internationella organisationer och institutioner.

Artikel 9

Tillgång till information

1. De fördragsslutande parterna skall se till att behöriga myndigheter i respektive land är skyldiga att göra sådan information som avses i stycke 2 i denna artikel tillgänglig så snabbt som möjligt, dock senast inom två månader, för såväl fysiska som juridiska personer som framför skälig begäran om detta, utan att personen ifråga behöver bevisa sin rätt till information och utan oskälig kostnad för denne.

2. Den information som avses i stycke 1 i denna artikel är all tillgänglig information i skriftlig, visuell, muntlig eller datoriserad form om havsområdets tillstånd, om verksamheter eller åtgärder som har eller sannolikt kommer att ha negativ påverkan på detta och om verksamheter eller åtgärder som bedrivs eller vidtas i enlighet med denna konvention.

3. Bestämmelserna i denna artikel skall inte påverka de fördragsslutande parternas rätt att i enlighet med landets lagstiftning och tillämpliga internationella förordningar, anta bestämmelser om att vägra efterkomma en begäran om sådan information, om den berör:

- (a) sekretessen i frågor som rör offentliga myndigheters arbete, internationella relationer och landets försvar,

- (b) public security;
- (c) matters which are, or have been, *sub judice*, or under enquiry (including disciplinary enquiries), or which are the subject of preliminary investigation proceedings;
- (d) commercial and industrial confidentiality, including intellectual property;
- (e) the confidentiality of personal data and/or files;
- (f) material supplied by a third party without that party being under a legal obligation to do so;
- (g) material, the disclosure of which would make it more likely that the environment to which such material related would be damaged.

4. The reasons for a refusal to provide the information requested must be given.

Article 10

Commission

1. A Commission, made up of representatives of each of the Contracting Parties, is hereby established. The Commission shall meet at regular intervals and at any time when, due to special circumstances, it is so decided in accordance with the Rules of Procedure.

2. It shall be the duty of the Commission:

- (a) to supervise the implementation of the Convention;
- (b) generally to review the condition of the maritime area, the effectiveness of the measures being adopted, the priorities and the need for any additional or different measures;
- (c) to draw up, in accordance with the General Obligations of the Convention,

- (b) allmänhetens säkerhet,
- (c) ärenden som är eller har varit föremål för åtal eller utredning (inklusive disciplinfrågor) eller förundersökning,
- (d) handels- och industrihemligheter, inklusive immateriell egendom,
- (e) personuppgifters och/eller personregisters konfidentiella natur,
- (f) material som tillhandahålls av tredje man som inte är juridiskt skyldig att tillhandahålla sådant material,
- (g) uppgifter som om de röjs ökar sannolikheten för att den miljö uppgifterna avser kan komma till skada.

4. Skälen för att vägra lämna ut den begärda informationen måste anges.

Artikel 10

Kommission

1. En kommission bestående av företrädare för varje födragsstyrande part tillsätts härmed. Kommissionen skall sammanträda regelbundet och vid varje tidpunkt då på grund av särskilda omständigheter så beslutas i enlighet med dess arbetsordning.

2. Kommissionen skall ha till uppgift att:

- (a) övervaka tillämpningen av denna konvention,
- (b) allmänt undersöka tillståndet i havsområdet, bedöma effektiviteten hos de åtgärder som vidtas, granska prioriteringar samt bedöma behovet av eventuella ytterligare åtgärder eller åtgärder av annat slag,
- (c) fastställa program och åtgärder, i enlighet med de allmänna åtagandena i konventionen,

programmes and measures for the prevention and elimination of pollution and for the control of activities which may, directly or indirectly, adversely affect the maritime area; such programmes and measure may, when appropriate, include economic instruments;

(d) to establish at regular intervals its programme of work;

(e) to set up such subsidiary bodies as it considers necessary and to define their terms of reference;

(f) to consider and, where appropriate, adopt proposals for the amendment of the Convention in accordance with Articles 15, 16, 17, 18, 19 and 27;

(g) to discharge the functions conferred by Articles 21 and 23 and such other functions as may be appropriate under the terms of the Convention.

3. To these ends the Commission may, *inter alia*, adopt decisions and recommendations in accordance with Article 13.

4. The Commission shall draw up its Rules of Procedure which shall be adopted by unanimous vote of the Contracting Parties.

5. The Commission shall draw up its Financial Regulations which shall be adopted by unanimous vote of the Contracting Parties.

Article 11

Observers

1. The Commission may, by unanimous vote of the Contracting Parties, decide to admit as an observer:

(a) any State which is not a Contracting Party to the Convention;

för att förhindra och eliminera förorening och för att kontrollera verksamhet som direkt eller indirekt kan ha skadlig påverkan på havsområdet. Sådana program och åtgärder får, i förekommande fall, inbegripa ekonomiska styrmedel,

(d) regelbundet fastställa sitt eget arbetsprogram,

(e) upprätta sådana underorgan som den anger nödvändiga och fastställa dessas uppgifter,

(f) beakta och där så bedöms lämpligt anta förslag om ändringar av konventionen i enlighet med artikel 15, 16, 17, 18, 19 och 27, samt

(g) fullgöra sina funktioner enligt artikel 21 och 23 och sådana andra funktioner som bedöms som lämpliga enligt villkoren i konventionen.

3. För detta ändamål får kommissionen bl.a. fatta beslut och anta rekommendationer i enlighet med artikel 13.

4. Kommissionen skall upprätta sin egen arbetsordning som skall antas enhälligt av de fördragsslutande parterna.

5. Kommissionen skall upprätta sina egna finansiella föreskrifter som skall antas enhälligt av de fördragsslutande parterna.

Artikel 11

Observatörer

1. Kommissionen får, efter enhälligt beslut av de fördragsslutande parterna, godkänna som observatör:

(a) stat som inte ingår som fördragsslutande part i konventionen,

(b) any international governmental or any non-governmental organisation the activities of which are related to the Convention.

2. Such observers may participate in meetings of the Commission but without the right to vote and may present to the Commission any information or reports relevant to the objectives of the Convention.

3. The conditions for the admission and the participation of observers shall be set in the Rules of Procedure of the Commission.

Article 12

Secretariat

1. A permanent Secretariat is hereby established.

2. The Commission shall appoint an Executive Secretary and determine the duties of that post and the terms and conditions upon which it is to be held.

3. The Executive Secretary shall perform the functions that are necessary for the administration of the Convention and for the work of the Commission as well as the other tasks entrusted to the Executive Secretary by the Commission in accordance with its Rules of Procedure and its Financial Regulations.

Article 13

Decisions and recommendations

1. Decisions and recommendations shall be adopted by unanimous vote of the Contracting Parties. Should unanimity not be attainable, and unless otherwise provided in the Convention, the Commission may nonetheless adopt decisions or recommendations by a three-quarters majority vote of the Contracting Parties.

(b) internationell organisation på regeringsnivå eller icke-statlig organisation vars verksamhet har samrör med konventionen.

2. Sådana observatörer får delta i kommissionens möten utan rösträtt och för kommissionen lägga fram information eller rapporter som är relevanta med avseende på konventionens målsättningar.

3. Villkoren för godkännande av observatörer och dessas deltagande skall fastställas i kommissionens arbetsordning.

Artikel 12

Sekretariat

1. Ett ständigt sekretariat upprättas härmed. Kommissionen skall utse en exekutivsekretarie och besluta om dennes uppgifter samt om de villkor enligt vilka befattningen skall innehås.

3. Exekutivsekretarien skall fullgöra de funktioner som krävs för genomförande av konventionen och för kommissionens arbete, liksom andra uppgifter som exekutivsekretarien av kommissionen uppdras att utföra i enlighet med dess arbetsordning och de finansiella föreskrifterna.

Artikel 13

Beslut och rekommendationer

1. Beslut och rekommendationer skall antas genom enhälligt beslut av de fördragsslutande parterna. Om enhällighet inte kan uppnås får kommissionen, såvida inte annat föreskrivs i konventionen, likväl fatta beslut och anta rekommendationer med tre fjärdedels majoritet efter omröstning bland de fördragsslutande parterna.

2. A decision shall be binding on the expiry of a period of two hundred days after its adoption for those Contracting Parties that voted for it and have not within that period notified the Executive Secretary in writing that they are unable to accept the decision, provided that at the expiry of that period three-quarters of the Contracting Parties have either voted for the decision and not withdrawn their acceptance or notified the Executive Secretary in writing that they are able to accept the decision. Such a decision shall become binding on any other Contracting Party which has notified the Executive Secretary in writing that it is able to accept the decision from the moment of that notification or after the expiry of a period of two hundred days after the adoption of the decision, whichever is later.

3. A notification under paragraph 2 of this Article to the Executive Secretary may indicate that a Contracting Party is unable to accept a decision insofar as it relates to one or more of its dependent or autonomous territories to which the Convention applies.

4. All decisions adopted by the Commission shall, where appropriate, contain provisions specifying the timetable by which the decision shall be implemented.

5. Recommendations shall have no binding force.

6. Decisions concerning any Annex or Appendix shall be taken only by the Contracting Parties bound by the Annex or Appendix concerned.

Article 14

Status of annexes and appendices

1. The Annexes and Appendices form an integral part of the Convention.

2. Beslut shall vara bindande efter utgången av en period om tvåhundra dagar efter det att beslutet fattats för de födragsslutande parter som röstat för beslutet och som inte inom denna period skriftligen har anmält till exekutivsekreteraren att de inte kan godta beslutet, under förutsättning att tre fjärdedelar av de födragsslutande parterna vid utgången av denna period antingen har röstat för beslutet och inte återkallat sitt godkännande eller skriftligen anmält till exekutivsekreteraren att de inte kan godta beslutet. Sådant beslut blir bindande, för varje annan födragsslutande part som skriftligen har anmält till exekutivsekreteraren att de kan godta beslutet, från tidpunkten för anmälan eller efter utgången av en period om tvåhundra dagar efter det att beslutet fattats, beroende på vad som inträffar sist.

3. Anmälan till exekutivsekreteraren enligt stycke 2 i denna artikel kan göras om en födragsslutande part inte kan godta ett beslut som avser ett eller flera av dess angränsande eller autonoma territorier inom konventionens tillämpningsområde.

4. Alla beslut som fattas av kommissionen skall, där så är lämpligt, ange en tidsperiod inom vilken beslutet skall verkställas.

5. Reckommendationer skall inte ha bindande verkan.

6. Beslut rörande bilagor eller tillägg skall endast fattas av de födragsslutande parter som berörs av bilagan eller tillägget ifråga.

Artikel 14

Bilagors och tilläggs status

1. Bilagorna och tilläggen utgör en integrerad del av konventionen.

2. The Appendices shall be of a scientific, technical or administrative nature.

Article 15

Amendment of the convention

1. Without prejudice to the provisions of paragraph 2 of Article 27 and to specific provisions applicable to the adoption or amendment of Annexes or Appendices, an amendment to the Convention shall be governed by the present Article.

2. Any Contracting Party may propose an amendment to the Convention. The text of the proposed amendment shall be communicated to the Contracting Parties by the Executive Secretary of the Commission at least six months before the meeting of the Commission at which it is proposed for adoption. The Executive Secretary shall also communicate the proposed amendment to the signatories to the Convention for information.

3. The Commission shall adopt the amendment by unanimous vote of the Contracting Parties.

4. The adopted amendment shall be submitted by the Depositary Government to the Contracting Parties for ratification, acceptance or approval. Ratification, acceptance or approval of the amendment shall be notified to the Depositary Government in writing.

5. The amendment shall enter into force for those Contracting Parties which have ratified, accepted or approved it on the thirtieth day after receipt by the Depositary Government of notification of its ratification, acceptance or approval by at least seven Contracting Parties. Thereafter the amendment shall enter into force for any other Contracting Party on the thirtieth day after that Contracting Party has

2. Tilläggen skall vara av vetenskapligt, tekniskt eller administrativt slag.

Artikel 15

Ändring av konventionen

1. Ändringar av konventionen skall regleras av denna artikel. Vad som här sägs skall dock inte påverka bestämmelserna i stycke 2, artikel 27, och de särskilda bestämmelser som gäller för antagande eller ändring av bilagor och tillägg.

2. Alla födragsslutande parter får föreslå ändringar av konventionen. Texten till den föreslagna ändringen skall meddelas de födragsslutande parterna av kommissionens exekutivsekreterare minst sex månader före det kommissionsmöte då förslaget framläggs för antagande. Exekutivsekreteraren skall också upplysningsvis meddela konventionens signatärmakter den föreslagna ändringen.

3. Kommissionen skall anta ändringen genom enhälligt beslut av de födragsslutande parterna.

4. Den antagna ändringen skall föreläggas de födragsslutande parterna av depositarieregeringen för ratificering, antagande eller godkännande. Ratificering, antagande eller godkännande skall anmälas skriftligen till depositarieregeringen.

5. Ändringen skall träda i kraft för de födragsslutande parter som ratificerat, antagit eller godkänt denna den trettioende dagen efter det att depositarieregeringen har mottagit anmälningar om ratificering, antagande eller godkännande från minst sju födragsslutande parter. Ändringen skall därefter träda i kraft för övriga födragsslutande parter den trettioende dagen efter det att de födragsslutande par-

deposited its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 16

Adoption of annexes

The provisions of Article 15 relating to the amendment of the Convention shall also apply to the proposal, adoption and entry into force of an Annex to the Convention, except that the Commission shall adopt any Annex referred to in Article 7 by a three-quarters majority vote of the Contracting Parties.

Article 17

Amendment of annexes

1. The provisions of Article 15 relating to the amendment of the Convention shall also apply to an amendment to an Annex to the Convention, except that the Commission shall adopt amendments to any Annex referred to in Articles 3, 4, 5, 6 or 7 by a three-quarters majority vote of the Contracting Parties bound by that Annex.
2. If the amendment of an Annex is related to an amendment to the Convention, the amendment of the Annex shall be governed by the same provisions as apply to the amendment to the Convention.

Article 18

Adoption of appendices

1. If a proposed Appendix is related to an amendment to the Convention or an Annex, proposed for adoption in accordance with Article 15 or Article 17, the proposal, adoption and entry into force of that Appendix shall be governed by the same provisions as apply to the proposal, adoption and entry into force of that amendment.

terna deponerat sina ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrument.

Artikel 16

Antagande av bilagor

Bestämmelserna i artikel 15 om ändringar av konventionen skall också gälla för förslag, antagande och ikraftträdande av bilagor till konventionen. Dock skall kommissionen anta sådana bilagor som avses i artikel 7 efter beslut med tre fjärdedels majoritet av de fördragsslutande parterna.

Artikel 17

Ändring av bilagor

1. Bestämmelserna i artikel 15 om ändringar av konventionen skall också gälla för ändringar av bilagor till konventionen. Dock skall kommissionen anta ändringar av sådana bilagor som avses i artikel 3, 4, 5, 6 eller 7 efter beslut med tre fjärdedels majoritet av de fördragsslutande parter som berörs av bilagan.
2. Om en ändring i en bilaga har samband med en ändring i konventionen skall ändringen i bilagan regleras av samma bestämmelser som de som gäller för ändringen i konventionen.

Artikel 18

Antagande av tillägg

1. Om ett förslag till ett tillägg har samband med en ändring av konventionen eller av en bilaga som framlagts för antagande enligt artikel 15 eller artikel 17, skall förslaget till tillägg samt dessas antagande och ikraftträdande regleras av samma bestämmelser som de som gäller förslaget till ändring samt dessas antagande och ikraftträdande.

2. If a proposed Appendix is related to an Annex to the Convention, proposed for adoption in accordance with Article 16, the proposal, adoption and entry into force of that Appendix shall be governed by the same provisions as apply to the proposal, adoption and entry into force of that Annex.

Article 19

Amendment of appendices

1. Any Contracting Party bound by an Appendix may propose an amendment to that Appendix. The text of the proposed amendment shall be communicated to all Contracting Parties to the Convention by the Executive Secretary of the Commission as provided for in paragraph 2 of Article 15.

2. The Commission shall adopt the amendment to an Appendix by a three-quarters majority vote of the Contracting Parties bound by that Appendix.

3. An amendment to an Appendix shall enter into force on the expiry of a period of two hundred days after its adoption for those Contracting Parties which are bound by that Appendix and have not within that period notified the Depositary Government in writing that they are unable to accept that amendment, provided that at the expiry of that period three-quarters of the Contracting Parties bound by that Appendix have either voted for the amendment and not withdrawn their acceptance or have notified the Depositary Government in writing that they are able to accept the amendment.

4. A notification under paragraph 3 of this Article to the Depositary Government may indicate that a Contracting Party is unable to accept the amendment insofar as it relates to

2. Om ett förslag till ett tillägg har samband med en bilaga till konventionen som framlagts för antagande enligt artikel 16, skall förslaget till tillägg samt dessas antagande och ikraftträddande regleras av samma bestämmelser som de som gäller för förslaget till bilaga samt för dennes antagande och ikraftträddande.

Artikel 19

Ändring av tillägg

1. Varje fördragsslutande part för vilken ett tillägg är bindande kan föreslå ändringar i detta. Texten till den föreslagna ändringen skall meddelas samtliga fördragsslutande parter av kommissionens exekutivsekreterare enligt bestämmelserna i stycke 2, artikel 15.

2. Kommissionen skall anta ändringen av tillägget efter beslut med tre fjärdedels majoritet av de fördragsslutande parter för vilka tillägget är bindande.

3. En ändring av ett tillägg skall träda i kraft vid utgången av en period om tvåhundra dagar efter dess antagande, för de fördragsslutande parter som är bundna av tillägget och som inte inom denna period skriftligen har underrättat depositarieregeringen om att de inte kan godkänna ändringen, förutsatt att tre fjärdedeler av de fördragsslutande parter som är bundna av tillägget vid utgången av denna period antingen har röstat för ändringen och inte återkallat sitt godkännande eller att de skriftligen har underrättat depositarieregeringen om att de kan godkänna ändringen.

4. Anmälhan enligt stycke 3 i denna artikel till depositarieregeringen kan göras om en fördragsslutande part inte kan godta ändringen, i den mån denna avser ett eller flera av dess

one or more of its dependent or autonomous territories to which the Convention applies.

5. An amendment to an Appendix shall become binding on any other Contracting Party bound by the Appendix which has notified the Depositary Government in writing that it is able to accept the amendment from the moment of that notification or after the expiry of a period of two hundred days after the adoption of the amendment, whichever is later.

6. The Depositary Government shall without delay notify all Contracting Parties of any such notification received.

7. If the amendment of an Appendix is related to an amendment to the Convention or an Annex, the amendment of the Appendix shall be governed by the same provisions as apply to the amendment to the Convention or that Annex.

Article 20

Right to vote

1. Each Contracting Party shall have one vote in the Commission.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, the European Economic Community and other regional economic integration organisations, within the areas of their competence, are entitled to a number of votes equal to the number of their Member States which are Contracting Parties to the Convention. Those organisations shall not exercise their right to vote in cases where their Member States exercise theirs and conversely.

angränsande eller autonoma territorier inom konventionens tillämpningsområde.

5. En ändring av ett tillägg skall vara bindande för övriga födragsslutande parter som berörs av tillägget och som skriftligen har underrättat depositarieregeringen att de kan godkänna ändringen, från tidpunkten för sådan underrättelse eller efter utgången av en period om tvåhundra dagar efter antagande av ändringen, beroende på vad som inträffar sist.

6. Depositarieregeringen skall utan dröjsmål underrätta alla födragsslutande parter om mottagande av sådan underrättelse.

7. Om en ändring av ett tillägg har samband med en ändring av konventionen eller av en bilaga skall ändringen av tillägget regleras av samma bestämmelser som de som gäller för ändringen av konventionen eller bilagan.

Artikel 20

Rösträtt

1. De födragsslutande parterna skall ha var sin röst i kommissionen.

2. Oaktat vad som sägs i stycke 1 i denna artikel skall Europeiska ekonomiska gemenskapen och andra regionala organisationer för ekonomisk integration ges rösträtt inom sina kompetensområden, med röstantal motsvarande det antal medlemsstater i organisationen som är födragsslutande parter i konventionen. Dessa organisationer skall inte utöva sin rösträtt då medlemsstaterna utövar sin och omvänt.

Article 21

Transboundary pollution

1. When pollution originating from a Contracting Party is likely to prejudice the interests of one or more of the other Contracting Parties to the Convention, the Contracting Parties concerned shall enter into consultation, at the request of any one of them, with a view to negotiating a cooperation agreement.
2. At the request of any Contracting Party concerned, the Commission shall consider the question and may make recommendations with a view to reaching a satisfactory solution.
3. An agreement referred to in paragraph 1 of this Article may, *inter alia*, define the areas to which it shall apply, the quality objectives to be achieved and the methods for achieving these objectives, including methods for the application of appropriate standards and the scientific and technical information to be collected.
4. The Contracting Parties signatory to such an agreement shall, through the medium of the Commission, inform the other Contracting Parties of its purport and of the progress made in putting it into effect.

Article 22

Reporting to the commission

The Contracting Parties shall report to the Commission at regular intervals on:

- (a) the legal, regulatory, or other measures taken by them for the implementation of the provisions of the Convention and of decisions and recommendations adopted thereunder, including in particular measures taken to pre-

Artikel 21

Gränsöverskridande föroreningar

1. När förorening som härrör från en fördragsslutande part sannolikt kan vara till förfång för en eller flera av övriga fördragsslutande parters intressen skall de berörda fördragsslutande parterna, efter begäran från någon av dem, inleda överläggningar för att förhandla fram ett samarbetsavtal.
2. Efter begäran från någon av de berörda fördragsslutande parterna skall kommissionen ta upp frågan. Kommissionen får lämna rekommendationer i syfte att uppnå en tillfredsställande lösning.
3. Sådant avtal som avses i stycke 1 i denna artikel får bland annat fastställa avtalets tillämpningsområden, de kvalitetsmål som skall uppnås och metoderna för att uppnå dessa, inbegripet metoder för tillämpning av lämpliga standarder och den vetenskapliga och tekniska information som skall inhämtas.
4. De fördragsslutande parter som undertecknar ett sådant avtal skall genom kommissionens försorg underrätta övriga fördragsslutande parter om dess innehåll och om de framsteg som gjorts för att sätta det i verket.

Artikel 22

Rapportering till kommissionen

De fördragsslutande parterna skall regelbundet rapportera till kommissionen om:

- (a) lagar eller förordningar som antagits eller andra åtgärder som vidtagits av dem för genomförandet av bestämmelserna i konventionen samt av beslut och rekommendationer som antagits i enlighet med denna, särskilt åt-

vent and punish conduct in contravention of those provisions;

- (b) the effectiveness of the measures referred to in subparagraph (a) of this Article;
- (c) problems encountered in the implementation of the provisions referred to in subparagraph (a) of this Article.

Article 23

Compliance

The Commission shall:

- (a) on the basis of the periodical reports referred to in Article 22 and any other report submitted by the Contracting Parties, assess their compliance with the Convention and the decisions and recommendations adopted thereunder;
- (b) when appropriate, decide upon and call for steps to bring about full compliance with the Convention, and decisions adopted thereunder, and promote the implementation of recommendations, including measures to assist a Contracting Party to carry out its obligations.

Article 24

Regionalisation

The Commission may decide that any decision or recommendation adopted by it shall apply to all, or a specified part, of the maritime area and may provide for different timetables to be applied, having regard to the differences between ecological and economic conditions in the various regions and sub-regions covered by the Convention.

åtgärder som vidtagits för att förhindra och bestraffa beteende som strider mot bestämmelserna.

- (b) effektiviteten hos de åtgärder som avses i a. ovan,
- (c) problem vid genomförandet av de bestämmelser som avses i a. ovan.

Artikel 23

Efterlevnad

Kommissionen skall:

- (a) bedöma huruvida de födragsslutande parterna följer konventionen och de beslut och rekommendationer som antagits i enlighet med denna, på grundval av den periodiska rapportering som avses i artikel 22 och andra rapporter som lämnas av de födragsslutande parterna,
- (b) när så anses lämpligt, besluta om och kräva åtgärder för att konventionen och beslut som fattats i enlighet med den skall följas i sin helhet, samt befrämja tillämpandet av rekommendationer, inbegripet åtgärder för att bistå en födragsslutande part i utförandet av sina åligganden.

Artikel 24

Regionalisering

Kommissionen får besluta att beslut eller rekommendationer som den antar skall gälla för hela eller en viss bestämd del av havsområdet, samt anta bestämmelser om att olika tidtabeller skall gälla för genomförandet, beroende på skillnaderna i ekologiska och ekonomiska förhållanden mellan de olika regioner och delar därav som omfattas av konventionen.

Article 25

Signature

The Convention shall be open for signature at Paris from 22nd September 1992 to 30th June 1993 by:

- (a) the Contracting Parties to the Oslo Convention or the Paris Convention;
- (b) any other coastal State bordering the maritime area;
- (c) any State located upstream on watercourses reaching the maritime area;
- (d) any regional economic integration organisation having as a member at least one State to which any of the subparagraphs (a) to (c) of this Article applies.

Article 26

Ratification, acceptance or approval

The Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of the French Republic.

Article 27

Accessions

1. After 30th June 1993, the Convention shall be open for accession by the States and regional economic integration organisations referred to in Article 25.

2. The Contracting Parties may unanimously invite States or regional economic integration organisations not referred to in Article 25 to accede to the Convention. In the case of such an accession, the definition of the maritime area shall, if necessary, be amended by a decision of the Commission adopted by unanimous

Artikel 25

Undertecknande

Konventionen skall stå öppen för undertecknande i Paris från den 22 september 1992 till den 30 juni 1993:

- (a) av de fördragsslutande parterna i Oslo- och Pariskonventionerna,
- (b) av andra kuststater som gränsar till havsområdet,
- (c) av stater som ligger uppströms vattendrag som har sitt utlopp i havsområdet,
- (d) av organisationer för regional ekonomisk integration med minst en medlemsstat som berörs av någon av punkterna a. till c. i denna artikel.

Artikel 26

Ratificering, antagande eller godkännande

Denna konvention skall ratificeras, antas eller godkännas. Ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos regeringen för republiken Frankrike.

Artikel 27

Anslutning

1. Efter den 30 juni 1993 skall konventionen stå öppen för anslutning av de stater och organisationer för regional ekonomisk integration som avses i artikel 25.

2. De fördragsslutande parterna får enhälligt inbjuda sådana stater eller organisationer för regional ekonomisk integration som inte avses i artikel 25 att ansluta sig till konventionen. I så fall får definitionen av havsområdet, om så krävs, ändras genom beslut av kommissionen som skall antas genom enhälligt beslut av de

vote of the Contracting Parties. Any such amendment shall enter into force after unanimous approval of all the Contracting Parties on the thirtieth day after the receipt of the last notification by the Depositary Government.

3. Any such accession shall relate to the Convention including any Annex and any Appendix that have been adopted at the date of such accession, except when the instrument of accession contains an express declaration of non-acceptance of one or several Annexes other than Annexes I, II, III and IV.

4. The instruments of accession shall be deposited with the Government of the French Republic.

Article 28

Reservations

No reservation to the Convention may be made.

Article 29

Entry into force

1. The Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date on which all Contracting Parties to the Oslo Convention and all Contracting Parties to the Paris Convention have deposited their instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For any State or regional economic integration organisation not referred to in paragraph 1 of this Article, the Convention shall enter into force in accordance with paragraph 1 of this Article, or on the thirtieth day following the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance, approval or acces-

fördragsslutande parterna. Sådan ändring skall träda i kraft efter enhälligt godkännande av samtliga fördragsslutande parter den trettioonde dagen efter depositarieregeringens mottagande av den senaste underrättelsen.

3. Anslutning skall göras till hela konventionen med de bilagor och tillägg som antagits vid datum för anslutningen, förutom då det klart anges i anslutningsinstrumentet att en eller flera av bilagorna, förutom bilagorna I, II, III och IV, inte kan godtas.

4. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos regeringen för republiken Frankrike.

Artikel 28

Reservationer

Reservationer mot konventionen får inte göras.

Artikel 29

Ikraftträdande

1. Konventionen skall träda i kraft den trettioonde dagen efter det datum då samtliga fördragsslutande parter i Oslokonventionen och samtliga fördragsslutande parter i Pariskonventionen har deponerat sina ratifikations-, antagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. För stat eller organisation för regional ekonomisk integration som inte avses i stycke 1 i denna artikel skall konventionen träda i kraft i enlighet med stycke 1 i denna artikel eller den trettioonde dagen efter det datum då staten eller den regionala organisationen för ekonomisk integration ifråga deponerade sina

sion by that State or regional economic integration organisations, whichever is later.

Article 30

Withdrawal

1. At any time after the expiry of two years from the date of entry into force of the Convention for a Contracting Party, that Contracting Party may withdraw from the Convention by notification in writing to the Depositary Government.
2. Except as may be otherwise provided in an Annex other than Annexes I to IV to the Convention, any Contracting Party may at any time after the expiry of two years from the date of entry into force of such Annex for that Contracting Party withdraw from such Annex by notification in writing to the Depositary Government.
3. Any withdrawal referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article shall take effect one year after the date on which the notification of that withdrawal is received by the Depositary Government.

Article 31

Replacement of the Oslo and Paris conventions

1. Upon its entry into force, the Convention shall replace the Oslo and Paris Conventions as between the Contracting Parties.
2. Notwithstanding paragraph 1 of this Article, decisions, recommendations and all other agreements adopted under the Oslo Convention or the Paris Convention shall continue to be applicable, unaltered in their legal nature, to the extent that they are compatible with, or not explicitly terminated by, the Con-

ratifikations-, antagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument, beroende på vad som sker sist.

Artikel 30

Frånträdande

1. När som helst efter två år från det datum då konventionen trädde i kraft för en födragsluttande part, kan parten ifråga frånträda konventionen genom skriftlig uppsägning till depositarieregeringen.
2. Med undantag av eventuella bestämmelser i andra bilagor än bilaga I till IV till denna konvention kan en födragsluttande part, när som helst efter två år från det datum då bilagan trädde i kraft för parten ifråga, frånträda bilagan genom skriftlig uppsägning till depositarieregeringen.
3. Sådan uppsägning som avses i stycke 1 och 2 i denna artikel skall träda i kraft ett år efter det datum då meddelande om uppsägning mottagits av depositarieregeringen.

Artikel 31

Ersättande av Oslo- och Pariskonventionerna

1. När denna konvention träder i kraft skall den ersätta Oslo- och Pariskonventionerna mellan de födragsluttande parterna.
2. Oaktat vad som sägs i stycke 1 i denna artikel skall beslut, rekommendationer och alla andra överenskommelser som antagits enligt Oslokonventionen eller Pariskonventionen fortsätta att gälla med oförändrad juridisk status, i den mån de är förenliga med eller inte uttryckligen sägs upp av konventionen, av be-

vention, any decisions or, in the case of existing recommendations, any recommendations adopted thereunder.

Article 32

Settlement of disputes

1. Any disputes between Contracting Parties relating to the interpretation or application of the Convention, which cannot be settled otherwise by the Contracting Parties concerned, for instance by means of inquiry or conciliation within the Commission, shall at the request of any of those Contracting Parties, be submitted to arbitration under the conditions laid down in this Article.
2. Unless the parties to the dispute decide otherwise, the procedure of the arbitration referred to in paragraph 1 of this Article shall be in accordance with paragraphs 3 to 10 of this Article.
 3. (a) At the request addressed by one Contracting Party to another Contracting Party in accordance with paragraph 1 of this Article, an arbitral tribunal shall be constituted. The request for arbitration shall state the subject matter of the application including in particular the Articles of the Convention, the interpretation or application of which is in dispute.
(b) The applicant party shall inform the Commission that it has requested the setting up of an arbitral tribunal, stating the name of the other party to the dispute and the Articles of the Convention the interpretation or application of which, in its opinion, is in dispute. The Commission shall forward the information thus received to all Contracting Parties to the Convention.
 4. The arbitral tribunal shall consist of three members: each of the parties to the dispute

slut eller, i förekommande fall, rekommendationer som antagits enligt denna.

Artikel 32

Tvistlösning

1. Tvist mellan födragsslutande parter beträffande tolkning eller tillämpning av konventionen som inte kan biläggas på annat sätt av berörda parter, till exempel genom utredning eller förlikning inom kommissionen, skall på begäran av någondera parten hänskjutas till skiljedom enligt bestämmelserna i denna artikel.
2. Sävida inte annat överenskommes av de tvistande parterna skall det skiljedomsförfrårande som avses i stycke 1 i denna artikel ske i enlighet med bestämmelserna i stycke 3 till 10 i denna artikel.
3. (a) På begäran som riktas till en födragsslutande part av annan födragsslutande part enligt stycke 1 i denna artikel skall skiljedomstol tillsättas. Begäran om skiljedom skall ange grunderna för tvisten, inbegripet särskilt de artiklar i konventionen vilkas tolkning eller tillämpning är omtvistad.
(b) Sökanden skall meddela kommissionen att han begärt att skiljedomstol skall tillsättas. Han skall därvid ange namnet på motparten i tvisten samt de artiklar i konventionen vilkas tolkning eller tillämpning enligt hans mening är omtvistad. Kommissionen skall vidarebefordra sålunda mottaget meddelande till samtliga födragsslutande parter i konventionen.
4. Skiljedomstolen skall bestå av tre ledamöter. De tvistande parterna skall vardera utse en

shall appoint an arbitrator; the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator who shall be the chairman of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

5. (a) If the chairman of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the President of the International Court of Justice shall, at the request of either party, designate him within a further two months' period.

(b) If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other party may inform the President of the International Court of Justice who shall designate the chairman of the arbitral tribunal within a further two months' period. Upon designation, the chairman of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such period, he shall inform the President of the International Court of Justice who shall make this appointment within a further two months' period.

6. (a) The arbitral tribunal shall decide according to the rules of international law and, in particular, those of the Convention.

(b) Any arbitral tribunal constituted under the provisions of this Article shall draw up its own rules of procedure.

(c) In the event of a dispute as to whether the arbitral tribunal has jurisdiction, the matter shall be decided by the decision of the arbitral tribunal.

skiljedomare och de båda sålunda utsedda skiljedomarna skall gemensamt utse den tredje skiljedomaren som skall vara skiljedomstolens ordförande. Denne får inte ha samma nationalitet som någon av de tvistande parterna eller vara stadigvarande bosatt i någon av parternas territorium. Han får inte heller vara anställd av någon av dem eller vara inblandad i fallet i någon annan egenskap.

5. (a) Om skiljedomstolens ordförande inte har utsatts inom två månader efter det att den andre skiljedomaren utsatts skall ordföranden för Internationella domstolen på endera partens begäran utse ordförande inom två månader därefter.

(b) Om någon av parterna i tvisten inte utser skiljedomare inom två månader efter det att begäran mottagits, kan den andra parten underrätta ordföranden för den Internationella domstolen om detta, som skall utse skiljedomstolens ordföranden inom två månader därefter. Sedan skiljedomstolens ordförande utsatts skall denne begära att den part som inte utsett skiljedomare skall göra detta inom två månader. Efter denna tid skall han underrätta ordföranden för Internationella domstolen som skall utse skiljedomaren i fråga inom två månader därefter.

6. (a) Skiljedomstolen skall besluta enligt folkrättsliga bestämmelser och särskilt enligt bestämmelserna i denna konvention.

(b) Skiljedomstol som har tillsatts enligt bestämmelserna i denna artikel skall fastställa sina egna procedurregler.

(c) Tvist om huruvida skiljedomstolen har jurisdiktion skall avgöras genom skiljedomstolens beslut.

7. (a) The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority voting of its members.

(b) The arbitral tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts. It may, at the request of one of the parties, recommend essential interim measures of protection.

(c) If two or more arbitral tribunals constituted under the provisions of this Article are seized of requests with identical or similar subjects, they may inform themselves of the procedures for establishing the facts and take them into account as far as possible.

(d) The parties to the dispute shall provide all facilities necessary for the effective conduct of the proceedings.

(e) The absence or default of a party to the dispute shall not constitute an impediment to the proceedings.

8. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

9. Any Contracting Party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

10. (a) The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon the parties to the dispute.

(b) Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or ex-

7. (a) Skiljedomstolen skall fatta beslut både beträffande procedurregler och i sak genom majoritetsomröstning bland ledamöterna.

(b) Skiljedomstolen får vidta alla lämpliga åtgärder för att fastställa fakta. På endera partens begäran kan den rekommendera anlägna interimistiska skyddsåtgärder.

(c) Om två eller flera skiljedomstolar, som tillsatts enligt bestämmelserna i denna artikel, finner att talan har väckts angående samma eller liknande frågor, får de ta del av de undersökningar som har gjorts för att fastställa fakta och så långt som möjligt beakta dessa.

(d) De tvistande parterna skall tillhandahålla alla nödvändiga hjälpmedel för ett effektivt genomförande av förhandlingarna.

(e) Tvistande parts fränvaro eller försummelse att inställa sig skall inte utgöra hinder för förhandlingarna.

8. Sävida inte annat beslutas av skiljedomstolen på grund av speciella omständigheter i fallet skall kostnaderna för förfarandet, inbegripet ersättning till skiljedomstolens ledamöter, bäras lika av de tvistande parterna. Domstolen skall journalföra alla sina utlägg och framlägga slutredovisning av dessa till parterna.

9. Fördragsslutande part som har ett rättsligt intresse i tvistens sakfråga, vilket kan komma att påverkas av domstolens utslag, får delta i skiljedomsförfarandet efter medgivande av domstolen.

10. (a) Skiljedomstolens utslag skall innefatta en redovisning av skälen för utslaget. Utslaget skall vara slutgiltigt och bindande för de tvistande parterna.

(b) Om tvist uppkommer mellan parterna beträffande tolkning eller verkställighet av ut-

ecution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another arbitral tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

Article 33

Duties of the depositary government

The Depositary Government shall inform the Contracting Parties and the signatories to the Convention:

- (a) of the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, of declarations of non-acceptance and of notifications of withdrawal in accordance with Articles 26, 27 and 30;
- (b) of the date on which the Convention comes into force in accordance with Article 29;
- (c) of the receipt of notifications of acceptance, of the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession and of the entry into force of amendments to the Convention and of the adoption and amendment of Annexes or Appendices, in accordance with Articles 15, 16, 17, 18 and 19.

Article 34

Original text

The original of the Convention, of which the French and English texts shall be equally authentic, shall be deposited with the Government of the French Republic which shall send certified copies thereof to the Contracting Parties and the signatories to the Convention and shall deposit a certified copy with the Secretary General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the United Nations Charter.

slaget kan endera parten hänskjuta tvisten till den skiljedomstol som meddelat utslaget eller, om tvisten inte kan tas upp där, till annan skiljedomstol som tillsatts för detta ändamål på samma sätt som den första.

Artikel 33

Depositarieregeringens uppgifter

Depositarieregeringen skall underrätta de fördragsslutande parterna och signatärmakterna i konventionen om följande:

- (a) deposition av ratifikations-, antagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument, meddelanden om invändning och om fränträдан i enlighet med artikel 26, 27 och 30,
- (b) datum då konventionen träder i kraft i enlighet med artikel 29,
- (c) mottagande av underrättelser om godkännande, om deponering av ratifikations-, antagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument samt om ikraftträдан av ändringar av konventionen samt om antagande och ändringar av bilagor och tillägg, i enlighet med artikel 15, 16, 17, 18 och 19.

Artikel 34

Originaltext

Originalen till konventionen, vars engelska och franska texter äger lika vitsord, skall deponeras hos regeringen för republiken Frankrike som skall översända bestyrkta kopior därav till de fördragsslutande staterna och signatärmakterna i konventionen, samt depo ner en bestyrkt kopia hos Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering och of fentliggörande i enlighet med artikel 102 i Fö renta Nationernas stadga.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Convention.

Done at Paris, on the twenty-second day of September 1992

ANNEX I

On the prevention and elimination of pollution from land-based sources

Article 1

1. When adopting programmes and measures for the purpose of this Annex, the Contracting Parties shall require, either individually or jointly, the use of
 - best available techniques for point sources
 - best environmental practice for point and diffuse sources

including, where appropriate, clean technology.

2. When setting priorities and in assessing the nature and extent of the programmes and measures and their time scales, the Contracting Parties shall use the criteria given in Appendix 2.

3. The Contracting Parties shall take preventive measures to minimise the risk of pollution caused by accidents.

4. When adopting programmes and measures in relation to radioactive substances, including waste, the Contracting Parties shall also take account of:

(a) the recommendations of the other appropriate international organisations and agencies;

(b) the monitoring procedures recommended by these international organisations and agencies.

Till bekräftelse härav har undertecknade, vederbörligen befullmäktigade av sina regeringar, undertecknat denna konvention.

Som skedde i Paris den 22 september 1992.

Bilaga I

Om förhindrande och eliminering av förorening från landbaserade källor

Artikel 1

1. Vid antagande av program och åtgärder för genomförandet av denna bilaga skall de födragsslutande parterna, var för sig eller gemensamt, kräva tillämpning av:
 - bästa tillgängliga teknik för punktkällor,
 - bästa miljöpraxis för punktkällor och difusa källor,

inklusive, där så är möjligt, ren teknik.

2. Vid fastställande av prioriteringar och bedömning av programmens och åtgärdernas typ och omfattning och den tid inom vilken de skall genomföras, skall de födragsslutande parterna tillämpa de kriterier som anges i tillägg 2.

3. De födragsslutande parterna skall vidta förebyggande åtgärder för att minimera risken för förorening till följd av olyckshändelser.

4. Vid antagande av program och åtgärder avseende radioaktiva ämnen, inklusive radioaktivt avfall, skall de födragsslutande parterna även beakta:

(a) rekommendationer från övriga berörda internationella organisationer och institutioner,

(b) de övervakningsförfaranden som rekommenderas av dessa internationella organisationer och institutioner.

Article 2

1. Point source discharges to the maritime area, and releases into water or air which reach and may affect the maritime area, shall be strictly subject to authorisation or regulation by the competent authorities of the Contracting Parties. Such authorisation or regulation shall, in particular, implement relevant decisions of the Commission which bind the relevant Contracting Party.
2. The Contracting Parties shall provide for a system of regular monitoring and inspection by their competent authorities to assess compliance with authorisations and regulations of releases into water or air.

Article 3

For the purposes of this Annex, it shall, *inter alia*, be the duty of the Commission to draw up:

- (a) plans for the reduction and phasing out of substances that are toxic, persistent and liable to bioaccumulate arising from land-based sources;
- (b) when appropriate, programmes and measures for the reduction of inputs of nutrients from urban, municipal, industrial, agricultural and other sources.

ANNEX II

On the prevention and elimination of pollution by dumping or incineration

Article 1

This Annex shall not apply to any deliberate disposal in the maritime area of:

Artikel 2

1. Utsläpp från punktkällor till havsområdet och utsläpp till vatten eller luft som når havsområdet och kan påverka detta får endast ske med tillstånd eller enligt reglering av behöriga myndigheter i de födragsslutande staterna. Sådant tillstånd eller sådan reglering skall ges med särskilt iakttagande av relevanta kommissionsbeslut som är bindande för den födragsslutande parten ifråga.
2. De födragsslutande parterna skall anta bestämmelser om ett system för regelbunden övervakning och inspektion genomförd av respektive parts behöriga myndigheter, för bedömning av huruvida tillstånd och reglering avseende utsläpp till vatten och luft följs.

Artikel 3

För genomförandet av denna bilaga skall kommissionen bland annat ha till uppgift att fastställa följande:

- (a) planer för minskning och gradvis avveckling av ämnen från landbaserade källor som är toxiska, beständiga och har benägenhet för bioackumulering,
- (b) program och åtgärder för minskning av tillförsel, i förekommande fall, av närsalter från källor i tätbebyggda områden, kommunala, industri- och jordbrukskällor och andra källor.

Bilaga II

Om förhindrande och eliminering av förorening genom dumpning eller förbränning

Artikel 1

Denna bilaga skall inte gälla för avsiktliga utsläpp till havsområdet av:

- (a) wastes or other matter from offshore installations;
- (b) offshore installations and offshore pipelines.

Article 2

Incineration is prohibited.

Article 3

1. The dumping of all wastes or other matter is prohibited, except for those wastes or other matter listed in paragraphs 2 and 3 of this Article.
 2. The list referred to in paragraph 1 of this Article is as follows:
 - (a) dredged material;
 - (b) inert materials of natural origin, that is solid, chemically unprocessed geological material the chemical constituents of which are unlikely to be released into the marine environment;
 - (c) sewage sludge until 31st December 1998;
 - (d) fish waste from industrial fish processing operations;
 - (e) vessels or aircraft until, at the latest, 31st December 2004.
 3. (a) The dumping of low and intermediate level radioactive substances, including wastes, is prohibited.
(b) As an exception to subparagraph 3(a) of this Article, those Contracting Parties, the United Kingdom and France, who wish to retain the option of an exception to subparagraph 3(a) in any case not before the expiry of a period of 15 years from 1st January 1993,

- (a) avfall eller annat material från havsbaserade anläggningar,
- (b) havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines.

Artikel 2

Förbränning är förbjuden.

Artikel 3

1. Dumpning av allt avfall eller annat material är förbjuden, förutom sådant avfall eller annat material som tas upp i förteckningen i stycke 2 och 3 i denna artikel.
 2. Följande förteckning avses i stycke 1 i denna artikel:
 - (a) muddermassor,
 - (b) inert material av naturligt ursprung i fast form d.v.s. kemiskt obehandlat geologiskt material, vars kemiska beståndsdelar sannolikt inte frigörs till den marina miljön,
 - (c) avloppsslam, till den 31 december 1998,
 - (d) fiskavfall från fiskindustrin,
 3. (a) Dumpning av ämnen med låg till medelhög radioaktivitet, inklusive avfall, är förbjuden.
(b) Som undantag från stycke 3.a i denna artikel skall de fördragsslutande parter, Storbritannien och Frankrike, som vill behålla möjligheten till undantag från stycke 3.a, åtminstone under en period av 15 år från 1 januari 1993, vid kommissionens ministermöte 1997

shall report to the meeting of the Commission at Ministerial level in 1997 on the steps taken to explore alternative land-based options.

(c) Unless, at or before the expiry of this period of 15 years, the Commission decides by a unanimous vote not to continue the exception provided in subparagraph 3(b), it shall take a decision pursuant to Article 13 of the Convention on the prolongation for a period of 10 years after 1st January 2008 of the prohibition, after which another meeting of the Commission at Ministerial level shall be held. Those Contracting Parties mentioned in subparagraph 3(b) of this Article still wishing to retain the option mentioned in subparagraph 3(b) shall report to the Commission meetings to be held at Ministerial level at two yearly intervals from 1999 onwards about the progress in establishing alternative land-based options and on the results of scientific studies which show that any potential dumping operations would not result in hazards to human health, harm to living resources or marine ecosystems, damage to amenities or interference with other legitimate uses of the sea.

Article 4

1. The Contracting Parties shall ensure that:

(a) no wastes or other matter listed in paragraph 2 of Article 3 of this Annex shall be dumped without authorisation by their competent authorities, or regulation;

(b) such authorisation or regulation is in accordance with the relevant applicable criteria, guidelines and procedures adopted by the Commission in accordance with Article 6 of this Annex;

(c) with the aim of avoiding situations in which the same dumping operation is authori-

rapportera om vilka åtgärder som vidtagits för att undersöka andra landbaserade alternativ.

(c) Såvida inte kommissionen genom enhälligt beslut upphäver möjligheten till undantag enligt stycke 3.b, vid eller före utgången av denna femtonårsperiod, skall den förlänga förbudet genom beslut enligt konventionens artikel 13 med en period om tio år efter den 1 januari 2008, varefter ett kommissionsmöte på ministernivå skall hållas igen. De fördragsslutande parter som omnämns i stycke 3.b i denna artikel och som fortfarande önskar behålla möjligheten till undantag enligt stycke 3.b, skall rapportera till kommissionens ministermöten vartannat år från 1999 och framåt om de framsteg som görs med att upprätta alternativa landbaserade valmöjligheter och om resultaten av vetenskapliga studier som visar att eventuell dumpning inte skulle leda till hälsofarisker för människor, skador på levande resurser eller marina ekosystem, minskat skönhets- och rekreativs-värde eller störningar av annat legitimt utnyttjande av havet.

Artikel 4

1. De fördragsslutande parterna skall se till att:

(a) dumpning av sådant avfall eller annat material som avses i stycke 2 i artikel 3 i denna bilaga inte sker utan tillstånd från behörig myndighet eller utan reglering,

(b) sådant tillstånd eller sådan reglering är i överensstämmelse med berörda tillämpliga kriterier, riktlinjer och förfaranden som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 6 i denna bilaga,

(c) deras behöriga myndigheter, där så är lämpligt, rådgör med varandra innan de utfär-

sed or regulated by more than one Contracting Party, their competent authorities shall, as appropriate, consult before granting an authorisation or applying regulation.

2. Any authorisation or regulation under paragraph 1 of this Article shall not permit the dumping of vessels or aircraft containing substances which result or are likely to result in hazards to human health, harm to living resources and marine ecosystems, damage to amenities or interference with other legitimate uses of the sea.

3. Each Contracting Party shall keep, and report to the Commission records of the nature and the quantities of wastes or other matter dumped in accordance with paragraph 1 of this Article, and of the dates, places and methods of dumping.

Article 5

No placement of matter in the maritime area for a purpose other than that for which it was originally designed or constructed shall take place without authorisation or regulation by the competent authority of the relevant Contracting Party. Such authorisation or regulation shall be in accordance with the relevant applicable criteria, guidelines and procedures adopted by the Commission in accordance with Article 6 of this Annex. This provision shall not be taken to permit the dumping of wastes or other matter otherwise prohibited under this Annex.

Article 6

For the purposes of this Annex, it shall, *inter alia*, be the duty of the Commission to draw up and adopt criteria, guidelines and procedures relating to the dumping of wastes or other matter listed in paragraph 2 of Article 3, and to the

dar tillstånd eller regler enligt vilka dumpning får ske, i syfte att undvika situationer där fler än en födragsslutande part ger tillstånd till eller reglerar samma dumpning.

2. Tillstånd eller reglering enligt stycke 1 i denna artikel skall inte tillåta dumpning av fartyg eller luftfartyg som innehåller ämnen som leder till eller sannolikt kan leda till hälsorisker för människor, skador på levande resurser och marina ekosystem, minskat skönhets- och rekreativvärde eller störning av annat legitimit utnyttjande av havet.

3. De födragsslutande parterna skall registrera och till kommissionen rapportera vilka typer och mängder av avfall och annat material som dumpas i enlighet med stycke 1 i denna artikel, samt datum, plats och metod för dumpningen.

Artikel 5

Utläggning av material i havsområdet för annat syfte än det för vilket det ursprungligen konstruerades eller tillverkades får inte förekomma utan tillstånd eller reglering av behörig myndighet i den födragsslutande staten i fråga. Sådant tillstånd eller sådan reglering skall vara i överensstämmelse med berörda tillämpliga kriterier, riktlinjer och förfaranden som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 6 i denna bilaga. Denna bestämmelse skall inte tolkas som att den tillåter dumpning av avfall eller annat material som annars är förbjuden enligt denna bilaga.

Artikel 6

För tillämpningen av denna bilaga skall kommissionen bland annat utforma och anta kriterier, riktlinjer och förfaranden avseende dumpning av avfall eller annat material enligt förteckning i stycke 2 i artikel 3, samt utlägg-

placement of matter referred to in Article 5, of this Annex, with a view to preventing and eliminating pollution.

Article 7

The provisions of this Annex concerning dumping shall not apply in case of *force majeure*, due to stress of weather or any other cause, when the safety of human life or of a vessel or aircraft is threatened. Such dumping shall be so conducted as to minimise the likelihood of damage to human or marine life and shall immediately be reported to the Commission, together with full details of the circumstances and of the nature and quantities of the wastes or other matter dumped.

Article 8

The Contracting Parties shall take appropriate measures, both individually and within relevant international organisations, to prevent and eliminate pollution resulting from the abandonment of vessels or aircraft in the maritime area caused by accidents. In the absence of relevant guidance from such international organisations, the measures taken by individual Contracting Parties should be based on such guidelines as the Commission may adopt.

Article 9

In an emergency, if a Contracting Party considers that wastes or other matter the dumping of which is prohibited under this Annex cannot be disposed of on land without unacceptable danger or damage, it shall forthwith consult other Contracting Parties with a view to finding the most satisfactory methods of storage or the most satisfactory means of destruction or disposal under the prevailing circum-

ning av material enligt artikel 5 i denna bilaga, i syfte att förhindra och eliminera förorening.

Artikel 7

Bestämmelserna i denna bilaga skall inte gälla i händelse av force majeure på grund av hårt väder eller annan orsak, när människors, fartygs eller luftfartygs säkerhet hotas. Sådan dumpning skall utföras så att sannolikheten för skador på mänskligt och marint liv minimeras och skall omedelbart rapporteras till kommissionen, med fullständiga uppgifter om omständigheterna samt om det dumpade avfallets eller övriga materialets art och mängd.

Artikel 8

De fördragsslutande parterna skall både var för sig och inom berörda internationella organisationer vidta lämpliga åtgärder för att förhindra och eliminera förorening som orsakas av att fartyg eller luftfartyg överges i havsområdet till följd av olyckor. I avsaknad av tillämpliga riktlinjer från sådana internationella organisationer skall de åtgärder som vidtas av de fördragsslutande parterna grundas på sådana riktlinjer som kommissionen kan komma att anta.

Artikel 9

I en nödsituation skall en fördragsslutande part som anser att kvittblivning av avfall eller annat material som inte får dumpas enligt denna bilaga inte kan göras på land utan oacceptabla risker eller skador, omedelbart rådgöra med övriga fördragsslutande parter, i syfte att fastställa bästa metoder för lagring eller för destruktions eller kvittblivning under de rådande omständigheterna. De fördragsslutande

stances. The Contracting Party shall inform the Commission of the steps adopted following this consultation. The Contracting Parties pledge themselves to assist one another in such situations.

Article 10

1. Each Contracting Party shall ensure compliance with the provisions of this Annex:
 - (a) by vessels or aircraft registered in its territory;
 - (b) by vessels or aircraft loading in its territory the wastes or other matter which are to be dumped or incinerated;
 - (c) by vessels or aircraft believed to be engaged in dumping or incineration within its internal waters or within its territorial sea or within that part of the sea beyond and adjacent to the territorial sea under the jurisdiction of the coastal state to the extent recognised by international law.
2. Each Contracting Party shall issue instructions to its maritime inspection vessels and aircraft and to other appropriate services to report to its authorities any incidents or conditions in the maritime area which give rise to suspicions that dumping in contravention of the provisions of the present Annex has occurred or is about to occur. Any Contracting Party whose authorities receive such a report shall, if it considers it appropriate, accordingly inform any other Contracting Party concerned.
3. Nothing in this Annex shall abridge the sovereign immunity to which certain vessels are entitled under international law.

tande parterna skall underrätta kommissionen om de åtgärder som vidtas efter sådant rådslag. De fördragsslutande parterna förbinder sig att bistå varandra i sådana situationer.

Artikel 10

1. Varje fördragsslutande part skall se till att bestämmelserna i denna bilaga följs:
 - (a) av fartyg eller luftfartyg som är registrerade i partens territorium,
 - (b) av fartyg eller luftfartyg som i partens territorium lastar det avfall eller annat material som skall dumpas eller bränns,
 - (c) av fartyg eller luftfartyg som antas dumpa eller bränna i partens inre vatten eller i dess territorialvatten eller i den del av havet som ligger bortom eller som gränsar till det territorialhav som enligt folkrättsliga principer faller under kuststatens jurisdiktion.
2. Varje fördragsslutande part skall uppdra åt sina fartyg och luftfartyg för sjöbevakning och till andra berörda organ, att till sina myndigheter rapportera händelser eller förhållanden i havsområdet som ger upphov till misstanke om att dumpning i strid med bestämmelserna i denna bilaga har skett eller kommer att ske. Fördragsslutande part, vars myndigheter mottager sådant rapport, skall, om så bedöms lämpligt, underrätta annan berörd födrags-slutande part om detta.
3. Inget i denna bilaga skall inskränka den statsimmunitet som vissa fartyg har rätt till enligt folkrätten.

ANNEX III

On the prevention and elimination of pollution from offshore sources

Article 1

This Annex shall not apply to any deliberate disposal in the maritime area of:

- (a) wastes or other matter from vessels or aircraft;
- (b) vessels or aircraft.

Article 2

1. When adopting programmes and measures for the purpose of this Annex, the Contracting Parties shall require, either individually or jointly, the use of:

- (a) best available techniques
- (b) best environmental practice

including, where appropriate, clean technology.

2. When setting priorities and in assessing the nature and extent of the programmes and measures and their time scales, the Contracting Parties shall use the criteria given in Appendix 2.

Article 3

- 1. Any dumping of wastes or other matter from offshore installations is prohibited.
- 2. This prohibition does not relate to discharges or emissions from offshore sources.

Article 4

1. The use on, or the discharge or emission from, offshore sources of substances which may reach and affect the maritime area shall

Bilaga III

Om förhindrande och eliminering av förorening från havsbaserade källor

Artikel 1

Denna bilaga skall inte gälla för avsiktig kvitt-blivning i havsområdet av:

- (a) avfall eller annat material från fartyg eller luftfartyg,
- (b) fartyg eller luftfartyg.

Artikel 2

1. Vid antagande av program och åtgärder för genomförandet av denna bilaga skall de födragsslutande parterna, var för sig eller gemensamt, kräva tillämpning av:

- (a) bästa tillgängliga teknik,
 - (b) bästa miljöpraxis,
- inklusive, där så är möjligt, ren teknik.

2. Vid fastställande av prioriteringar och bedömning av programmens och åtgärdernas typ och omfattning och den tid inom vilken de skall genomföras, skall de födragsslutande parterna tillämpa de kriterier som anges i tillägg 2.

Artikel 3

- 1. Dumpning av avfall eller annat material från havsbaserade anläggningar är förbjuden.
- 2. Detta förbud avser inte utsläpp till vatten eller luft från havsbaserade källor.

Artikel 4

- 1. Användning vid eller utsläpp till vatten eller luft från havsbaserade källor av ämnen som når havsområdet och kan påverka detta får en-

be strictly subject to authorisation or regulation by the competent authorities of the Contracting Parties. Such authorisation or regulation shall, in particular, implement the relevant applicable decisions, recommendations and all other agreements adopted under the Convention.

2. The competent authorities of the Contracting Parties shall provide for a system of monitoring and inspection to assess compliance with authorisation or regulation as provided for in paragraph 1 of Article 4 of this Annex.

Article 5

1. No disused offshore installation or disused offshore pipeline shall be dumped and no disused offshore installation shall be left wholly or partly in place in the maritime area without a permit issued by the competent authority of the relevant Contracting Party on a case-by-case basis. The Contracting Parties shall ensure that their authorities, when granting such permits, shall implement the relevant applicable decisions, recommendations and all other agreements adopted under the Convention.

2. No such permit shall be issued if the disused offshore installation or disused offshore pipeline contains substances which result or are likely to result in hazards to human health, harm to living resources and marine ecosystems, damage to amenities or interference with other legitimate uses of the sea.

3. Any Contracting Party which intends to take the decision to issue a permit for the dumping of a disused offshore installation or a disused offshore pipeline placed in the maritime

dast ske med tillstånd eller enligt reglering av behöriga myndigheter i de fördragsslutande parterna. Sådant tillstånd eller sådan reglering skall ges med särskilt iaktagande av i sammanhanget tillämpliga beslut, rekommendationer och alla övriga överenskommelser som antas under denna konvention.

2. De fördragsslutande parternas behöriga myndigheter skall anta bestämmelser om ett system för regelbunden övervakning och inspektion, för bedömning av huruvida tillstånd och reglering enligt bestämmelserna i stycke 1 i artikel 4 i denna bilaga följs.

Artikel 5

1. Havsbaserade anläggningar eller i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk får inte dumpas och havsbaserade anläggningar som tagits ur bruk får inte helt eller delvis lämnas kvar i havsområdet utan tillstånd som skall utfärdas från fall till fall av behörig myndighet eller berörd fördragsslutande part. De fördragsslutande parterna skall se till att deras myndigheter, när de lämnar sådant tillstånd, genomfört alla i sammanhanget tillämpliga beslut, rekommendationer och alla övriga överenskommelser som antagits under konventionen.

2. Sådant tillstånd skall inte lämnas om de havsbaserade anläggningar eller i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk innehåller ämnen som ger upphov till eller sannolikt kan ge upphov till risker för människors hälsa, skador på levande resurser och marina ekosystem, minskat skönhets- och rekreativsvärde eller störningar av annat legitimt utnyttjande av havet.

3. För att möjliggöra rådslag mellan parterna, skall fördragsslutande part som avser att lämna tillstånd till dumpning av havsbaserad anläggning eller i havet utlagd pipeline

area after 1st January 1998 shall, through the medium of the Commission, inform the other Contracting Parties of its reasons for accepting such dumping, in order to make consultation possible.

4. Each Contracting Party shall keep, and report to the Commission, records of the disused offshore installations and disused offshore pipelines dumped and of the disused offshore installations left in place in accordance with the provisions of this Article, and of the dates, places and methods of dumping.

Article 6

Articles 3 and 5 of this Annex shall not apply in case of *force majeure*, due to stress of weather or any other cause, when the safety of human life or of an offshore installation is threatened. Such dumping shall be so conducted as to minimise the likelihood of damage to human or marine life and shall immediately be reported to the Commission, together with full details of the circumstances and of the nature and quantities of the matter dumped.

Article 7

The Contracting Parties shall take appropriate measures, both individually and within relevant international organisations, to prevent and eliminate pollution resulting from the abandonment of offshore installations in the maritime area caused by accidents. In the absence of relevant guidance from such international organisations, the measures taken by individual Contracting Parties should be based on such guidelines as the Commission may adopt.

som tagits ur bruk och som placerats i havsområdet efter den 1 januari 1998, genom kommissionen underrätta övriga fördragsslutande parter om skälen för att godkänna sådan dumpning.

4. Varje fördragsslutande part skall registrera och till kommissionen rapportera om havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk och dumpats samt om havsbaserade anläggningar som tagits ur bruk men kvarlämnats i enlighet med bestämmelserna i denna artikel, samt om datum, plats och metod för dumpningen.

Artikel 6

Artikel 3 och 5 i denna bilaga skall inte gälla i händelse av force majeure beroende på hårt väder eller annan orsak, som medför fara för människoliv eller hot mot den havsbaserade anläggningens säkerhet. Sådan dumpning skall utföras så att sannolikheten för skador på mänskligt och marint liv minimeras och skall omedelbart rapporteras till kommissionen med fullständiga uppgifter om omständigheterna och de dumpade materialens art och kvantitet.

Artikel 7

De fördragsslutande parterna skall vidta lämpliga åtgärder, såväl var för sig som gemensamt och inom berörda internationella organisationer, för att förhindra och eliminera förorening som uppkommer genom att havsbaserade anläggningar i havsområdet överges till följd av olyckor. I avsaknad av tillämpliga riktlinjer från sådana internationella organisationer, skall de åtgärder som vidtas av de fördragsslutande parterna grundas på de riktlinjer som fastställts av kommissionen.

Article 8

No placement of a disused offshore installation or a disused offshore pipeline in the maritime area for a purpose other than that for which it was originally designed or constructed shall take place without authorisation or regulation by the competent authority of the relevant Contracting Party. Such authorisation or regulation shall be in accordance with the relevant applicable criteria, guidelines and procedures adopted by the Commission in accordance with subparagraph (d) of Article 10 of this Annex. This provision shall not be taken to permit the dumping of disused offshore installations or disused offshore pipelines in contravention of the provisions of this Annex.

Article 9

1. Each Contracting Party shall issue instructions to its maritime inspection vessels and aircraft and to other appropriate services to report to its authorities any incidents or conditions in the maritime area which give rise to suspicions that a contravention of the provisions of the present Annex has occurred or is about to occur. Any Contracting Party whose authorities receive such a report shall, if it considers it appropriate, accordingly inform any other Contracting Party concerned.
2. Nothing in this Annex shall abridge the sovereign immunity to which certain vessels are entitled under international law.

Article 10

For the purposes of this Annex, it shall, *inter alia*, be the duty of the Commission:

- (a) to collect information about substances which are used in offshore activities and, on

Artikel 8

Placering i havsområdet av havsbaserad anläggning eller i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk, för annat syfte än det för vilket det ursprungligen konstruerades eller uppfördes, får inte ske utan tillstånd eller enligt reglering av berörd födragsslutande parts behöriga myndighet. Sådant tillstånd eller sådan reglering skall vara i överensstämmelse med i sammanhanget tillämpliga kriterier, riktlinjer och förfaranden som antagits av kommissionen i enlighet med stycke d i artikel 10 i denna bilaga. Denna bestämmelse skall inte tolkas som att den tillåter dumpning i strid med bestämmelserna i denna bilaga av havsbaserade anläggningar eller i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk.

Artikel 9

1. Varje födragsslutande part skall instruera sina fartyg och luftfartyg som används vid sjöbevakning och andra berörda organ att till sina myndigheter rapportera händelser eller förhållanden i havsområdet som ger upphov till misstanke om att överträdelse av bestämmelserna i denna bilaga har skett eller kommer att ske. Födragsslutande part, vars myndigheter mottager sådan rapport, skall, om så bedöms lämpligt, underrätta annan berörd födragsslutande part om detta.
2. Inget i denna bilaga skall inskränka den statsimmunitet som vissa fartyg har rätt till enligt folkrätten.

Artikel 10

För genomförandet av denna bilaga skall kommissionen bland annat:

- (a) samla in information om ämnen som används i havsbaserad verksamhet och på grund-

the basis of that information, to agree lists of substances for the purposes of paragraph 1 of Article 4 of this Annex:

- (b) to list substances which are toxic, persistent and liable to bioaccumulate and to draw up plans for the reduction and phasing out of their use on, or discharge from, offshore sources;
- (c) to draw up criteria, guidelines and procedures for the prevention of pollution from dumping of disused offshore installations and of disused offshore pipelines, and the leaving in place of offshore installations, in the maritime area;
- (d) to draw up criteria, guidelines and procedures relating to the placement of disused offshore installations and disused offshore pipelines referred to in Article 8 of this Annex, with a view to preventing and eliminating pollution.

ANNEX IV

On the assessment of the quality of the marine environment

Article 1

1. For the purposes of this Annex "monitoring" means the repeated measurement of:
 - (a) the quality of the marine environment and each of its compartments, that is, water, sediments and biota;
 - (b) activities or natural and anthropogenic inputs which may affect the quality of the marine environment;
 - (c) the effects of such activities and inputs.
2. Monitoring may be undertaken either for the purposes of ensuring compliance with the

val av dessa uppgifter sammanställa listor över sådana ämnen som avses i stycke 1 i artikel 4 i denna bilaga,

- (b) sammanställa listor över ämnen som är toxiska, beständiga och med benägenhet för bioackumulering, samt fastställa program för att minska eller upphöra med användning eller utsläpp av sådana ämnen från havsbaserade källor.
- (c) fastställa kriterier, riktlinjer och förfaranden för förhindrande av förorening från dumpning av havsbaserade anläggningar och i havet utlagda pipelines som tagits ur bruk samt från kvarlämnade havsbaserade anläggningar i havsområdet,
- (d) fastställa kriterier, riktlinjer och förfaranden för placering av sådana havsbaserade anläggningar och pipelines som tagits ur bruk och som avses i artikel 8 i denna bilaga, i syfte att förhindra och eliminera förorening.

Bilaga IV

Bedömning av den marina miljöns kvalitet

Artikel 1

1. I denna bilaga avses med "övervakning" upprepade mätningar av:
 - (a) kvaliteten på den marina miljön och dess ingående delar, d.v.s. vatten, sediment, fauna och flora,
 - (b) verksamheter eller naturlig eller antropogen tillförsel som kan påverka den marina miljöns kvalitet,
 - (c) effekterna av sådana verksamheter och sådan tillförsel.
2. Övervakning får ske antingen i syfte att se till att konventionen efterlevs, för kartlägg-

Convention, with the objective of identifying patterns and trends or for research purposes.

Article 2

For the purposes of this Annex, the Contracting Parties shall:

- (a) cooperate in carrying out monitoring programmes and submit the resulting data to the Commission;
- (b) comply with quality assurance prescriptions and participate in intercalibration exercises;
- (c) use and develop, individually or preferably jointly, other duly validated scientific assessment tools, such as modelling, remote sensing and progressive risk assessment strategies;
- (d) carry out, individually or preferably jointly, research which is considered necessary to assess the quality of the marine environment, and to increase knowledge and scientific understanding of the marine environment and, in particular, of the relationship between inputs, concentration and effects;
- (e) take into account scientific progress which is considered to be useful for such assessment purposes and which has been made elsewhere either on the initiative of individual researchers and research institutions, or through other national and international research programmes or under the auspices of the European Economic Community or other regional economic integration organisations.

Article 3

For the purposes of this Annex, it shall, *inter alia*, be the duty of the Commission:

ning av mönster och tendenser eller för forskningsändamål.

Artikel 2

För att genomföra denna bilaga skall de fördragsslutande parterna:

- (a) samarbeta för att genomföra övervakningsprogram och delge kommissionen de data som sårunda erhålls,
- (b) följa föreskrifter för kvalitetssäkring och samarbeta för standardisering av mätmetoder,
- (c) var för sig eller helst gemensamt använda och utveckla andra vederbörligen prövade och godkända vetenskapliga bedömningsinstrument, t.ex. modellstudier, fjärranalys och progressiva riskbedömningsstrategier,
- (d) var för sig eller helst gemensamt bedriva forskning som anses nödvändig för bedöningen av den marina miljöns kvalitet och för ökad kunskap och vetenskaplig förståelse av den marina miljön, i synnerhet förhållandet mellan tillförsel, koncentration och effekter,
- (e) beakta vetenskapliga framsteg som anses kunna användas för sådana bedömningar och som gjorts på annat håll, antingen på enskilda forskares och forskningsinstitutioners initiativ, genom andra nationella och internationella forskningsprogram eller med stöd av Europeiska ekonomiska gemenskapen eller andra organisationer för regional ekonomisk integration.

Artikel 3

För genomförandet av denna bilaga skall kommissionen bland annat ha följande uppgifter:

- (a) to define and implement programmes of collaborative monitoring and assessment-related research, to draw up codes of practice for the guidance of participants in carrying out these monitoring programmes and to approve the presentation and interpretation of their results;
- (b) to carry out assessments taking into account the results of relevant monitoring and research and the data relating to inputs of substances or energy into the maritime area which are provided by virtue of other Annexes to the Convention, as well as other relevant information;
- (c) to seek, where appropriate, the advice or services of competent regional organisations and other competent international organisations and competent bodies with a view to incorporating the latest results of scientific research;
- (d) to cooperate with competent regional organisations and other competent international organisations in carrying out quality status assessments.

APPENDIX 1

Criteria for the definition of practices and techniques mentioned in paragraph 3(b)(i) of article 2 of the convention

Best available techniques

1. The use of the best available techniques shall emphasise the use of non-waste technology, if available.
2. The term "best available techniques" means the latest stage of development (state of the art) of processes, of facilities or of methods of operation which indicate the practical suitability of a particular measure for limiting dis-

- (a) utarbeta och genomföra program för gemensam övervakning och bedömningsrelaterad forskning, utarbeta metoder och förfaranden till vägledning för deltagarna i genomförandet av dessa övervakningsprogram samt godkänna presentationen och tolkningen av deras resultat,
- (b) utföra bedömningar med beaktande av resultat från övervakning och forskning, data om tillförsel av ämnen eller energi till havsområdet som erhålls enligt andra bilagor till denna konvention, samt annan relevant information.
- (c) i de fall där så anses lämpligt, rådgöra med eller anlita behöriga regionala organisationer och andra behöriga internationella organisationer och organ, i syfte att ta del av de senaste vetenskapliga forskningsresultaten
- (d) samarbeta med behöriga regionala organisationer och andra behöriga internationella organisationer i utförandet av kvalitetsbedömningar.

Tillägg 1

Kriterier för definition av sådana förfaranden och tekniker som avses i stycke 3.b (i), i artikel 2 i denna konvention

Bästa tillgängliga teknik

1. Användning av bästa tillgängliga teknik skall inriktas på tillämpning av teknik som inte ger upphov till något avfall, om sådan teknik finns.
2. Begreppet "bästa tillgängliga teknik" innebär den senaste utvecklingen av processer, anordningar eller drifts metoder och anger lämpligaste åtgärd vid praktisk tillämpning för begränsning av utsläpp och avfall. Vid faststäl-

charges, emissions and waste. In determining whether a set of processes, facilities and methods of operation constitute the best available techniques in general or individual cases, special consideration shall be given to:

- (a) comparable processes, facilities or methods of operation which have recently been successfully tried out;
- (b) technological advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- (c) the economic feasibility of such techniques;
- (d) time limits for installation in both new and existing plants;
- (e) the nature and volume of the discharges and emissions concerned.

3. It therefore follows that what is "best available techniques" for a particular process will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as changes in scientific knowledge and understanding.

4. If the reduction of discharges and emissions resulting from the use of best available techniques does not lead to environmentally acceptable results, additional measures have to be applied.

5. "Techniques" include both the technology used and the way in which the installation is designed, built, maintained, operated and dismantled.

Best environmental practice

6. The term "best environmental practice" means the application of the most appropriate combination of environmental control measu-

lande av huruvida en viss kombination av processer, anordningar och driftsmetoder utgör bästa tillgängliga teknik i allmänhet eller i enskilda fall skall följande särskilt beaktas:

- (a) jämförbara processer, anordningar eller driftsmetoder som prövats framgångsrikt under senare tid,
 - (b) teknologiska framsteg och förändringar av den vetenskapliga kunskapen och förståelsen,
 - (c) sådana teknikers genomförbarhet ur ekonomisk synvinkel,
 - (d) tidsgränser för införande i såväl nya som befintliga anläggningar,
 - (e) utsläppens art och kvantitet.
3. Härav följer att det som är "bästa tillgängliga teknik" för en viss process ändras med tiden, mot bakgrund av de teknologiska framsteg som görs, ekonomiska och sociala faktorer, liksom förändringar av den vetenskapliga kunskapen och förståelsen.
4. Om den minskning av utsläpp som erhålls genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik inte leder till miljömässigt godtagbara resultat måste ytterligare åtgärder vidtas.
5. "Teknik" omfattar både den teknik som används och det sätt på vilket anläggningen konstrueras, uppförs, underhålls, drivs och nedmonteras.
- #### Bästa miljöpraxis
6. Begreppet "bästa miljöpraxis" innebär tillämpning av den för miljön lämpligaste kombinationen av kontrollåtgärder och strate-

res and strategies. In making a selection for individual cases, at least the following graduated range of measures should be considered:

- (a) the provision of information and education to the public and to users about the environmental consequences of choice of particular activities and choice of products, their use and ultimate disposal;
- (b) the development and application of codes of good environmental practice which covers all aspect of the activity in the product's life;
- (c) the mandatory application of labels informing users of environmental risks related to a product, its use and ultimate disposal;
- (d) saving resources, including energy;
- (e) making collection and disposal systems available to the public;
- (f) avoiding the use of hazardous substances or products and the generation of hazardous waste;
- (g) recycling, recovery and re-use;
- (h) the application of economic instruments to activities, products or groups of products;
- (i) establishing a system of licensing, involving a range of restrictions or a ban.

7. In determining what combination of measures constitute best environmental practice, in general or individual cases, particular consideration should be given to:

- (a) the environmental hazard of the product and its production, use and ultimate disposal;

gier. Vid val av åtgärder i enskilda fall skall minst följande, graderade, åtgärder beaktas:

- (a) information till och utbildning av allmänhet och användare om de miljömässiga konsekvenserna av val av vissa aktiviteter och produkter, deras användning och slutliga kvittblivning,
 - (b) utarbetande och tillämpning av kodex för god miljöpraxis som omfattar samtliga aspekter av en produkts livscykel,
 - (c) obligatorisk märkning av produkter med information till användare om de miljörisker som produkterna, deras användning och slutliga kvittblivning medför,
 - (d) resursbesparing, inklusive energibesparing,
 - (e) tillhandahållande av insamlings- och kvittblivningssystem för allmänheten,
 - (f) användning av miljöfarliga ämnen eller produkter och generering av miljöfarligt avfall skall undvikas,
 - (g) återvinning och återanvändning,
 - (h) tillämpning av ekonomiska styrmedel på verksamheter, produkter eller produktgrupper,
 - (i) inrättande av ett system för licensiering, med restriktioner av olika omfattning eller förbud.
7. Vid fastställande av vilken kombination av åtgärder som utgör bästa miljöpraxis, i allmänhet eller i enskilda fall, skall följande särskilt beaktas:
- (a) de miljörisker som produkten och dess framställning, användning och slutliga kvittblivning medför,

- (b) the substitution by less polluting activities or substances;
- (c) the scale of use;
- (d) the potential environmental benefit or penalty of substitute materials or activities;
- (e) advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- (f) time limits for implementation;
- (g) social and economic implications.

8. It therefore follows that best environmental practice for a particular source will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as changes in scientific knowledge and understanding.

9. If the reduction of inputs resulting from the use of best environmental practice does not lead to environmentally acceptable results, additional measures have to be applied and best environmental practice redefined.

APPENDIX 2

Criteria mentioned in paragraph 2 of article 1 of annex 1 and in paragraph 2 of article 2 of annex III

1. When setting priorities and in assessing the nature and extent of the programmes and measures and their time scales, the Contracting Parties shall use the criteria given below:

- (a) persistency;
- (b) toxicity or other noxious properties;
- (c) tendency to bioaccumulation;
- (d) radioactivity;
- (e) the ratio between observed or (where the results of observations are not yet available)

- (b) övergång till mindre förorenande verksamheter eller ämnen,
- (c) användningens omfattning,
- (d) den miljömässiga nyttan respektive skada som ersättningsmaterial eller ersättningsverksamheter kan medföra,
- (e) framsteg och förändringar av den vetenskapliga kunskapen och förståelsen,
- (f) tidsgränser för genomförandet,
- (g) sociala och ekonomiska konsekvenser.

8. Härav följer att bästa miljöpraxis för en viss källa ändras med tiden och mot bakgrund av teknologiska framsteg, ekonomiska och sociala faktorer och förändringar av den vetenskapliga kunskapen och förståelsen.

9. Om den minskning av tillförseln som erhålls genom tillämpning av bästa miljöpraxis inte leder till miljömässigt godtagbara resultat skall ytterligare åtgärder vidtas och bästa miljöpraxis fastställas på nytt.

Tillägg II

Kriterier omnämnda i stycke 2, artikel 1, bilaga I, samt i stycke 2, artikel 2, bilaga III

1. Vid fastställande av prioriteringar och vid bedömning av typen och omfattningen på program och åtgärder samt tidsgränserna för dessa, skall de fördragsslutande parterna beakta följande kriterier:

- (a) beständighet,
- (b) toxicitet eller annan giftighet,
- (c) benägenhet för bioakkumulering,
- (d) radioaktivitet,
- (e) förhållandet mellan observerade eller (i de fall då inga observationsresultat ännu är

predicted concentrations and no observed effect concentrations;

(f) anthropogenically caused risk of eutrophication;

(g) transboundary significance;

(h) risk of undesirable changes in the marine ecosystem and irreversibility or durability of effects;

(i) interference with harvesting of sea-foods or with other legitimate uses of the sea;

(j) effects on the taste and/or smell of products for human consumption from the sea, or effects on smell, colour, transparency or other characteristics of the water in the marine environment;

(k) distribution pattern (i.e., quantities involved, use pattern and liability to reach the marine environment);

(l) non-fulfilment of environmental quality objectives.

2. These criteria are not necessarily of equal importance for the consideration of a particular substance or group of substances.

3. The above criteria indicate that substances which shall be subject to programmes and measures include:

(a) heavy metals and their compounds;

(b) organohalogen compounds (and substances which may form such compounds in the marine environment);

(c) organic compounds of phosphorus and silicon;

(d) biocides such as pesticides, fungicides, herbicides, insecticides, slimicides and chemicals used, *inter alia*, for the preservation of

tillgängliga) förutsagda koncentrationer och koncentrationer under vilka effekter ej observerats,

(f) av människan orsakad risk för övergödning,

(g) gränsöverskridande effekter,

(h) risk för oönskade förändringar av det marina ekosystemet och irreversibla eller långvariga effekter,

(i) störning av fisket eller av annat legitimt utnyttjande av havet,

(j) effekter på smak och/eller lukt hos produkter från havet avsedda för mänsklig konsumtion, eller effekter på smak, lukt, transparens eller andra egenskaper hos vattnet i den marina miljön,

(k) spridningsmönster (d.v.s.) kvantiteter, användningsmönster och sannolikhet för spridning till den marina miljön),

(l) oförmåga att uppfylla miljömässiga kvalitetsmål.

2. Ovanstående kriterier kan vara tillämpliga i olika utsträckning vid beaktande av ett visst ämne eller viss grupp av ämnen.

3. Enligt kriterierna ovan skall bland annat följande ämnen omfattas av program och åtgärder:

(a) tungmetaller och föreningar av dessa,

(b) organohalogen föreningar (inklusive ämnen som kan bilda sådana föreningar i den marina miljön),

(c) organiska föreningar av fosfor och kiscl,

(d) biocider, t.ex. pesticider, fungicider, herbicider, insekticider, slembekämpningsmedel och kemikalier för bland annat konservering

wood, timber, wood pulp, cellulose, paper, hides and textiles;

(c) oils and hydrocarbons of petroleum origin;

(f) nitrogen and phosphorus compounds;

(g) radioactive substances, including wastes;

(h) persistent synthetic materials which may float, remain in suspension or sink.

av trä, timmer, pappersmassa, cellulosa, paper, hudar och textilier,

(e) oljor och kolväten av petroleumursprung,

(f) kväve- och fosforföreningar.

(g) radioaktiva ämnen, inklusive avfall,

(h) beständiga syntetiska material som kan flyta, förbli i suspension eller sjunka.

Convention on the protection and use of transboundary watercourses and international lakes

Preamble

The Parties to this Convention,

Mindful that the protection and use of transboundary watercourses and international lakes are important and urgent tasks, the effective accomplishment of which can only be ensured by enhanced cooperation,

Concerned over the existence and threats of adverse effects, in the short or long term, of changes in the conditions of transboundary watercourses and international lakes on the environment, economies and well-being of the member countries of the Economic Commission for Europe (ECE),

Emphasizing the need for strengthened national and international measures to prevent, control and reduce the release of hazardous substances into the aquatic environment and to abate eutrophication and acidification, as well as pollution of the marine environment, in particular coastal areas, from land-based sources,

Commending the efforts already undertaken by the ECE Governments to strengthen cooperation, on bilateral and multilateral levels, for the prevention, control and reduction of transboundary pollution, sustainable water management, conservation of water resources and environmental protection,

Recalling the pertinent provisions and principles of the Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE), the Concluding Documents of the Madrid and Vienna

Konvention om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar

Preamble

Parterna i denna konvention,

som *inser* att skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar är viktiga och brådskande uppgifter, vilkas fullgörande endast kan säkerställas genom ökat samarbete,

som *oroar sig* över befintliga och hotande negativa effekter, på kort eller lång sikt, av ändrade förhållanden för gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar på miljön, ekonomin och välfärden i de stater som är medlemmar i Ekonomiska kommissionen för Europa (ECE),

som *betonar* behovet av kraftigare nationella och internationella åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska utsläpp av farliga ämnen i vattenmiljön och för att minska eutrofiering och försurning samt förorening av den marina miljön, särskilt kustområdena, från landbaserade källor,

som *lovordar* de ansträngningar som redan gjorts av ECE-regeringarna för att stärka samarbetet, på bilateral och multilateral nivå, för förhindrande, kontroll och minskning av gränsöverskridande föroreningar samt för att få en godtagbar nivå för vattenvård, bevarande av vattentillgångarna och skydd av miljön,

som *erinrar* om de relevanta bestämmelserna och principerna i deklarationen från Stockholmskonferensen om den mänskliga miljön, slutdokumentet från konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (ESK), de avslutande dokumenten från mötena i Madrid

Meetings of Representatives of the Participating States of the CSCE, and the Regional Strategy for Environmental Protection and Rational Use of Natural Resources in ECE Member Countries covering the Period up to the Year 2000 and Beyond,

Conscious of the role of the United Nations Economic Commission for Europe in promoting international cooperation for the prevention, control and reduction of transboundary water pollution and sustainable use of transboundary waters, and in this regard recalling the ECE Declaration of Policy on Prevention and Control of Water Pollution, including Transboundary Pollution; the ECE Declaration of Policy on the Rational Use of Water; the ECE Principles Regarding Cooperation in the Field of Transboundary Waters; the ECE Charter on Groundwater Management; and the Code of Conduct on Accidental Pollution of Transboundary Inland Waters,

Referring to decisions I (42) and I (44) adopted by the Economic Commission for Europe at its forty-second and forty-fourth session, respectively, and the outcome of the CSCE Meeting on the Protection of the Environment (Sofia, Bulgaria, 16 October – 3 November 1989),

Emphasizing that cooperation between member countries in regard to the protection and use of transboundary waters shall be implemented primarily through the elaboration of agreements between countries bordering the same waters, especially where no such agreements have yet been reached,

och Wien med företrädare för ESK-staterna samt det avslutande dokumentet från mötet i Wien med representanter från de deltagande ESK-staterna samt regionalplanen för miljöskydd och ett rationellt utnyttjande av naturresurserna i ECE medlemsstater under perioden fram till år 2000 och därefter,

som är *medvetna* om den roll som Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa spelar genom att främja internationellt samarbete för förhindrande, kontroll och minskning av gränsöverskridande vattenföroreningar samt för att få en godtagbar användning av gränsöverskridande vatten, och som i detta sammanhang erinrar om ECE-deklarationen om riktlinjer för en rationell användning av vatten, ECE-principerna om samarbete inom området för gränsöverskridande vatten, ECE-stadgan om grundvattenvård samt uppförandekoden vid oavsiktliga föroreningar av gränsöverskridande inre vattendrag,

som *hänvisar* till beslutene I (42) och I (44), som antagits av Ekonomiska kommissionen för Europa vid dess fyrtioandra och fyrtiofjärde möten, samt till resultatet av ESK-mötet om skydd av miljön (Sofia, Bulgarien, 16 oktober–3 november 1989),

som *betonar* att samarbete mellan medlemsländerna vad avser skydd och användning av gränsöverskridande vatten, i första hand skall genomföras genom utarbetande av avtal mellan de länder som gränsar till samma vatten, särskilt där sådana avtal ännu inte nänts.

Have agreed as follows:

har kommit överens om följande;

Article I

Definitions

For the purposes of this Convention,

1. "Transboundary waters" means any surface or ground waters which mark, cross or are located on boundaries between two or more States; wherever transboundary waters flow directly into the sea, these transboundary waters end at a straight line across their respective mouths between points on the low-water line of their banks;

2. "Transboundary impact" means any significant adverse effect on the environment resulting from a change in the conditions of transboundary waters caused by a human activity, the physical origin of which is situated wholly or in part within an area under the jurisdiction of a Party, within an area under the jurisdiction of another Party. Such effects on the environment include effects on human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; they also include effects on the cultural heritage or socio-economic conditions resulting from alterations to those factors;

3. "Party" means, unless the text otherwise indicates, a Contracting Party to this Convention;

4. "Riparian Parties" means the Parties bordering the same transboundary waters;

5. "Joint body" means any bilateral or multilateral commission or other appropriate institutional arrangements for cooperation between the Riparian Parties;

Artikel 1

Definitioner

I denna konvention avses med

1. "Gränsöverskridande vatten": yt- eller grundvatten som utmärker, korsar eller är belägna på gränslinjer mellan två eller flera stater, när de gränsöverskridande vattnen flyter direkt ut i havet, dessa gränsöverskridande vatten slutar vid en rak linje tvärs över deras respektive mynnningar mellan punkter på deras flodbäddars lågvattenlinje.

2. "Gränsöverskridande verkan": varje betydande negativ miljöpåverkan som följer av en förändring i förhållandena för de gränsöverskridande vattnen genom mänsklig verksamhet, vars fysiska ursprung finns helt eller delvis i ett område inom en parts jurisdiktion, i ett område inom en annan parts jurisdiktion. Sådan miljöpåverkan inbegriper följer för människans hälsa och säkerhet, växt- och djurliv, mark, luft, vatten, klimat, landskap och historiska minnesmärken eller andra fysiska strukturer eller samspelet mellan dessa faktorer, de inbegriper också följer för kulturarvet eller de socioekonomiska villkor som följer av ändringar som rör dessa faktorer,

3. "Part": om inte texten tyder på något annat, en födragsslutande part i denna konvention,

4. "Strandpart": de parter som gränsar till samma gränsöverskridande vatten.

5. "Gemensamt organ": en bilateral eller multilateral kommission eller andra lämpliga institutionella arrangemang för samarbete mellan strandparterna,

6. "Hazardous substances" means substances which are toxic, carcinogenic, mutagenic, teratogenic or bio-accumulative, especially when they are persistent;
7. "Best available technology" (the definition is contained in annex I to this Convention).

Part I

Provisions relating to all parties

Article 2

General provisions

1. The Parties shall take all appropriate measures to prevent, control and reduce any transboundary impact.
2. The Parties shall, in particular, take all appropriate measures:
 - (a) To prevent, control and reduce pollution of waters causing or likely to cause transboundary impact;
 - (b) To ensure that transboundary waters are used with the aim of ecologically sound and rational water management, conservation of water resources and environmental protection;
 - (c) To ensure that transboundary waters are used in a reasonable and equitable way, taking into particular account their transboundary character, in the case of activities which cause or are likely to cause transboundary impact;
 - (d) To ensure conservation and, where necessary, restoration of ecosystems.
3. Measures for the prevention, control and reduction of water pollution shall be taken, where possible, at source.

6. "Farliga ämnen": sådana ämnen som är giftiga, carcinogena, mutagena, teratogena eller bioackumulativa, särskilt när de är beständiga,

7. "Bästa tillgängliga teknik": (definitionen återfinns i bilaga I till denna konvention).

Del I

Bestämmelser som avser alla parter

Artikel 2

Allmänna bestämmelser

1. Parterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan.
2. Parterna skall särskilt vidta alla nödvändiga åtgärder,
 - a) för att förhindra, kontrollera och minska vattenförorening som ger upphov till gränsöverskridande påverkan,
 - b) för att säkerställa att gränsöverskridande vatten används i syfte att nå ekologiskt sund och rationell vattenvård, bevarande av vattenresurser och miljöskydd,
 - c) för att säkerställa att gränsöverskridande vatten används på ett klokt och rimligt sätt, med hänsyn främst till deras gränsöverskridande natur, då det handlar om verksamheter som förorsakar eller kan tänkas förorsaka gränsöverskridande påverkan,
 - d) för att säkerställa bevarande och vid behov återställande av ekosystem.
3. Åtgärder för förhindrande, kontroll och minskning av vattenföreningar skall om möjligt vidtas vid källan.

4. These measures shall not directly or indirectly result in a transfer of pollution to other parts of the environment.
5. In taking the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article, the Parties shall be guided by the following principles:
- (a) The precautionary principle, by virtue of which action to avoid the potential transboundary impact of the release of hazardous substances shall not be postponed on the ground that scientific research has not fully proved a causal link between those substances, on the one hand, and the potential transboundary impact, on the other hand;
- (b) The polluter-pays principle, by virtue of which costs of pollution prevention, control and reduction measures shall be borne by the polluter;
- (c) Water resources shall be managed so that the needs of the present generation are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs.
6. The Riparian Parties shall cooperate on the basis of equality and reciprocity, in particular through bilateral and multilateral agreements, in order to develop harmonized policies, programmes and strategies covering the relevant catchment areas, or parts thereof, aimed at the prevention, control and reduction of transboundary impact and aimed at the protection of the environment of transboundary waters or the environment influenced by such waters, including the marine environment.
7. The application of this Convention shall not lead to the deterioration of environmental conditions nor lead to increased transboundary impact.
4. Dessa åtgärder skall varken direkt eller indirekt resultera i överföringar av föroreningar till andra delar av miljön.
5. Då de vidtar de åtgärder som det hänvisas till i punkterna 1 och 2 i denna artikel, skall parterna ledas av följande principer:
- a) Försiktighetsprincipen enligt vilken verksamhet för att förhindra gränsöverskridande påverkan av utsläpp av farliga ämnen inte skall skjutas upp på grund av att vetenskaplig forskning inte i full utsträckning har påvisat ett orsakssammanhang mellan dessa ämnen, å ena sidan, och den möjliga gränsöverskridande påverkan, å den andra,
- b) principen att den som förorenar skall betala, enligt vilken kostnader för förhindrande av föroreningar, kontroll och åtgärder syftande till minskning skall bäras av den som förenar,
- c) vattenresurserna skall vårdas, så att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att framtida generationers möjlighet att fylla sina egna behov äventyras.
6. Strandparterna skall samarbeta på grundval av jämlighet och reciprocitet, särskilt genom bilaterala och multilaterala avtal, i syfte att utveckla harmoniserade riktlinjer, program och planer som täcker de relevanta flodområdena eller delar därav, vilka syftar till förhindrande, kontroll och minskning av gränsöverskridande påverkan samt till skydd av gränsöverskridande vattenmiljö eller miljö som påverkas av sådana vatten, inbegripet den marina miljön.
7. Tillämpningen av denna konvention skall inte leda till försämring av miljöförhållandena eller till ökad gränsöverskridande påverkan.

8. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties individually or jointly to adopt and implement more stringent measures than those set down in this Convention.

Article 3

Prevention, Control and Reduction

1. To prevent, control and reduce trans-boundary impact, the Parties shall develop, adopt, implement and, as far as possible, render compatible relevant legal, administrative, economic, financial and technical measures, in order to ensure, *inter alia*, that:

- (a) The emission of pollutants is prevented, controlled and reduced at source through the application of, *inter alia*, low- and non-waste technology;
- (b) Transboundary waters are protected against pollution from point sources through the prior licensing of waste-water discharges by the competent national authorities, and that the authorized discharges are monitored and controlled;
- (c) Limits for wastewater discharges stated in permits are based on the best available technology for discharges of hazardous substances;
- (d) Stricter requirements, even leading to prohibition in individual cases, are imposed when the quality of the receiving water or the ecosystem so requires;
- (e) At least biological treatment or equivalent processes are applied to municipal waste water, where necessary in a step-by-step approach;

8. Bestämmelserna i denna konvention skall inte inverka på parternas rätt att individuellt eller gemensamt anta och genomföra strängare åtgärder än de som fastställs i denna konvention.

Artikel 3

Förhindrande, kontroll och minskning

1. För att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan skall parterna utveckla, anta, genomföra och, så långt möjligt, få att överensstämma med varandra relevanta rättsliga, administrativa, ekonomiska och tekniska åtgärder, för att säkerställa bland annat att

- a) utsläpp av föroreningar förhindras, kontrolleras och minskas vid källan genom tillämpning av bland annat teknik för minskning och förhindrande av utsläpp,
- b) gränsöverskridande vattendrag skyddas mot förorening från vissa bestämda källor genom behöriga nationella myndigheters förprovning av utsläpp av avloppsvatten samt att de tillåtna utsläppen styrs och kontrolleras,
- c) de begränsningar av utsläpp av avloppsvatten som fastställts i tillstånden grundas på bästa tillgängliga teknologi för utsläpp av farliga ämnen,
- d) strängare krav, som även leder till förbud i enskilda fall, införs när det mottagande vattnet eller ekosystemet kräver detta,
- e) åtminstone biologisk behandling eller likvärdiga förfaranden tillämpas på kommunernas avloppsvatten, vid behov genom stegvisa system,

- (f) Appropriate measures are taken, such as the application of the best available technology, in order to reduce nutrient inputs from industrial and municipal sources;
- (g) Appropriate measures and best environmental practices are developed and implemented for the reduction of inputs of nutrients and hazardous substances from diffuse sources, especially where the main sources are from agriculture (guidelines for developing best environmental practices are given in annex II to this Convention);
- (h) Environmental impact assessment and other means of assessment are applied;
- (i) Sustainable waterresources management, including the application of the ecosystems approach, is promoted;
- (j) Contingency planning is developed;
- (k) Additional specific measures are taken to prevent the pollution of groundwaters;
- (l) The risk of accidental pollution is minimized.
2. To this end, each Party shall set emission limits for discharges from point sources into surface waters based on the best available technology, which are specifically applicable to individual industrial sectors or industries from which hazardous substances derive. The appropriate measures mentioned in paragraph 1 of this article to prevent, control and reduce the input of hazardous substances from point and diffuse sources into waters, may, *inter alia*, include total or partial prohibition of the production or use of such substances. Existing lists of such industrial sectors or industries and of such hazardous substances in international conventions or regulations, which are applicable in the area covered by this Convention, shall be taken into account.
- f) lämpliga åtgärder vidtas, såsom tillämpning av bästa tillgängliga teknik, i syfte att minska tillförseln av näringssämnen från industriella och kommunala källor,
- g) lämpliga åtgärder och de från miljösynpunkt bästa metoderna utvecklas och genomförs för att få till stånd en minskning av tillförseln av näringssämnen från industriella och kommunala källor,
- h) bedömning av miljöpåverkan och annan påverkan genomförs,
- i) hållbar hushållning med vattentillgångarna, inklusive tillämpning av metoder med ekologisk inriktning, främjas,
- j) katastrofplaneringen utvecklas,
- k) särskilda tilläggsåtgärder vidtas för att förhindra förorening av grundvattnen,
- l) risken för oförutsedda föroreningar minimeras.
2. I detta syfte skall varje part fastställa begränsningar för utsläpp från vissa bestämda källor i ytvatten på grundval av bästa tillgängliga teknik, vilka skall tillämpas särskilt på enskilda industrisektorer eller industrier från vilka farliga ämnen härrör. De lämpliga åtgärder som nämns i punkt 1 i denna artikel för att förhindra, kontrollera och minska tillförseln av farliga ämnen från vissa bestämda och från obestämda källor till vatten får bland annat inkludera totalt eller delvis förbud för produktion eller användning av sådana ämnen. Existerande förteckningar över sådana industrisektorer eller industrier och över sådana farliga ämnen i internationella konventioner eller föreskrifter, som är tillämpliga inom det område som täcks av denna konvention, skall beaktas.

3. In addition, each Party shall define, where appropriate, water-quality objectives and adopt water-quality criteria for the purpose of preventing, controlling and reducing transboundary impact. General guidance for developing such objectives and criteria is given in annex III to this Convention. When necessary, the Parties shall endeavour to update this annex.

Article 4

Monitoring

The Parties shall establish programmes for monitoring the conditions of transboundary waters.

Article 5

Research and development

The Parties shall cooperate in the conduct of research into and development of effective techniques for the prevention, control and reduction of transboundary impact. To this effect, the Parties shall, on a bilateral and/or multilateral basis, taking into account research activities pursued in relevant international forums, endeavour to initiate or intensify specific research programmes, where necessary, aimed, *inter alia*, at:

- (a) Methods for the assessment of the toxicity of hazardous substances and the noxiousness of pollutants;
- (b) Improved knowledge on the occurrence, distribution and environmental effects of pollutants and the processes involved;
- (c) The development and application of environmentally sound technologies, production and consumption patterns;

3. Dessutom skall varje part definiera, när så är lämpligt, mål avseende vattnets kvalitet samt anta kriterier härför i syfte att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. Allmänna riktlinjer för utveckling av sådana mål och kriterier ges i bilaga III till denna konvention. Vid behov skall parterna eftersträva att uppdatera denna bilaga.

Artikel 4

Övervakning

Parterna skall upprätta program för övervakning av förhållanden som rör gränsöverskridande vattendrag.

Artikel 5

Forskning och utveckling

Parterna skall samarbeta i fråga om forskning och utveckling av effektiv teknik för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan. I detta syfte skall parterna på bilateral och/eller multilateral grund, med beaktande av den forskning som bedrivs inom relevanta internationella fora, sträva efter att, när så är nödvändigt, inleda eller intensifiera specifika forskningsprogram som syftar bland annat till

- a) metoder för bedömning av toxiciteten hos farliga ämnen och av graden av farlighet hos föroreningar,
- b) ökade kunskaper om förekomst, fördelning och miljöpåverkan av föroreningar samt härmad förbundna processer,
- c) utveckling och tillämpning av från miljösynpunkt sund teknik samt miljöanpassade mönster för produktion och konsumtion,

- (d) The phasing out and/or substitution of substances likely to have transboundary impact;
- (e) Environmentally sound methods of disposal of hazardous substances;
- (f) Special methods for improving the conditions of transboundary waters;
- (g) The development of environmentally sound water-construction works and water-regulation techniques;
- (h) The physical and financial assessment of damage resulting from transboundary impact.

The results of these research programmes shall be exchanged among the Parties in accordance with article 6 of this Convention.

Article 6

Exchange of information

The Parties shall provide for the widest exchange of information, as early as possible, on issues covered by the provisions of this Convention.

Article 7

Responsibility and liability

The Parties shall support appropriate international efforts to elaborate rules, criteria and procedures in the field of responsibility and liability.

Article 8

Protection of information

The provisions of this Convention shall not affect the rights or the obligations of Parties in accordance with their national legal systems

- d) gradvis avveckling av och/eller ersättande av ämnen som kan ha gränsöverskridande påverkan,
- f) speciella metoder för att förbättra förhållandenada vad avser gränsöverskridande vattendrag,
- g) utveckling av miljömässigt ofarlig vattenbyggnadsverksamhet och vattenregleringsteknik,
- h) fysisk och finansiell värdering av skada till följd av gränsöverskridande påverkan.

Resultaten av dessa forskningsprogram skall utväxlas mellan parterna i enlighet med artikel 6 i denna konvention.

Artikel 6

Informationsutbyte

Parterna skall snarast vidta åtgärder för bredest möjliga informationsutbyte i frågor som täcks av bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 7

Ansvar

Parterna skall stödja lämpliga internationella ansträngningar i syfte att utarbata regler, kriterier och förfaranden inom ansvarsområdet.

Artikel 8

Skydd av information

Bestämmelserna i denna konvention skall inte inverka på parternas rättigheter och skyldigheter enligt deras nationella rättsystem och

and applicable supranational regulations to protect information related to industrial and commercial secrecy, including intellectual property, or national security.

tillämpliga övernationella föreskrifter för att skydda information i samband med industriell och kommersiell sekretess, inbegripet immaterialrättigheter, eller nationell säkerhet.

Part II

Provisions relating to riparian parties

Article 9

Bilateral and multilateral cooperation

1. The Riparian Parties shall on the basis of equality and reciprocity enter into bilateral or multilateral agreements or other arrangements, where these do not yet exist, or adapt existing ones, where necessary to eliminate the contradictions with the basic principles of this Convention, in order to define their mutual relations and conduct regarding the prevention, control and reduction of transboundary impact. The Riparian Parties shall specify the catchment area, or part(s) thereof, subject to cooperation. These agreements or arrangements shall embrace relevant issues covered by this Convention, as well as any other issues on which the Riparian Parties may deem it necessary to cooperate.

2. The agreements or arrangements mentioned in paragraph 1 of this article shall provide for the establishment of joint bodies. The tasks of these joint bodies shall be, *inter alia*, and without prejudice to relevant existing agreements or arrangements, the following:

(a) To collect, compile and evaluate data in order to identify pollution sources likely to cause transboundary impact;

(b) To elaborate joint monitoring programmes concerning water quality and quantity;

Del II

Bestämmelser avseende strandparter

Artikel 9

Bilateralt och multilateralt samarbete

1. Strandparterna skall på basis av jämlikhet och reciprocitet träffa bilaterala eller multilaterala avtal eller andra överenskommelser, när sådana inte finns, eller anpassa de befintliga, när så är nödvändigt för att dessa inte skall strida emot de grundläggande principerna i denna konvention, för att närmare ange deras ömsesidiga förbindelser och agerande vad gäller förhindrande, kontroll och minskning av gränsöverskridande påverkan. Strandparterna skall noga ange det flodområde eller de delar av detta som är föremål för samarbetet. Avtalet eller överenskommelserna skall omfatta relevanta frågor som täcks av denna konvention samt andra frågor som strandparterna anser att det är nödvändigt att samarbeta om.

2. De avtal eller överenskommelser som nämns i punkt 1 i denna artikel skall innehålla bestämmelser om upprättande av gemensamma organ. Dessa organs gemensamma uppgifter skall bland annat, utan inverkan på befintliga avtal eller överenskommelser, vara följande:

a) insamla, sammanställa och bedöma uppgifter i syfte att identifiera förureningskällor som kan tänkas orsaka gränsöverskridande påverkan,

b) utarbeta gemensamma övervakningsprogram rörande vattenkvantitet och -kvalitet,

- (c) To draw up inventories and exchange information on the pollution sources mentioned in paragraph 2 (a) of this article;
 - (d) To elaborate emission limits for waste water and evaluate the effectiveness of control programmes;
 - (e) To elaborate joint water-quality objectives and criteria having regard to the provisions of article 3, paragraph 3 of this Convention, and to propose relevant measures for maintaining and, where necessary, improving the existing water quality;
 - (f) To develop concerted action programmes for the reduction of pollution loads from both point sources (e.g. municipal and industrial sources) and diffuse sources (particularly from agriculture);
 - (g) To establish warning and alarm procedures;
 - (h) To serve as a forum for the exchange of information on existing and planned uses of water and related installations that are likely to cause transboundary impact;
 - (i) To promote cooperation and exchange of information on the best available technology in accordance with the provisions of article 13 of this Convention, as well as to encourage cooperation in scientific research programmes;
 - (j) To participate in the implementation of environmental impact assessments relating to transboundary waters, in accordance with appropriate international regulations.
3. In cases where a coastal State, being Party to this Convention, is directly and significantly affected by transboundary impact, the Riparian Parties can, if they all so agree, invite that coastal State to be involved in an appropriate
- c) upprätta förteckningar över och utbyta information om de föroreningskällor som nämns i punkt 2 i denna artikel,
 - d) utarbata begränsningar för utsläpp av avloppsvatten och bedöma kontrollprogrammens effektivitet,
 - e) formulera mål avseende vattnets kvalitet samt anta kriterier härför med hänsyn till bestämmelserna i artikel 3, punkt 3, i denna konvention samt föreslå relevanta åtgärder för att bevara och vid behov förbättra existerande vattenkvalitet,
 - f) utveckla samordnade åtgärdsprogram syftande till en minskning av föroreningarna från såväl vissa bestämda källor (t.ex. kommunala och industriella som mera obestämda sådana (särskilt från jordbruket),
 - g) upprätta varnings- och alarmförfaranden,
 - h) tjäna som ett forum för utbyte av information om nuvarande och planerad användning av vatten och liknande installationer som kan tänkas förorsaka gränsöverskridande påverkan,
 - i) främja samarbete och utbyte av information om bästa tillgängliga teknik i enlighet med bestämmelserna i artikel 13 i denna konvention samt främja samarbete om vetenskapliga forskningsprogram,
 - j) delta i genomförandet av bedömningar av miljöpåverkan i samband med gränsöverskridande vattendrag, i enlighet med lämpliga internationella föreskrifter.
3. I de fall då en kuststat, som är part i denna konvention, direkt eller indirekt berörs av gränsöverskridande påverkan, kan strandparterna, om de alla kommer överens om detta, inbjuda denna kuststat att på lämpligt sätt bli

manner in the activities of multilateral joint bodies established by Parties riparian to such transboundary waters.

4. Joint bodies according to this Convention shall invite joint bodies, established by coastal States for the protection of the marine environment directly affected by transboundary impact, to cooperate in order to harmonize their work and to prevent, control and reduce the transboundary impact.

5. Where two or more joint bodies exist in the same catchment area, they shall endeavour to coordinate their activities in order to strengthen the prevention, control and reduction of transboundary impact within that catchment area.

Article 10

Consultations

Consultations shall be held between the Riparian Parties on the basis of reciprocity, good faith and good-neighbourliness, at the request of any such Party. Such consultations shall aim at cooperation regarding the issues covered by the provisions of this Convention. Any such consultations shall be conducted through a joint body established under article 9 of this Convention, where one exists.

Article 11

Joint monitoring and assessment

1. In the framework of general cooperation mentioned in article 9 of this Convention, or specific arrangements, the Riparian Parties shall establish and implement joint programmes for monitoring the conditions of

involverad i verksamheter hos multilaterala gemensamma organ som upprättats av strandparter vid sådana gränsöverskridande vattendrag.

4. Gemensamma organ enligt denna konvention skall inbjuda gemensamma organ, som upprättats av kuststater för skydd av den marina miljö som direkt berörs av gränsöverskridande påverkan, till samarbete i syfte att harmonisera sitt arbete och förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan.

5. När två eller flera gemensamma organ finns inom samma flodområde, skall de sträva efter att samordna sina verksamheter för att inom detta flodområde stärka förhindrandet, kontrollen och minsningen av den gränsöverskridande påverkan.

Artikel 10

Samråd

Samråd skall äga rum mellan strandparterna på grundval av reciprocitet, god vilja och god grannsämja på begäran av en sådan part. Samrådet skall syfta till samarbete om de frågor som täcks av bestämmelserna i denna konvention. Sådant samråd skall ledas av ett gemensamt organ som upprättats enligt artikel 9 i denna konvention, om sådant finns.

Artikel 11

Gemensam övervakning och bedömning

1. Inom den ram för det allmänna samarbete som nämns i artikel 9 i denna konvention, eller särskilda överenskommelser, skall strandparterna upprätta och genomföra gemensamma program för övervakning av förhållandena i

transboundary waters, including floods and ice drifts, as well as transboundary impact.

2. The Riparian Parties shall agree upon pollution parameters and pollutants whose discharges and concentration in transboundary waters shall be regularly monitored.
3. The Riparian Parties shall, at regular intervals, carry out joint or coordinated assessments of the conditions of transboundary waters and the effectiveness of measures taken for the prevention, control and reduction of transboundary impact. The results of these assessments shall be made available to the public in accordance with the provisions set out in article 16 of this Convention.
4. For these purposes, the Riparian Parties shall harmonize rules for the setting up and operation of monitoring programmes, measurement systems, devices, analytical techniques, data processing and evaluation procedures, and methods for the registration of pollutants discharged.

Article 12

Common research and development

In the framework of general cooperation mentioned in article 9 of this Convention, or specific arrangements, the Riparian Parties shall undertake specific research and development activities in support of achieving and maintaining the water-quality objectives and criteria which they have agreed to set and adopt.

samband med gränsöverskridande vattendrag, inbegripet översvämnningar och isdrift, samt gränsöverskridande påverkan.

2. Strandparterna skall enas om föroreningssparametrar och om förenande ämnen för vilka utsläpp och koncentration i gränsöverskridande vattendrag skall övervakas regelbundet.
3. Strandparterna skall med jämna intervaller genomföra gemensamma eller samordnade bedömningar av förhållandena i samband med gränsöverskridande vattendrag samt effektiviteten hos de åtgärder som vidtas för att förhindra, kontrollera och minska den gränsöverskridande påverkan. Resultaten av dessa bedömningar skall göras tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i artikel 16 i denna konvention.
4. I detta syfte skall strandparterna harmonisera regler för upprättande och genomförande av övervakningsprogram, mättsystem, anordningar, analystekniker, databehandling och värderingsförfaranden samt metoder för registrering av de utsläppta föroreningarna.

Artikel 12

Gemensam forskning och utveckling

Inom den ram för det allmänna samarbetet som nämns i artikel 9 i denna konvention, eller särskilda överenskommelser, skall strandparterna inleda särskilda forsknings- och utvecklingsverksamheter till stöd för uppnåendet och bevarandet av de mål och kriterier rörande vattenkvalitet som de har enats om att ställa upp och anta.

Article 13

Exchange of information between Riparian Parties

1. The Riparian Parties shall, within the framework of relevant agreements or other arrangements according to article 9 of this Convention, exchange reasonably available data, *inter alia*, on:

- (a) Environmental conditions of trans-boundary waters;
- (b) Experience gained in the application and operation of best available technology and results of research and development;
- (c) Emission and monitoring data;
- (d) Measures taken and planned to be taken to prevent, control and reduce transboundary impact;
- (e) Permits or regulations for waste-water discharges issued by the competent authority or appropriate body.

2. In order to harmonize emission limits, the Riparian Parties shall undertake the exchange of information on their national regulations.

3. If a Riparian Party is requested by another Riparian Party to provide data or information that is not available, the former shall endeavour to comply with the request but may condition its compliance upon the payment, by the requesting Party, of reasonable charges for collecting and, where appropriate, processing such data or information.

4. For the purposes of the implementation of this Convention, the Riparian Parties shall facilitate the exchange of best available technology, particularly through the promotion of: the commercial exchange of available technology; direct industrial contacts and cooper-

Artikel 13

Informationsutbyte mellan strandparter

1. Strandparterna skall, inom ramen för relevanta avtal eller andra avtal enligt artikel 9 i denna konvention, utbyta rimligen tillgängliga uppgifter om bland annat

- a) miljöförhållanden för gränsöverskridande vatten,
 - b) erfarenhet från tillämpning och användning av bästa möjliga teknik samt resultat av forskning och utveckling,
 - c) uppgifter om utsläpp och övervakning,
 - d) åtgärder som vidtagits och planerats för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan,
 - e) tillstånd eller föreskrifter för utsläpp av avloppsvatten utfärdade av behörig myndighet eller lämpligt organ.
2. För att harmonisera begränsningarna av utsläpp skall strandparterna inleda informationsutbyte om sin nationella lagstiftning.
3. Om en strandpart får en begäran från en annan strandpart om uppgifter eller information som inte är tillgänglig, skall den förstnämnda parten sträva efter att uppfylla önskemålet men kan som ett villkor för sitt tillmötesgående ställa kravet att den begärande parten betalar skäliga avgifter för insamling och, i tillämpliga fall, bearbetning av uppgifterna eller informationen.
4. Vad gäller genomförandet av denna konvention skall strandparterna underlätta utbytet av bästa tillgängliga teknik, särskilt genom att främja kommersiellt utbyte av tillgänglig teknik, direkt industriell kontakt och samarbete, inklusive samriskföretag (joint ventu-

ation, including joint ventures; the exchange of information and experience; and the provision of technical assistance. The Riparian Parties shall also undertake joint training programmes and the organization of relevant seminars and meetings.

Article 14

Warning and alarm systems

The Riparian Parties shall without delay inform each other about any critical situation that may have transboundary impact. The Riparian Parties shall set up, where appropriate, and operate coordinated or joint communication, warning and alarm systems with the aim of obtaining and transmitting information. These systems shall operate on the basis of compatible data transmission and treatment procedures and facilities to be agreed upon by the Riparian Parties. The Riparian Parties shall inform each other about competent authorities or points of contact designated for this purpose.

Article 15

Mutual assistance

1. If a critical situation should arise, the Riparian Parties shall provide mutual assistance upon request, following procedures to be established in accordance with paragraph 2 of this article.
2. The Riparian Parties shall elaborate and agree upon procedures for mutual assistance addressing, *inter alia*, the following issues:

- (a) The direction, control, coordination and supervision of assistance;
- (b) Local facilities and services to be rendered by the Party requesting assistance,

res), utbyte av information och erfarenheter samt tillhandahållande av tekniskt bistånd. Strandparterna skall också inleda gemensamma utbildningsprogram och organisera relevanta seminarier och möten.

Artikel 14

Varnings- och alarmsystem

Strandparterna skall omedelbart informera varandra om varje kritisk situation som kan få gränsöverskridande påverkan. Strandparterna skall, när så är lämpligt, upprätta samordnade eller gemensamma kommunikations-, varnings- och alarmsystem i syfte att erhålla och vidarebefordra information. Dessa system skall fungera på basis av kompatibla dataöverförings- och databehandlingsförfaranden och dataanläggningar, om vilka strandparterna skall enas. Strandparterna skall underrätta varandra om behöriga myndigheter eller kontaktpunkter som utsetts i detta syfte.

Artikel 15

Ömsesidigt bistånd

1. Om en kritisk situation skulle uppstå, skall strandparterna på begäran ge ömsesidigt bistånd enligt de förfaranden som skall fastställas i enlighet med punkt 2 i denna artikel.
2. Strandparterna skall utarbeta och enas om förfaranden för ömsesidigt bistånd avseende bland annat följande områden:
 - a) ledning, kontroll, samordning och övervakning av biståndet,
 - b) lokala arrangemang och tjänster som skall tillhandahållas av den part som begär bistånd.

including, where necessary, the facilitation of bordercrossing formalities;

(c) Arrangements for holding harmless, indemnifying and/or compensating the assisting Party and/or its personnel, as well as for transit through territories of third Parties, where necessary;

(d) Methods of reimbursing assistance services.

Article 16

Public information

1. The Riparian Parties shall ensure that information on the conditions of transboundary waters, measures taken or planned to be taken to prevent, control and reduce transboundary impact, and the effectiveness of those measures, is made available to the public. For this purpose, the Riparian Parties shall ensure that the following information is made available to the public:

(a) Water-quality objectives;

(b) Permits issued and the conditions required to be met;

(c) Results of water and effluent sampling carried out for the purposes of monitoring and assessment, as well as results of checking compliance with the waterquality objectives or the permit conditions.

2. The Riparian Parties shall ensure that this information shall be available to the public at all reasonable times for inspection free of charge, and shall provide members of the public with reasonable facilities for obtaining from the Riparian Parties, on payment of reasonable charges, copies of such information.

det, inbegripet vid behov lätnader i samband med formaliteter vid gränspassage,

c) arrangemang för att hålla den biständsgivande parten och /eller dess personal skadeslös och /eller kompensera den samt för transit genom tredje parts territorium, när så är nödvändigt,

d) former för utbetalning av ersättning för bistånd.

Artikel 16

Information till allmänheten

1. Strandparterna skall säkerställa att information om förhållanden som rör gränsöverskridande vatten, vidtagna eller planerade åtgärder för att förhindra, kontrollera och minska gränsöverskridande påverkan samt effektiviteten av dessa åtgärder skall göras tillgängliga för allmänheten. I detta syfte skall strandparterna se till att följande information går ut till allmänheten:

a) mål för vattenkvalitet,

b) utfärdade tillstånd samt villkor som måste uppfyllas,

c) resultat av provtagning på vatten och utsläpp som genomförts i övervaknings- och bedömningsyfte samt resultat av provens överensstämmelse med målen för vattenkvalitet eller villkoren för tillstånden.

2. Strandparterna skall säkerställa att denna information ställs till allmänhetens, inbegripet enskilda personers, förfogande vid rimlig tidpunkt och att allmänheten kostnadsfritt får ta del av denna med rimliga möjligheter att från strandparterna erhålla, mot erläggande av skälig avgift, kopia av sådan information.

Part III

Institutional and final provisions

Article 17

Meeting of parties

1. The first meeting of the Parties shall be convened no later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings shall be held every three years, or at shorter intervals as laid down in the rules of procedure. The Parties shall hold an extraordinary meeting if they so decide in the course of an ordinary meeting or at the written request of any Party, provided that, within six months of it being communicated to all Parties, the said request is supported by at least one third of the Parties.

2. At their meetings, the Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention, and, with this purpose in mind, shall:

(a) Review the policies for and methodological approaches to the protection and use of transboundary waters of the Parties with a view to further improving the protection and use of transboundary waters;

(b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements regarding the protection and use of transboundary waters to which one or more of the Parties are party;

(c) Seek, where appropriate, the services of relevant ECE bodies as well as other competent international bodies and specific committees in all aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;

Del III

Institutionella och avslutande bestämmelser

Artikel 17

Mötens mellan parterna

1. Parterna skall sammankallas till ett första möte senast ett år efter dagen för denna konventions ikraftträdande. Därefter skall ordinarie möten hållas vart tredje år eller med kortare intervaller i enlighet med det som fastställs i arbetsordningen. Parterna skall ha ett extra möte därutöver om de beslutar detta under ett ordinarie möte eller på skriftlig begäran av en part, under förutsättning att denna begäran inom sex månader efter det att alla parter underrättats om den, stöds av minst en tredjedel av parterna.

2. Vid sina möten skall parterna fortlöpande övervaka förverkligandet av denna konvention och i detta syfte

a) granska riktlinjerna och metoderna för skydd och användning av parternas gränsöverskridande vatten i avsikt att ytterligare förbättra skyddet och användningen av gränsöverskridande vatten,

b) utbyta information om erfarenheter från slutande och genomförande av bilaterala och multilaterala avtal och andra överenskommelser rörande skyddet och användningen av gränsöverskridande vatten som en eller flera av parterna är part i,

c) där så är lämpligt, be relevanta ECE-organ samt andra behöriga internationella organ och särskilda kommittéer om tjänster i alla frågor av relevans för uppnåendet av denna konventions syften.

- (d) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings;
- (e) Consider and adopt proposals for amendments to this Convention;
- (f) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention.

Article 18

Right to vote

- 1. Except as provided for in paragraph 2 of this article, each Party to this Convention shall have one vote.
- 2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 19

Secretariat

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

- (a) The convening and preparing of meetings of the Parties;
- (b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention;
- (c) The performance of such other functions as may be determined by the Parties.

- d) vid sitt första möte beakta och med konensus anta procedurregler för sina möten,
- e) överväga och anta förslag till ändringar i denna konvention,
- f) överväga och vidta ytterligare åtgärder som kan krävas för att denna konventions syften skall uppnås.

Artikel 18

Rösträtt

- 1. Med undantag av det som föreskrivs i punkt 2 i denna artikel skall varje part i denna konvention ha en röst.
- 2. Regionala organisationer för ekonomisk integration skall i ärenden inom sina kompetensområden utöva sin rösträtt med det antal röster som motsvarar antalet medlemsstater som är parter i denna konvention. Sådana organisationer skall inte utöva sin rösträtt om deras medlemsstater utövar sin rösträtt och vice versa.

Artikel 19

Exekutivsekreteraren för Ekonomiska kommissionen för Europa skall fullgöra följande sekretariatsuppgifter:

- a) sammankalla och förbereda parternas möten,
- b) vidarebefordra till parterna rapporter och annan information som erhållits i enlighet med bestämmelserna i denna konvention,
- c) fullgöra sådana andra uppgifter som parterna kan komma att besluta om.

Article 20

Annexes

Annexes to this Convention shall constitute an integral part thereof.

Article 21

Amendments to the convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention.
2. Proposals for amendments to this Convention shall be considered at a meeting of the Parties.
3. The text of any proposed amendment to this Convention shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall communicate it to all Parties at least ninety days before the meeting at which it is proposed for adoption.
4. An amendment to the present Convention shall be adopted by consensus of the representatives of the Parties to this Convention present at a meeting of the Parties, and shall enter into force for the Parties to the Convention which have accepted it on the ninetieth day after the date on which two thirds of those Parties have deposited with the Depositary their instruments of acceptance of the amendment. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

Article 22

Settlement of disputes

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application

Artikel 20

Bilagor

Bilagorna till denna konvention utgör en integrerande del av konventionen.

Artikel 21

Ändringar i konventionen

1. Varje part får föreslå ändringar i denna konvention.
2. Förslag till ändringar i denna konvention skall beaktas vid ett möte mellan parterna.
3. Texten till en föreslagen ändring i denna konvention skall överlämnas i skriftlig form till exekutivsekreteraren i Ekonomiska kommissionen för Europa, som skall skicka ut den till alla parter minst nittio dagar före det möte då den föreslås bli antagen.
4. En ändring i denna konvention skall antas genom konsensus av de parter i denna konvention, som är närvarande vid mötet mellan parterna, och träder i kraft, för de parter i denna konvention som har godtagit den, den nittonde dagen efter dagen då två tredjedelar av dessa parter har deponerat sina godtagandeinstrument rörande ändringen. Ändringen träder i kraft för varje annan part den nittonde dagen efter det att parten i fråga har deponerat sitt godtagandeinstrument rörande ändringen.

Artikel 22

Tvistlösning

1. Om en tvist uppstår mellan en eller flera parter om tolkningen eller tillämpningen av

of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex IV.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 23

Signature

This Convention shall be open for signature at Helsinki from 17 to 18 March 1992 inclusive, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 18 September 1992, by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their

denna konvention, skall de eftersträva en lösning genom förhandlingar eller någon annan metod för att bilägga tvister, som parterna i tvisten kan godta.

2. Vid undertecknandet, ratificeringen, godtagandet eller godkännandet av, eller vid anslutning till, denna konvention eller vid någon senare tidpunkt kan en part skriftligen förklara för depositarien att den, vad gäller en tvist som inte har bilagts enligt punkt 1 i denna artikel, godtar ett av eller båda de följande sätten att bilägga tvister som obligatoriska i förhållande till en part som godtar samma skyldighet:

- a) hänskjutande av tvisten till Internationella domstolen,
- b) skiljedom i enlighet med det förfarande som anges i bilaga IV.

3. Om de tvistande parterna har godtagit båda de sätt att lösa tvister som anges i punkt 2 i denna artikel, får tvisten hänskjutas endast till Internationella domstolen, om inte parterna kommer överens om något annat.

Artikel 23

Undertecknande

Denna konvention skall stå öppen för undertecknande i Helsingfors från och med den 17 till och med den 18 mars 1992 och därefter i Förenta nationernas högvärter i New York till den 18 september 1992 av stater som är medlemmar i Ekonomiska kommissionen för Europa samt stater som har konsultativ status vid Ekonomiska kommissionen för Europa i enlighet med punkt 8 i Ekonomiska och sociala rådets resolution 36 (IV) den 28 mars 1947 och av organisationer för regional ekonomisk integration sammansatta av suveräna stater som är medlemmar av Ekonomiska kom-

member States have transferred competence over matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 24

Depository

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depository of this Convention.

Article 25

Ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.
2. This Convention shall be open for accession by the States and organizations referred to in article 23.
3. Any organization referred to in article 23 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.
4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 23 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These

missionen för Europa, till vilka dess medlemsstater har givit behörighet avseende frågor som berör denna konvention, inklusive behörigheten att ingå avtal avseende dessa frågor.

Artikel 24

Depositarie

Förenta nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för denna konvention.

Artikel 25

Ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning

1. Denna konvention skall ratificeras, godtagas eller godkännas av de undertecknande staterna och organisationerna för regional ekonomisk integration.
2. Denna konvention skall vara öppen för anslutning av de stater och organisationer som avses i artikel 23.
3. En organisation som avses i artikel 23, som blir part i denna konvention utan att någon av dess medlemsstater är part, skall vara bunden av alla förpliktelser enligt konventionen. I fråga om sådana organisationer där en eller flera av medlemsstaterna anslutit sig till konventionen, skall organisationen och dess medlemsstater besluta om sitt respektive ansvar för att fullgöra förpliktelser enligt konventionen. I sådana fall skall organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt konventionen.
4. De organisationer för regional ekonomisk integration som avses i artikel 23 skall i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument uppge omfattningen av sin behörighet vad gäller frågor som regleras i denna konvention. Dessa organisationer skall

organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification to the extent of their competence.

Article 26

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For the purposes of paragraph 1 of this article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.
3. For each State or organization referred to in article 23 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 27

Withdrawal

At any time after three years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

även underrätta depositarien om varje väsentlig ändring beträffande sin behörighet.

Artikel 26

Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft den nittionde dagen efter det att det sextonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet deponerats.
2. Med avseende på punkt 1 i denna artikel skall ett instrument som deponerats av en organisation för regional ekonomisk integration inte räknas som ett tillägg till dem som deponerats av en medlemsstat i en sådan organisation.
3. För varje stat eller organisation som avses i artikel 23, som ratificerar, godtar eller godkänner denna konvention eller ansluter sig till den efter det att det sextonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet deponerats, träder konventionen i kraft den nittionde dagen efter den dag då en sådan stat eller organisation deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 27

Frånträdande

En part får när som helst efter utgången efter tre år räknat från dagen för denna konventions ikraftträdande för parten i fråga frånträda konventionen genom skriftlig notifikation till depositarien. Varje sådant frånträdande träder i kraft den nittionde dagen efter dagen då depositarien mottagit denna.

Article 28

Authentic texts

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at Helsinki, this seventeenth day of March one thousand nine hundred and ninety-two.

ANNEX I

Definition of the term "Best available technology"

1. The term "best available technology" is taken to mean the latest stage of development of processes, facilities or methods of operation which indicate the practical suitability of a particular measure for limiting discharges, emissions and waste. In determining whether a set of processes, facilities and methods of operation constitute the best available technology in general or individual cases, special consideration is given to:

- (a) Comparable processes, facilities or methods of operation which have recently been successfully tried out;
- (b) Technological advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- (c) The economic feasibility of such technology;
- (d) Time limits for installation in both new and existing plants;

Artikel 28

Autentiska texter

Originalet av denna konvention, där de engelska, franska och ryska texterna är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade, där till behörigen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

Som skedde i Helsingfors den 17 mars 1992.

BILAGA I

Definition av uttrycket "Bästa tillgängliga teknik"

1. Uttrycket "bästa tillgängliga teknik" avses betyda det senaste utvecklingsstadet av förfaranden, anordningar och driftsmetoder, som anger hur pass lämplig en särskild åtgärd är för att begränsa olika slags utsläpp och avlopp. När det bestäms huruvida en serie förfaranden, anordningar och driftsmetoder utgör bästa tillgängliga teknik generellt eller i enskilda fall skall följande särskilt beaktas:

- a) jämförbara förfaranden, anordningar och driftsmetoder som nyligen har utvärderats med gott resultat,
- b) tekniska framsteg samt förändringar vad gäller det vetenskapliga kunnandet och förståelsen,
- c) de ekonomiska möjligheterna att använda sådan teknik,
- d) tidsbegränsningar för installation av såväl nya som befintliga anläggningar,

(e) The nature and volume of the discharges and effluents concerned;

(f) Low- and non-waste technology.

2. It therefore follows that what is "best available technology" for a particular process will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as in the light of changes in scientific knowledge and understanding.

e) arten och volymen av berörda utsläpp och utflöden,

f) teknik för små avloppsmängder och för förhindrande av avloppsutsläpp,

2. Följden är därför den att det som kallas "bästa tillgängliga teknik" i fråga om ett särskilt förfarande kommer att ändras med tiden i ljuset av tekniska framsteg, ekonomiska och sociala faktorer samt förändringar vad gäller det vetenskapliga kunnandet och förståelsen.

ANNEX II

Guidelines for developing best environmental practices

1. In selecting for individual cases the most appropriate combination of measures which may constitute the best environmental practice, the following graduated range of measures should be considered:

(a) Provision of information and education to the public and to users about the environmental consequences of the choice of particular activities and products, their use and ultimate disposal;

(b) The development and application of codes of good environmental practice which cover all aspects of the product's life;

(c) Labels informing users of environmental risks related to a product, its use and ultimate disposal;

(d) Collection and disposal systems available to the public;

(e) Recycling, recovery and reuse;

(f) Application of economic instruments to activities, products or groups of products;

BILAGA II

Riktlinjer för utveckling av bästa miljövård

1. När det gäller att i enskilda fall välja ut den lämpligaste åtgärdscombinationen, som i praktiken kan utgöra den bästa möjliga miljövården, skall följande graderade serie åtgärder beaktas:

a) tillhandahållande av information och undervisning åt allmänheten och användarna om konsekvenserna på miljöområdet av val av särskilda verksamheter och produkter, användning och kvittblivning av dessa,

b) utveckling och tillämpning av koder för god miljövård som täcker alla aspekter av produktens levnad,

c) märkning som informerar användarna om miljörisker som är förknippade med en produkt, dess användning och kvittblivning,

d) system för insamling och kvittblivning som står allmänheten till buds,

e) återvinning, återutnyttjande och återanvändning,

f) tillämpning av ekonomiska instrument på verksamheter, produkter eller produktgrupper,

(g) A system of licensing, which involves a range of restrictions or a ban.

2. In determining what combination of measures constitute best environmental practices, in general or in individual cases, particular consideration should be given to:

(a) The environmental hazard of:

- (i) The product;
- (ii) The product's production;
- (iii) The product's use;
- (iv) The product's ultimate disposal;

(b) Substitution by less polluting processes or substances;

(c) Scale of use;

(d) Potential environmental benefit or penalty of substitute materials or activities;

(e) Advances and changes in scientific knowledge and understanding;

(f) Time limits for implementation;

(g) Social and economic implications.

3. It therefore follows that best environmental practices for a particular source will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as in the light of changes in scientific knowledge and understanding.

g) ett system för tillståndsgivning som innefattar restriktioner av olika styrka eller ett förbud.

2. När det skall bestämmas vilken åtgärds-kombination som utgör bästa miljövård, generellt eller i enskilda fall, skall avseende särskilt fastas vid

a) miljöfarlighet i samband med

- i) produkten,
- ii) tillverkning av produkten,
- iii) användning av produkten,
- iv) kvittblivning av produkten,

b) utbyte mot mindre förorenande förfaran-den eller ämnen,

c) användningsgraden,

d) möjlig fördel från miljösynpunkt eller på-följd i samband med ersättningsmaterial eller verksamhet som ersätter den aktuella,

e) framsteg och förändringar vad gäller ve-tenskaplig kunskap och förståelse,

f) tidsbegränsningar för genomförandet,

g) sociala och ekonomiska följer.

3. Följden är därför den att bästa miljövård i fråga om en särskild källa kommer att ändras med tiden i ljuset av tekniska framsteg, ekono-miska och sociala faktorer såväl som föränd-ringar vad gäller vetenskaplig kunskap och förståelse.

ANNEX III

Guidelines for developing water-quality objectives and criteria

Water-quality objectives and criteria shall:

(a) Take into account the aim of maintaining and, where necessary, improving the existing water quality;

BILAGA III

Riktlinjer för utveckling av mål och kriterier för vattenkvalitet

Mål och kriterier för vattenkvalitet skall

a) beakta syftet att bevara och vid behov för-bättra den existerande vattenkvaliteten,

- (b) Aim at the reduction of average pollution loads (in particular hazardous substances) to a certain degree within a certain period of time;
- (c) Take into account specific water-quality requirements (raw water for drinking-water purposes, irrigation, etc.);
- (d) Take into account specific requirements regarding sensitive and specially protected waters and their environment, e.g. lakes and groundwater resources;
- (e) Be based on the application of ecological classification methods and chemical indices for the medium- and long-term review of water-quality maintenance and improvement;
- (f) Take into account the degree to which objectives are reached and the additional protective measures, based on emission limits, which may be required in individual cases.
- b) sikta till att minska genomsnittlig föroreningssbelastning (särskilt farliga ämnen) till en viss grad inom en viss tidsperiod,
- c) beakta specifika krav avseende vattenkvalitet (färskvatten avsett som dricksvatten, bevattning m.m.),
- d) beakta specifika krav avseende känsliga och särskilt skyddade vatten och deras omgivning, t.ex. sjöar och grundvattentillgångar,
- e) vara baserade på tillämpning av ekologiska metoder för klassificering samt kemiska indikatorer för granskning av bevarande och förbättring av vattenkvalitet på medellång och lång sikt,
- f) beakta i vilken utsträckning syftena uppnås samt vilka ytterligare skyddsåtgärder, baserade på utsläppsbehandlingar, som kan krävas i enskilda fall.

ANNEX IV

Arbitration

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 22, paragraph 2 of this Convention, a party or parties shall notify the secretariat of the subject-matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Convention whose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.
2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute

BILAGA IV

Skiljedom

1. Kärandeparten eller kärandeparterna skall underrätta sekretariatet om att parterna har kommit överens om att hänskjuta tvisten till skiljedom i enlighet med artikel 22, punkt 2, i denna konvention. I underrättelsen skall anges vilken fråga skiljedomen skall avse och de artiklar i denna konvention, vars tolkning eller tillämpning är omstridd skall särskilt inkluderas. Sekretariatet skall vidarebefordra den sälunda erhållna informationen till alla parter i denna konvention.
2. Skiljedomstolen skall bestå av tre ledamöter. Kärandeparten eller kärandeparterna och den andra parten eller parterna i tvisten skall

shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

utnämna en skiljedomare och de två sálunda utnämnda skiljedomarna skall gemensamt utse den tredje, som skall vara skiljedomstolens ordförande. Den senare skall inte vara medborgare i något land som är part i tvisten och inte heller vara stadigvarande bosatt inom någon av dessa parters territorier, vara anställd av någon av dem eller ha befattat sig med målet i någon annan egenskap.

3. Om skiljedomstolens ordförande inte har utsetts inom två månader efter utnämndet av den andre skiljedomaren, skall exekutivsekreteraren för Ekonomiska kommissionen för Europa på begäran av endera parten i tvisten utse ordföranden inom en tvåmånadersperiod.

4. Om en av parterna i tvisten inte utnämner en skiljedomare inom två månader efter mottagandet av anmodan kan den andra parten underrätta exekutivsekreteraren för Ekonomiska kommissionen för Europa, som skall utse skiljedomstolens ordförande inom ytterligare en tvåmånadersperiod. Efter utnämningen skall skiljedomstolens ordförande anmoda den part som inte utnämnt någon skiljedomare att göra detta inom två månader. Om ordföranden inte lyckats göra detta inom denna period skall han underrätta exekutivsekreteraren för Ekonomiska kommissionen för Europa, som skall göra denna utnämning inom en tvåmånadersperiod.

5. Skiljedomstolen skall meddela sitt beslut i enlighet med folkrätten och bestämmelserna i denna konvention.

6. En skiljedomstol tilltillsatt enligt dessa bestämmelser skall själv utarbeta sina procedurregler.

7. Skiljedomstolens beslut både vad gäller processordning och innehåll skall fattas med enkel majoritet bland ledamöterna.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.
9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:
- (a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
 - (b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.
10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.
11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.
12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.
13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subjectmatter of the dispute.
14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.
8. Domstolen kan vidta alla lämpliga åtgärder för att fastställa fakta.
9. Parterna i tvisten skall underlätta skiljedomstolens arbete och skall i synnerhet genom att använda alla tillgängliga medel
- a) försäkra den med all relevant dokumentation, hjälpmittel och information, och
 - b) möjliggöra för den att vid behov kalla vittnen eller experter för att få ta del av deras utttag.
10. Parterna och skiljedomarna skall skydda alla konfidentiella uppgifter som de får i förtroende under processen i skiljedomstolen.
11. Skiljedomstolen kan, på begäran av någon av parterna, rekommendera tillfälliga skyddsåtgärder.
12. Om en av parterna i tvisten inte inställer sig hos skiljedomstolen eller inte lyckas med att försvara sin sak, kan den andra parten begära att skiljedomstolen fortsätter förhandlingarna och avger sitt slutliga beslut. En parts frånvaro eller en parts misslyckande med att försvara sin sak skall inte utgöra något hinder för att fortsätta förhandlingarna.
13. Skiljedomstolen kan pröva och besluta om motyrkanden som direkt härrör från den sak som är föremål för tvist.
14. Såvida inte skiljedomstolen beslutar annat på grund av målets speciella omständigheter, skall kostnaderna för domstolen, inklusive ersättningen till dess ledamöter, till lika delar bäras av parterna i tvisten. Domstolen skall bokföra alla sina utgifter och tillställa parterna slutredovisning över dessa.

15. Any Party to this Convention which has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

15. Varje part som har ett rättsligt anspråk i den sak som är föremål för tvist och som kan påverkas av ett beslut i målet, kan med domstolens samtycke intervenera i förhandlingarna.

16. Skiljedomstolen skall meddela sitt utslag inom fem månader från det datum då den upprättas, såvida den inte finner det nödvändigt att utsträcka tiden, vilket får ske med högst fem månader.

17. Skiljedomstolens utslag skall åtföljas av en redogörelse för skälen. Det skall vara slutligt och bindande för alla parter i tvisten. Utslaget skall av skiljedomstolen vidarebefordras till parterna i tvisten och till sekretariatet. Sekretariatet skall vidarebefordra den erhållna informationen till alla parter i denna konvention.

18. Varje tvist som uppstår mellan parterna beträffande tolkningen eller verkställandet av utslaget kan av någondera parten hänskjutas till den skiljedomstol som avkunnat utslaget eller, om denna inte kan uppta saken till behandling, till en annan domstol som tillsatts för detta ändamål på samma sätt som den första.

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 mars 1993 . . .	3
1 Inledning	3
2 Internationellt marint miljösamarbete och de nya havskonventionerna	4
2.1 Inledning	4
2.2 Östersjön	5
2.2.1 Nuvarande samarbete	5
2.2.2 1992 års konvention om skydd av Östersjöområdets marina miljö	6
2.3 Nordsjön och Nordostatlanten	13
2.3.1 Nuvarande samarbete	13
2.3.2 Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten	15
2.4 Godkännande av konventionerna	20
2.5 Genomförande av konventionerna	23
3 ECE-konventionen om gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar	28
3.1 Inledning	28
3.2 Konventionens innehåll	29
3.3 Godkännande av ECE-konventionen om gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar	31
4 Upphörande av Öresundsöverenskommelsen mellan Sverige och Danmark	32
5 Upprättade lagförslag	33
6 Hemställan	34
7 Beslut	34
Bilaga 1 1992 års konvention om skydd av Östersjö- områdets marina miljö	35
Bilaga 2 Konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten	97
Bilaga 3 ECE-konventionen om gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar	146

